PRECIS 7

APPEL | BULUT | JOHANSSON |
JÄÄSKELÄINEN | SILÉN | TIALA

Sanoma Pro Oy
Helsinki

Tiedustelut

Sanoma Pro Oy, Helsinki
puh. 020 391 000
sähköposti: asiakaspalvelu@sanomapro.fi

www.sanomapro.fi

Kustantaja: Sanoma Pro Oy
1. painos, 2017

ISBN 978-952-63-4316-7

Toimitus: Annakaisa Karikytö
Ulkoasu: Veera Alanko
Taitto: Marianne Syrjälä
Kuvatoimitus: Anita Kokkila
Kuvitus: Mari Ahokoivu

© Martin Appel, Sonja Bulut,
Katja Johansson, Minna Jääskeläinen,
Maiju Silén, Tuija Tiala ja Sanoma Pro Oy

Logot

Lyssna.
Kuuntele.

Lyssna och upprepa.
Kuuntele ja toista.

Titta.
Katso video.

Blogga.
Kirjoita blogia.
Skriv.
Kirjoita.
Skapa.
Luo uutta.
Spela in.
Videoi tai äänitä.

KNÄCK KODEN — Kieliopin teoria

LOGGA IN MED KODEN — Kieliopin kertaus

Kopiointiehdot

Tämä teos on yhdistetty työ- ja oppikirja, joka on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Työkirjasivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi on kokonaan kielletty.

Tekstisivujen tai niiden osien valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi tai käyttö edellyttää oikeudenomistajan luvan. Kopiosto ry myöntää teosten osittaiseen kopiointiin lupia. Tarkistakaa, mitkä valokopiointi- ja digiluvat ovat kohdallanne voimassa.
Lisätietoja luvista www.kopiosto.fi

Teoksen tai sen osan muuntelu on kielletty.

Lyhenteet

s.sv.	sverigesvenska, ruotsinruotsia
f.sv.	finlandssvenska, suomenruotsia
tpm.	taipumaton
puhek.	puhekieltä

Lataa ilmainen sanastosovellus puhelimeesi.

Lisätietoja www.sanomapro.fi

7

Precis 7

Bästa abiturient

Precis 7 -kurssin teemana on kulttuurinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävä kehitys. Tutustut henkilöihin, jotka edistävät näitä asioita omilla valinnoillaan: elämällä ekologisesti, osallistumalla politiikkaan tai vaikuttamalla taiteen keinoin. Oikea tieto auttaa valintojen tekemisessä. Pohdit lähdekritiikkiä ja vaikuttamista, ja miten luotettavan tiedon voi tunnistaa.

Kurssi valmentaa sinua monipuolisesti ylioppilaskokeeseen. Opit ja kertaat kestävään elämäntapaan ja kuluttamiseen, yhteiskunnalliseen osallistumiseen sekä vaikuttamiseen liittyvää sanastoa. Opit rikastuttamaan ilmaisuasi adjektiiveilla ja vahvistavilla ilmauksilla. Opit myös asiakielessä usein esiintyviä ilmauksia. *Skrivsugen*-osio kurssin alussa vahvistaa kirjallisen viestinnän taitojasi. Osioon on koottu tavallisimpia tekstilajeja ja niihin sopivia ilmauksia.

Precis-sarjan viimeisellä kurssilla on hyvä luoda katsaus aiempien kurssien viestinnällisiin *Bra att veta* -osioihin. Uutena viestintätilanteena on kokous. *Aktivera koden* -minikieliopista kertaat kätevästi ruotsin keskeisimmät rakenteet, joita vahvistat verkkotehtävien avulla.

Ruotsin kielen taidosta on hyötyä ja iloa lukion jälkeenkin jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla. Käytä rohkeasti taitojasi.

Vi önskar dig allt gott i framtiden!
Njut av allt det du lärt dig!

Precis-oppimateriaalin tekijät

DEL | TEXT | TEMA | BRA att veta

Skrivsugen 6			
Del 1 Bakom kulisserna..... 12	**1** ”Den som accepterar ett nej får inte många filmer till stånd” 16	**Dags för möte** Kokouksessa 27	
Del 2 Med gott samvete 42	**2** Farväl till lyxlivet i New York..... 46	**Livsstil** Kestävä elämäntapa ..... 56 Kuluttaminen..... 56 Yksinkertaisesti vai ylellisesti?..... 58	
Del 3 #falskanyheter... 74	**3** Falska nyheter – så känner du igen dem..... 76	**Källkritik** Myönteisiä adjektiiveja ..... 85 Kielteisiä adjektiiveja .... 85 Verbejä..... 87 Muita sanoja..... 87 Asenne ja vaikuttaminen 89	
Del 4 Politik är att vilja..... 106	**4** Positiv protest och vänner för livet..... 110	**Politik** Osallistuminen..... 120 Valta ja päätökset..... 120 Henkilöitä..... 122 Vaalit 123	Syy, seuraus ja suhtautuminen..... 126
Aktivera koden (kielioppi)..... 140			

KUL att veta

LYSSNA OCH UPPREPA.

KNÄCK KODEN

LOGGA IN MED KODEN

OBS!

	Tekstin sanoja 20, 21	Persoona- ja omistus-pronominit 37	*Gälla*-verbin merkitykset ..... 29 Ruotsin verbi suomen substantiivina 30
	Tekstin sanoja 50	Substantiivi ennen erisnimeä 66	Kuinka paljon? Kuinka usein? ..... 51 Lauseenvastikkeet ..... 61 Pohjoismaisten paikannimien vakiintuneet ilmaisut 70
	Tekstin sanoja 80	Partisiipin perfekti ..... 97 Partisiipin perfektin vertailu ..... 101 Partisiipin perfekti substantiivina ..... 101 Vara- ja bli-rakenteet 105	
Välkommen till folkhemmet! 130	Tekstin sanoja 115	Omistus-muodot ..... 134 Prepositioiden avulla ilmaistavat genetiivimuodot 136	Painotus politiikka-sanoissa ..... 115 Verbejä, jotka ilmaisevat kasvua ja vähenemistä ..... 128 Vakiintuneita omistusmuodon ilmauksia 134
Epäsäännölliset verbit 162			

Skrivsugen

Kurssin johdanto-osassa saat kootun paketin ruotsin kielen kirjallista viestintää varten. Sen avulla kertaat, mitä osia eri viestinnälliset kirjoitustehtävät sisältävät ja saat niihin sopivia mallifraaseja. Tämä kirjallisen viestinnän työkalupakki auttaa sinua niin arkisissa vapaammissa kuin työelämän muodollisemmissakin viestintätilanteissa.

TAVOITTEET

Osaat kirjoittaa

- sähköpostiviestin
- blogikirjoituksen
- yleisönosastonkirjoituksen
- kutsun
- puheen
- kortin ja tuttavallisen viestin
- muodollisen viestin

Eri tekstityyppejä

- Viesti: esim. pyyntö, ehdotus, tiedustelu, kiitosviesti tai palaute
- Oman mielipiteen ilmaiseminen: esim. nettikeskustelun avaus tai mielipidekirjoitus
- Kommentointi: esim. vastaus mielipidekirjoitukseen, kommentti blogitekstiin tai nettikeskusteluun
- Puhe
- Kutsu
- Hakemus
- Kuvaus

Tuttavallinen vai muodollinen viestintätilanne?

Kun kirjoitat viestin, ota vastaanottaja huomioon. Valitse sopivat aloitus- ja lopetusfraasit ja kiinnitä huomiota sanavalintoihin.

	Tuttavallinen tyyli	**Muodollinen tyyli**
Aloitus	Hej/Tjena Lena!	Hej
	Käre Kalle!	Bäste mottagare
	Kära moster!	Bästa Karin Andersson
Teksti	Hänger du med till …	Jag har glädjen/äran/nöjet att …
	Det är jätteviktigt.	Det är oerhört/ytterst viktigt.
	Det blir kul att ses.	Jag ser fram emot att träffa dig.
	Messa mig i morgon.	Svara senast den 11 maj till svara.nu@st.se
Lopetus	Ha så roligt!	
	Ha det bra/fint!	
	Sköt om dig!	
	Hälsa alla!	
Nimi	Hälsningar, Kajsa	Med vänlig hälsning Kajsa Berg
	Kram, Kajsa	

Sähköposti- tai muu viesti **ett mejl 5, ett meddelande 4**

Sisällytä viestiisi seuraavat osat:

Aloitus: Kirjoita alkutervehdys.

Pääkappale/-kappaleet: Esitä asiasi napakasti.

Lopetus: Kirjoita loppuun sopiva lopetusfraasi.

Nimi: Kirjoita loppuun nimesi. Jos vastaanottaja on tuttu, etunimi riittää. Jos vastaanottaja on tuntematon, kirjoita etu- ja sukunimi.

Pyyntö

Tuttavallinen tyyli
Jag skulle vara jätteglad om ...
Är du snäll och ...?

Muodollinen tyyli
Jag undrar om det är möjligt att ...
Kan du vänligen ...

Sopii molempiin tyyleihin.
Vi skulle behöva ...
Skulle du kunna ...?

Tiedustelu

Tiedustelussa käytetään yleensä melko muodollista kieltä.
Jag såg er annons på nätet om ...
Jag söker ...
Jag har en fråga angående ...
Jag skulle vilja ha lite mer information om ...
Kan du säga om ...?
Kan ni berätta för mig om...
Råkar du veta ...?
Jag undrar om ni ...

Palaute

Palautteessa käytetään yleensä melko muodollista kieltä.
Jag skriver för att tacka er för en lyckad semesterresa.
Produkten var inte alls vad jag förväntade mig.
Produkten motsvarade inte mina förväntningar.
Jag blev mycket nöjd med ...
Tyvärr blev jag väldigt besviken på ...
Jag är ytterst missnöjd med betjäningen/er kundservice.

Ehdotus

Tuttavallinen tyyli	**Muodollinen tyyli**
Vad sägs om ...	Jag har ett förslag angående ...
Ska vi ses ikväll?	Jag föreslår alltså att ...

Kortti tai kirje **ett kort 5, ett brev 5**

Kortin tai kirjeen kirjoittamisessa pätevät samat ohjeet kuin viestin kirjoittamisessa. Korttiin ja kirjeeseen tulee kuitenkin lisätä alkuun **päiväys**.

Vasa den 17 mars 2021 17/3 2021

Hakemus **en ansökan**

Svenne Banan

Sommarstigen 1
00100 Sommarstad
Telefon: 040-123 45 67
e-post: svennebanan@kompis.fi

Lägeransvarige
Sommarläger på Granholmen

PLATSANSÖKAN

Sommarstad den 7 april 2021

Angående platsen som ledare på sommarläger på Granholmen

Jag skriver med anledning av platsen som ledare som jag läste om på kommunens hemsida.

Jag studerar...

Som person är jag...

På fritiden tycker jag om att...

Förhoppningsvis uppfyller jag kriterierna för jobbet som ledare som ni söker till sommarlägret.
Jag ser fram emot ett personligt möte inom kort.

Med vänlig hälsning
Svenne Banan
Svenne Banan

Blogi, blogipäivitys **en blogg 2, ett blogginlägg 5**

Blogi on tyyliltään epämuodollinen ja persoonallinen. Se innostaa tai puhuttelee lukijaa ja se on sopivasti jaettu kappaleisiin.

Käytä adjektiiveja ja vahvistavia ilmauksia.

otroligt fascinerande, grymt givande

Vaihtele sanajärjestystä.

I går kväll besökte jag ...
Dessutom märkte vi ...
Tro mig eller inte men ...
Märkligt nog fanns det ...

Yleisönosastokirjoitus, mielipidekirjoitus; kommentti nettipalstalla **en insändare 5, ett inlägg 5**

Yleisönosastokirjoituksessa ilmaiset oman mielipiteesi asiasta, johon haluat kiinnittää lukijoiden huomion. Muista, että kirjoituksessa on oltava punainen lanka alusta loppuun. Kun kommentoit, mainitse aloituksessa kommentin aihe.

Näin kirjoitat puhuttelevan yleisönosastokirjoituksen:

- **Otsikko:** Aloita lyhyellä, iskevällä otsikolla, josta käy selvästi ilmi, mitä kirjoitus koskee.
- **Aloitus:** Herätä lukijoiden kiinnostus johdannossa, jossa esittelet mielipiteesi tai viestisi.
- **Pääkappale/-kappaleet:** Perustele oma kantasi asiaan havainnollisesti ja uskottavasti. Ota mukaan mahdollinen vastapuolen argumentti, ja laadi oma vasta-argumenttisi.
- **Lopetus:** Lopeta kirjoitus nasevasti. Tiivistä kantasi tai esitä vaikkapa kysymys.
- **Nimi / Nimimerkki:** Laita tekstin loppuun nimesi tai nimimerkki.

Aloitus
När jag var på en semesterresa i Norge lade jag märke till ...
Rebecca Åkers (SDP) skrev i sin insändare om ...
Jag vill kommentera En lycklig students inlägg den 6 maj.

Lopetus
Kalle Östvik
En lycklig student

Kutsu **en inbjudan**

Kutsu voi olla esimerkiksi kirje, kortti, sähköpostiviesti tai muu viesti.
Huomioi aina niissä vaadittavat erityispiirteet. Kutsu voi olla muodollinen tai tuttavallinen.
Kutsun tarkoitus on houkutella mukaan, joten laadi tekstistäsi innostava.

Kutsu sisältää aina seuraavat asiat:

- Tilaisuuden tai tapahtuman nimi
- Paikka ja aika
- Kutsujan nimi

Välkommen på trädgårdsfest!

Vi firar: Vi har fått studieplatser!!! Tea ska bli fysioterapeut och Magnus ska bli skådespelare :)
Kom och njut av trevlig samvaro, mat och dryck, gårdsbastu, grill, lägereld, sandstrand, bad ...

Tidpunkt: lördagen den 8 augusti kl. 13–20
Plats: Sandstrandsvägen 48, 67100 Karleby
O.s.a. gärna i juli.

För ytterligare information kontakta:
teavikman@fys.fi / 040123456
magnus2000@student.fi / 052123456

Ta med handduk, baddräkt och gott humor :) Fri klädsel.
H. Tea & Magnus

Puhe **ett tal 5**

Kun kirjoitat puheen, ota huomioon, kenelle puheesi osoitat ja millaista tyyliä puhe edellyttää.

Sisällytä puheeseen seuraavat asiat:

- **Aloitus:** Puhuttele puheen kohdetta: henkilöä tai ryhmää.
- **Pääkappale/-kappaleet:** Esitä asiasi. Etene loogisesti. Kirjoita persoonallisesti ja käytä vivahteikasta kieltä.
- **Lopetus:** Kiitä kuulijaa tai kuulijoita ja/tai esitä jokin toivotus.

	Tuttavallinen tyyli	**Muodollinen tyyli**
Aloitus	Kära vän/vänner	Mina damer och herrar
	Kära Maja	Bästa publik
	Käre Victor	Bästa åhörare
	Kära ettor	
	Kära lärare	
Lopetus	**Sopii molempiin tyyleihin.**	
	Jag tackar för min del.	
	Tack för intresset.	
	Tack för er uppmärksamhet.	

DEL 1

Bakom kulisserna

Kurssin ensimmäisessä osassa pääset kurkistamaan kulissien taakse. Keitä työskentelee vaikkapa elokuvan, musiikkitapahtuman tai politiikan taustalla? Lähemmin pääset tutustumaan elokuvatuottajan työhön. Elokuva ja valokuva toimivat hyvin kulttuurisesti kestävän kehityksen välineinä. Mitä onkaan voimauttava valokuva? Luet siihen liittyvästä projektista ja luot myös oman valokuvakertomuksesi.

TAVOITTEET

- osaat keskustella eri ammattiryhmien tehtävistä
- osaat kirjoittaa kutsukirjeen
- osaat kirjoittaa kertovan tekstin
- opit kokoussanastoa
- kertaat persoona- ja omistuspronominit

JOBBA I GRUPP.

1 Ta en titt bakom kulisserna. Titta på bilderna och gör en lista över yrken som finns bakom produkten eller tjänsten.
Den grupp som hittar på flest yrken vinner.

ASSOCIERA.

2 **A** Läraren visar dig några ord. Skriv upp det du först tänker på när du ser ordet.

JOBBA I GRUPP.

2 **B** Jämför era ord i övning 2A i små grupper.

PROFIL

Namn: Annika Sucksdorff

Favoritfilm: Många! Just nu kanske Tjuren från Bronx p.g.a. ljudarbetet i den.

Producerat: Över 20 filmer, bl.a. Tom of Finland, Leijonasydän, Jättiläinen, Där vi en gång gått

Prisbelönta filmer: Flera Jussi-pris, kritikerpriset vid Göteborgs filmfestival för Tom of Finland

Framtidsförhoppningar gällande jobbet: Större filmer med större budget, jobb utomlands

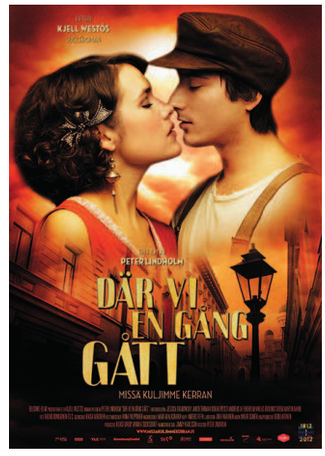

Associationslek med Annika Sucksdorff

Så här associerade Annika:

tystnad → *tagning*
klocka → *att vakna*
natt → *måne*
djur → *leopard*
frukost → *njutning*
konst → *Schjerfbeck*
adjutant → *min bror (fråga inte varför!)*
medier → *jag*
politik → *SFP*
fordon → *min Audi*
hållbar utveckling → *en källa till oro*

SÖK PÅ NÄTET OCH DISKUTERA.

3 Läs Annika Sucksdorffs profil, sök mer information på nätet och diskutera.

1. Vilka andra filmer har hon producerat än de som nämns i profilen?
2. Vilka av hennes filmer har ni sett eller skulle ni vilja se? Varför?
3. Titta på trailern för filmen *Där vi en gång gått*. Vilka känslor och tankar väcker den hos er?
4. Annika Sucksdorff har många favoritfilmer. Vilka är era favoritfilmer? Berätta något om intrigen och personerna.

LYSSNA OCH VÄLJ.

4

Filmproducenten Annika Sucksdorff berättar om sitt jobb. Lyssna och välj rätt alternativ.

1 Vilket ord beskriver bäst jobbet som filmproducent?
- **a** enkelspårigt
- **b** hektiskt
- **c** ensamt

2 I sitt jobb får Annika
- **a** jämt sitta på sitt kontor.
- **b** ständigt vara på väg någonstans.
- **c** festa mycket med olika slags människor.

3 Vilken roll spelar USA i Annikas karriär?
- **a** Hon studerade till ekonom där.
- **b** Där lärde hon sig konsten att organisera.
- **c** Där valde hon sin blivande karriär.

4 Vad berättas om Annikas jobbhistoria?
- **a** Hon blev anställd genast efter studierna.
- **b** Hon fick äntligen jobb när hon grundade en firma.
- **c** Idag jobbar hon som direktör för ett företag.

5 Vad berättar Annika om sig själv?
- **a** Tryggheten spelar en viss roll i hennes liv.
- **b** Hon har alltid älskat äventyr och spänning.
- **c** Hon skulle vilja vara modigare.

6 Vad är viktigast för en lyckad filmproduktion?
- **a** Att man har rätt personer till olika uppgifter.
- **b** Att man marknadsför filmen bra.
- **c** Att man får ekonomin att funka.

7 Vad krävs av en duktig filmproducent enligt Annika?
- **a** Att hen är tolerant.
- **b** Att hen tål långa arbetsdagar.
- **c** Att hen inte ger upp ens i mycket svåra situationer.

8 Vad konstaterar Annika till slut om filmbranschen?
- **a** Det finns inte jobb för alla intresserade.
- **b** Man ska ha goda referenser för att komma in i branschen.
- **c** Studier är ingen garanti för att man får jobb i filmvärlden.

Ur filmen Tom of Finland

TEXT 1

”Den som accepterar ett nej får inte många filmer till stånd”

En fixare, en spindel i nätet, en försäljare och en ledare. Bland annat så beskriver Annika Sucksdorff jobbet som filmproducent. *Precis* träffar henne på hennes arbetsrum på Helsinki Filmi en regnig och blåsig vårdag. Hon rusar till träffen lite försenad. Dagen innan har hon varit i Stockholm på en intensiv jobbresa med fem möten. Genast efter pratstunden med *Precis* tar följande möte vid.

Är det så en vanlig arbetsdag ser ut? Ungefär, säger Annika.

– Det är mycket resor i det här jobbet. Mässor i samband med filmfestivaler, möten med finansiärer, regissörer, distributörer, många telefonsamtal och massor av e-post. Ingen dag är ändå den andra lik och det är bara roligt!

Egentligen skulle Annika bli ekonom – och det blev hon också. Men under en tid som stipendiat i USA studerade hon också filmproduktion och insåg att det här är hennes grej.

– Jag har alltid varit en fixare. Redan i skolan gillade jag att organisera till exempel pjäser, både ekonomiskt och ur ett innehållsperspektiv. I USA förstod jag att i den här branschen kunde jag använda mig av alla mina starka sidor.

När hon kom hem skrev Annika sitt slutarbete vid Hanken om ledarskap inom finländska filmbolag. I den vevan började hon söka jobb i branschen och fick det småningom. Det ena ledde till det andra och idag är hon vd och delägare i produktionsbolaget Helsinki Filmi. Hon älskar sitt jobb.

– Det bästa med det här är alla människor. Jag vill framför allt ha roligt på jobbet och med de här människorna får jag skratta och njuta.

Men det betyder inte att jobbet är enkelt.

– Till min natur är jag försiktig och föredrar lätta och trygga lösningar. Men jag vill påminna mig själv om att vi bara lever en gång. Det är värt att utmana sig själv och välja de mer spännande – och lite farligare – alternativen.

Jobbet som producent innehåller tusen och en delar. Man ska starta upp projekt, anlita rätt samarbetspartner, hålla i helheten. Man ska ha hand om ekonomin, personalen och det juridiska inom många olika projekt samtidigt.

– Typiskt tar ett filmprojekt minst fyra år från idé till färdig produkt, berättar Annika.

Filmproducenten ska enligt Annika vara duktig på försäljning. Filmen ska säljas till en mängd olika håll på många olika sätt. Man ska locka med en duktig manusförfattare, en begåvad regissör och rätt distributör, bland annat.

Producenten ska också vara en bra ledare som skapar en god stämning i arbetsgruppen och peppar folk när allt känns motigt och dagarna blir långa. Dessutom måste producenten vara uthållig, till och med envis.

– Jag har fått ett ”nej” så många gånger! Då har jag bara fått samla mig igen och göra ett nytt försök. Den som accepterar det första nejet får inte många filmer till stånd!

Annikas telefon ringer enträget, men hon trycker av signalen och lägger mobilen åt sidan, med displayen mot bordet. Tiden börjar ändå rinna ut, så det gäller att komma med den sista frågan – vilket råd skulle hon ge till den som drömmer om ett jobb i filmbranschen?

– Fråga dig själv om du faktiskt är sjukt flitig och villig att jobba hårt. Sedan ska du skaffa en praktikplats i ett projekt. Var beredd att jobba gratis till en början – det finns helt enkelt fler som vill ha de här jobben än det finns arbetsplatser. Studera och gör bra ifrån dig! Det finns inget bättre visitkort i den här branschen än en bra kortfilm! Satsa på dina arbetsprov och ge inte upp!

Det är dags att tacka för intervjun och låta Annika skynda vidare. Ute har regnmolnen lättat. Samtidigt som vi lämnar kontoret plockar Annika fram datorn. Följande möte börjar om en kvart.

TEXT 1

”Den som accepterar ett nej får inte många filmer till stånd”

”Se, joka hyväksyy kieltävän vastauksen, ei saa montaa elokuvaa aikaan”

accepterar	**hyväksyy**	**acceptera, accepterar, accepterade,** har **accepterat** I
ett nej	kieltävän vastauksen	ett nej, nejet, nej, nejen 5
får till stånd	**saa aikaan**	**få till stånd, får till stånd, fick till stånd,** har **fått** IV **till stånd**
en fixare	järjestelijä, organisoija	en fixare, fixaren, fixare, fixarna 5
en spindel i nätet	henkilö, jolla on kaikki langat käsissä	
en ledare	johtaja	en ledare, ledaren, ledare, ledarna 5
beskriver	**kuvailee**	**beskriva, beskriver, beskrev,** har **beskrivit** IV
som filmproducent	**elokuvatuottajana**	**en filmproducent, -producenten, -producenter, -producenterna** 3
rusar till **träffen** lite **försenad**	ryntää **tapaamiseen** vähän **myöhässä**	rusa, rusar, rusade, har rusat I **en träff, träffen, träffar, träffarna** 2 **försenad, försenat, försenade**
tar **följande möte** vid	**seuraava kokous** alkaa	**ett möte, mötet, möten, mötena** 4
i samband med	**yhteydessä**	
med finansiärer	rahoittajien kanssa	en finansiär, finansiären, finansiärer, finansiärerna 3
distributörer	jakelijoiden, levittäjien	en distributör, distributören, distributörer, distributörerna 3
den andra **lik**	toisensa **kaltainen**	**lik, -t, -a**
som stipendiat	stipendiaattina	en stipendiat, stipendiaten, stipendiater, stipendiaterna 3
filmproduktion	elokuvatuotantoa	en filmproduktion, -produktionen, produktioner, -produktionerna 3
insåg	**ymmärsi, oivalsi**	**inse, inser, insåg,** har **insett** IV
ur ett innehållsperspektiv	sisällöllisesti	
sitt slutarbete	lopputyönsä	ett slutarbete, -arbetet, -arbeten, -arbetena 4
om ledarskap inom finländska filmbolag	johtajuudesta suomalaisissa elokuvayhtiöissä	ledarskap, ledarskapet ett filmbolag, -bolaget, -bolag, -bolagen 5
i den vevan	siinä yhteydessä	
ledde	**johti**	**leda, leder, ledde,** har **lett** II **till**
delägare	osaomistaja	en delägare, -ägaren, -ägare, -ägarna 5
försiktig	**varovainen**	**försiktig, -t, -a**
föredrar	**suosin, pidän parempana**	**föredra, föredrar, föredrog,** har **föredragit** IV
påminna	**muistuttaa**	**påminna, påminner, påminde,** har **påmint** II

utmana sig själv	**haastaa** itsensä	**utmana, utmanar, utmanade,** har **utmanat** I
starta upp	käynnistää	starta upp, startar upp, startade upp, har startat I upp
anlita rätt samarbetspartner	käyttää oikeita yhteistyökumppaneita	anlita, anlitar, anlitade, har anlitat I en samarbetspartner, -partnern, -partner, -partnerna 5
hålla i **helheten**	pitää **kokonaisuus** kasassa	**en helhet, helheten, helheter, helheterna** 3
ha hand om ekonomin	huolehtia taloudesta	
det juridiska	oikeudellisista asioista	
till en mängd **olika håll**	monille **eri tahoille**	**olik, -t, -a** **ett håll, hållet, håll, hållen** 5
manusförfattare	käsikirjoittaja	en manusförfattare, -författaren, författare, -författarna 5
begåvad	**lahjakas**	**begåvad, begåvat, begåvade**
peppar	**kannustaa, innostaa**	**peppa, peppar, peppade,** har **peppat** I (puhek.)
motigt	hankalalta	motig, -t, -a
uthållig	**sitkeä, sisukas**	**uthållig, -t, -a**
envis	**itsepäinen, periksi antamaton**	**envis, -t, -a**
samla mig	koota itseni	samla sig, samlar sig, samlade sig, har samlat I sig
göra **ett** nytt **försök**	yrittää uudelleen, tehdä uuden **yrityksen**	**ett försök, försöket, försök, försöken** 5
enträget	sitkeästi, taukoamatta	
trycker av signalen	hylkää soiton	
lägger mobilen åt sidan, med displayen mot bordet	laittaa kännykän sivuun, näyttö alaspäin	
rinna ut	loppua	rinna ut, rinner ut, rann ut, har runnit IV ut
beredd	**valmis**	**beredd, berett, beredda**
gör bra ifrån dig	hoida hommasi hyvin	
visitkort	**käyntikortti**	**ett visitkort, -kortet, -kort, -korten** 5
kortfilm	lyhytelokuva	en kortfilm, -filmen, -filmer, -filmerna 3
satsa på dina arbetsprov	**panosta** työnäytteisiisi	**satsa, satsar, satsade,** har **satsat** I **på**
har regnmolnen lättat	sadepilvet ovat haihtuneet	ett regnmoln, -molnet, -moln, -molnen 5
plockar fram	ottaa esiin	plocka fram, plockar fram, plockade fram, har plockat I fram

LÄS OCH SKRIV.

5 **A** Läs intervjun med Annika Sucksdorff och samla information om filmproducentens jobb på finska.

elokuvatuottaja

- roolit
  –
  –
  –
- tehtävät
  –
  –
  –
  –
  –
  –
  –
- ominaisuudet
  –
  –
  –
  –
  –
  –

JOBBA MED KOMPISEN.

5 **B** Berätta om en filmproducents jobb med hjälp av övning 5A.

1 Vilka uppgifter ingår i filmproducentens jobb?
2 Vilka egenskaper ska en bra filmproducent ha?
3 Skulle du själv kunna tänka dig att bli filmproducent? Varför / Varför inte?

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **A** Lyssna och upprepa orden.

1 accepterar
2 finansiärer
3 regissörer
4 distributörer
5 filmproduktion
6 innehållsperspektiv
7 filmbolag
8 delägare
9 projekt
10 juridiska

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **B** Lyssna och upprepa meningarna.

1 Finansiärerna ska acceptera regissörens jobb i en filmproduktion.
2 Distributörerna granskar ett filmprojekt ur ett innehållsperspektiv.
3 Ett filmbolag kan ha många delägare.
4 Personalen visste ingenting om den juridiska sidan.

SÖK I TEXTEN.

7 **A** Sök upp ord och uttryck i texten.

1 elokuvatuottajana _____
2 elokuvafestivaalien yhteydessä _____
_____
3 pidin organisoimisesta _____
_____
4 pikkuhiljaa _____
5 parasta _____
6 ennen kaikkea _____
7 pitää hauskaa _____
8 luonteeltani _____
9 jännittävämpi _____
10 vähintään neljä vuotta _____
11 on aika _____
12 samaan aikaan kun _____

FYLL I.

7 **B** En redaktör skriver om sitt uppdrag i sin blogg. Fyll i.

Sånt här händer inte varje kväll!

Jag har stämt träff **1** _____.
Jag skulle träffa honom **2** _____ premiären på Tom of Finland.
Han syns inte till. **3** _____! Jag har hört att han är en av de
personer **4** _____.
Jag väntar och väntar. Intervjun **5** _____
och nu har jag redan väntat **6** _____ på
honom. **7** _____ nog ganska lugn
och tålmodig men **8** _____ börjar jag bli nervös och
9 _____. Sen får jag syn på en intressant grupp på
fem unga män. De verkar **10** _____. De pratar ivrigt med varandra
och **11** _____ högljutt **12** _____ de tar selfies framför
filmaffischen för Tom of Finland. Jag bestämmer mig för att gå fram till dem…

1 kuuluisan elokuvaohjaajan kanssa
2 yhteydessä
3 Niin tyypillistä
4 joka on aina myöhässä
5 pitäisi kestää vain vartin
6 vähintään puoli tuntia
7 Luonteeltani olen
8 pikkuhiljaa
9 aion antaa periksi
10 pitävän hauskaa
11 nauravat
12 samaan aikaan kun

SKRIV.

7 **C** Vad hände sedan?
Skriv en fortsättning på skildringen av redaktörens kväll i övning 7B. (50–70 ord)

FYLL I.

8 A Nätdiskussion om filmproducentens jobb. Fyll i rätt preposition.

Hur ser filmproducentens jobb ut **1** _____ gymnasieelevers perspektiv? Är det många som drömmer **2** _____ en framtid **3** _____ filmbranschen? För att få svar **4** _____ det här inleder vi – skolans filmklubb – en nätdiskussion **5** _____ temat. Alla kommentarer är välkomna! Kör på!

Patricia den 6 september 11:08

Visst skulle det vara häftigt att vara **6** _____ exempel Annika Sucksdorff, resa runtom **7** _____ världen och njuta **8** _____ sin morgonlatte med heta kändisar **9** _____ en jobbresa... ☺

Realist den 7 september 15:44

Jag vill påminna dig, Patricia, **10** _____ något. Du har väl inte glömt hur hektiskt och ytterst krävande filmproducentens jobb är? Man måste jämt ha många järn i elden och faktiskt kunna hålla **11** _____ helheten. Om man inte behärskar det kan det lätt leda **12** _____ en total katastrof. Och **13** _____ en början måste man även vara beredd att jobba gratis. Fortfarande sugen **14** _____ att bli filmproducent?

SKRIV.

8 B Skriv en kommentar i nätdiskussionen i övning 8A.

KOMMENTERA HÄR:

VÄLJ OCH SKRIV.

9 Välj en lämplig synonym och skriv den i rätt form.

peppa I	föredra IV framför	acceptera I	inse IV
dags	få IV till stånd	beredd	småningom

1 Jag **godkände** inte hans ”nej”. _____

2 Om man jobbar hårt kan man **åstadkomma** något stort i sitt liv. _____

3 Äntligen **förstod** jag vad som var det viktigaste för mig. _____

4 Jag **tycker mer om** drama **än** komedi. _____

5 Om jag känner mig nere, **uppmuntrar** min kollega mig alltid. _____

6 **Med tiden** har jag lärt mig att ta det lite lugnare. _____

7 Kanske är det **tid** att börja med något helt nytt. _____

8 Jag är **redo** att anta nya utmaningar. _____

ÖVERSÄTT.

10 Du får träffa Annika Sucksdorff och ställa frågor till henne. Skriv frågorna på svenska.

1 Mikä on jännittävintä työssäsi elokuvatuottajana?

2 Kuinka kauan olet ollut toimitusjohtaja?

3 Keitä tapasit viime työmatkallasi?

4 Pidätkö organisoimisesta myös työsi ulkopuolella?

5 Millaista oli opiskella Hankenilla?

6 Mitä tapaat tehdä luodaksesi hyvän tunnelman työporukkaasi?

7 Voisinko saada käyntikorttisi?

SKAPA.

11 Designa ditt eget visitkort. Skriv texterna på svenska.

- foto
- namn och titel
- kontaktuppgifter
- ditt motto
- något annat

SKRIV.

12 Er skola organiserar en tävling om bästa kortfilm. Skriv ett mejl till Annika Sucksdorff och be henne vara domare i tävlingen. (50–70 ord)

- Tervehdi.
- Kerro, kuka olet.
- Esitä asiasi: mitä, missä, milloin.
- Perustele, miksi juuri hän.
- Lopeta sopivalla tavalla.

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Lite prat om framtiden med pappa. Prata med kompisen. A börjar.

A	B
1 **Kuule, minusta tuntuu, että haluan työskennellä luovalla alalla tulevaisuudessa.**	1 Du, jag tror/känner att jag vill jobba i(nom) den kreativa/skapande branschen i framtiden.
2 Okej, och i vilket yrke då?	2 **Okei, ja missähän ammatissa sitten?**
3 **Muotoilijaksi ryhtyminen houkuttelee minua.**	3 Att bli designer lockar mig.
4 Intressant/Spännande, men jag vill påminna dig om att lönen i de där yrkena inte är så hög.	4 **Mielenkiintoista, mutta haluan muistuttaa sinua, että palkka ei ole noissa ammateissa niin korkea.**
5 **Tietysti, mutta suosin vapautta ja haluan saada aikaan jotain kaunista ja käytännöllistä.**	5 Så klart, men jag föredrar frihet och jag vill få något vackert och praktiskt till stånd.
6 Precis. Du skulle kunna utmana dig själv genom att lära dig vara uthålligare och att bättre hålla i helheter.	6 **Aivan. Voisit haastaa itseäsi opettelemalla olemaan sitkeämpi ja pitämään kokonaisuudet paremmin kasassa.**
7 **Mitä tarkoitat? Etkö voi kannustaa minua nyt, kun vihdoin tiedän, mihin haluan panostaa?**	7 Vad menar du? Kan du inte peppa mig nu när jag äntligen vet vad jag vill satsa på?
8 Självklart. Det var bara ett dåligt försök att få dig att inse att för mycket frihet inte leder till bra resultat.	8 **Tottakai. Se oli vain huono yritys saada sinut oivaltamaan, että liika vapaus ei johda hyviin tuloksiin.**
9 **Joo, joo, ymmärrän. Sinun on vaikea hyväksyä, etten ole samanlainen organisoija kuin sinä.**	9 Ja ja, jag förstår. Det är svårt för dig att acceptera/godkänna att jag inte är en likadan fixare som du.
10 Du har rätt. Vi pratar mer om det här senare. Nu måste jag gå så att jag inte kommer för sent till mötet.	10 **Olet oikeassa. Jutellaan tästä lisää myöhemmin. Nyt minun täytyy lähteä, etten myöhästy kokouksesta.**

KOKOUKSESSA	PÅ MÖTET
asialista	**en agenda** 1**, en dagordning** 2
eriävä mielipide	**en avvikande mening** 2
kokous	**ett möte** 4**, ett sammanträde** 4
kokouskutsu	**en möteskallelse** 3
kokouspaikka	**en möteslokal** 3
läsnäololista	**en närvarolista** 1
nettikokous	**ett webbmöte** 4
neuvotella jostakin	**förhandla** I **om**
ottaa kopio jostakin	**ta** IV **en kopia** 1 **av**
perua kokous	**avboka** I **/ ställa** II **in mötet**
pitää pöytäkirjaa	**föra** II **protokoll**
pitää tauko	**ha** IV **/ ta** IV **en paus**
puheenjohtaja	**en ordförande** 5
puheenvuoro	**en replik** 3**, ett inlägg** 5
pyytää puheenvuoro	**be** IV **om ordet**
päättää, tehdä päätös	**fatta** I **ett beslut** 5
päätös	**ett beslut** 5
pöytäkirja	**ett protokoll** 5
sihteeri	**en sekreterare** 5
siirtää, lykätä kokousta	**skjuta** IV **upp mötet**

VÄLJ.

14 Läs meningar som har med möten att göra och välj rätt alternativ.

1 Man ska skicka ut _____ till alla deltagare i god tid.
a beslutet **b** möteskallelsen **c** närvarolistan

2 Vi väljer _____ och sekreterare för årsmötet.
a protokoll **b** agenda **c** ordförande

3 Ordföranden för mötet bör se till att de beslut som fattats på mötet skrivs i _____.
a protokollet **b** förhandlingen **c** närvarolistan

4 Mötet _____ på grund av ovädret.
a förhandlas **b** ställs in **c** bokas in

5 Jag undrar om det skulle vara möjligt att _____ vårt möte till nästa vecka.
a be om ordet **b** förhandla **c** skjuta upp

JOBBA MED KOMPISEN.

15 Välj två ord ur mötesordlistan och förklara dem på svenska.
Din kompis försöker gissa vilket ord det är fråga om.

ÖVERSÄTT.

16 **Översätt frågorna till svenska.**

1 Kuinka monta kopiota otan?
2 Emmekö voisi lykätä kokousta ensi viikkoon?
3 Milloin kokouskutsut lähetettiin?
4 Missä läsnäololista on?
5 Kuka piti pöytäkirjaa viime kokouksessa?
6 Kenen vuoro on olla sihteeri?

SKRIV.

17 **Du är ordförande för filmgruppen Bron. Skriv en möteskallelse.**

Olet kerhon puheenjohtaja. Olet saanut hyvän idean. Ehdota jäsenille kokousta tiettyyn aikaan. Kirjoita kutsu.

→ KUTSU s. 11

SKRIV.

18 **Filmgruppen Bron har möte. Välj 1–2 alternativ och skriv ett meddelande.**

1 Myöhästyt kokouksesta. Kirjoita puheenjohtajalle kuinka paljon ja syy myöhästymiseesi.
2 Olet unohtanut, missä kokous on. Kysy paikkaa kokoukseen osallistuvalta kaveriltasi.
3 Olet kokouksen koollekutsuja. Kysy osallistujilta, voidaanko kokousta siirtää seuraavalle päivälle. Kerro myös syy.
4 Olet kerhon puheenjohtaja. Laita sihteerille pyyntö ottaa kopio edellisen kokouksen pöytäkirjasta.

OBS!

Gälla-verbin merkitykset

Gälla-verbiä käytetään eri merkityksissä. Suomennos riippuu asiayhteydestä.

gälla I	koskea; olla kyse jostakin; on tehtävä jotakin; olla voimassa; kelvata
Gäller det här också mig?	*Koskeeko tämä myös minua?*
Vi ligger i topp när det **gäller** ny teknik.	*Olemme huipulla, kun on kyse uudesta tekniikasta.*
Det **gäller** att ge järnet, om man vill nå framgång.	*On annettava / On tärkeää antaa kaikkensa, jos haluaa menestyä.*
Hur länge **gäller** biljetten?	*Kuinka kauan lippu on voimassa?*
Samma regler **gäller** för alla.	*Kaikkia koskevat samat säännöt.*
Nu **gäller** det!	*Nyt on tosi kyseessä!*

VÄLJ.

19 Vilken översättning av verbet *gälla* passar i sammanhanget? Välj rätt alternativ.

1 Vad gäller saken? _____

2 Åldersgränsen gäller vid alla visningar på bio. _____

3 Gäller filmen som bevis i polisförhör? _____

4 Nu gäller det livet! _____

5 Medlemskortet gäller ett år. _____

6 Om du vill se filmen gäller det att vara snabb! _____

a olla kyse jostakin
b on tehtävä jotakin
c olla voimassa
d koskea
e kelvata

OBS!

Ruotsin verbi suomen substantiivina

Elokuvien *tuottaminen* on haastavaa ja taloudesta *huolehtiminen* on tärkeää.
Nämä substantiivit ilmaistaan ruotsin kielessä **att + verbin perusmuoto** -rakenteella.

Att resa är **att uppleva**!	*Matkustaminen on kokemista!*
Det är roligt **att resa**.	*Matkustaminen on hauskaa.*
Att titta på film är avkopplande.	*Elokuvan katsominen on rentouttavaa.*

LÄS OCH ÖVERSÄTT.

20 **A** På Radio Zapps nätsida diskuteras olika yrken bakom kulisserna. Läs texten och översätt delarna med fet stil.

Förra veckan ställde vi en fråga om vilka som jobbar bakom kulisserna när det gäller personer i höga positioner eller olika evenemang. Sminkös, pyrotekniker, scenograf, talskrivare, stylist för att bara nämna några. Jätteintressanta yrken, eller hur? Vad behövs de här yrkena till? Vi bad två personer berätta om sina yrken.

Veronica, sminkös:
1 Att se bra ut på scenen kräver smink och framför allt någon som vet hur personer ska sminkas. Det roligaste med mitt jobb är **2 att träffa olika människor** och **3 att få jobba med färg och form**.

Kim, pyrotekniker:
Min uppgift är **4 att skapa spänning** med olika slags effekter i showen. Jag jobbar med eld, rök och fyrverkeripjäser. I mitt yrke måste man vara väldigt flexibel men samtidigt se till **5 att hålla säkerheten hög** i alla moment. Det bästa med mitt jobb är att det inte finns en dag som är den andra lik.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

SÖK PÅ NÄTET.

20 **B** Ta reda på vad en scenograf, talskrivare och stylist gör. Jobba i grupp. Var och en väljer ett yrke, söker information om det och presenterar yrket för de andra.

- Arbetsuppgifter? / Vem jobbar man för?
- Var jobbar man?
- Hur utbildar man sig till yrket?

FYLL I.

21 En blivande skådespelare funderar. Fyll i meningarna.

1	_____ känns alltid lika spännande.	*esiintyminen*
2	_____ är min stora dröm.	*näyttelijäksi tuleminen*
3	_____ är ingen självklarhet.	*mielenkiintoisen roolin saaminen*
4	_____ med publiken är utmanande.	*kontaktin luominen*
5	_____ sig i god form är ytterst viktigt i skådisyrket.	*pitäminen*

LYSSNA OCH VÄLJ.

22

A En viktig yrkesgrupp bakom kulisserna är vaktmästarna som ser till att allt fungerar i en fastighet. En av dem är Jan Johansson som jobbar på ett studenthem i Stockholm. Lyssna och välj rätt alternativ.

På besök i ett studenthem

1 Mitä seuraavista vahtimestari Jan Johansson ei mainitse tekevänsä?
- **a** wc-pytyn vuotamisen korjaaminen
- **b** avainten luovuttaminen
- **c** kokouksissa istuminen
- **d** hallinnollisten tehtävien hoitaminen

2 Mikä on parasta hänen työssään?
- **a** Työ on vastuullista.
- **b** Työ on itsenäistä.
- **c** Työ on helppoa.
- **d** Työ on täynnä yllätyksiä.

3 Mitä ikäviä puolia hänen työssään on?
- **a** Työssä ei ole haittapuolia.
- **b** Usein joutuu puuttumaan vuokralaisten häiriökäyttäytymiseen.
- **c** Työssä on paljon pieniä miinuksia, mitkä eivät kuitenkaan haittaa häntä.
- **d** Joskus vuokralaisia on vaikea saada muuttamaan pois.

4 Mitä hän kertoo asunnon saamisesta?
- **a** Asunnon saajat arvotaan hakijoiden joukosta.
- **b** Asuntoa ei voi saada, jos juo tai tupakoi.
- **c** On vaikeaa saada asunto, koska hakijoita on useita satoja.
- **d** Tällä hetkellä on paljon vapaita asuntoja.

5 Mitä Jan sanoisi haastattelun lopuksi?
- **a** Det gör inget. Hejdå!
- **b** Ta det lugnt. Ingen fara.
- **c** Lämna mig i fred nu.
- **d** Tack själva. Det var ett nöje.

SPELA IN.

22 **B** **Du bor i en studentkorridor på studenthemmet Tempus och det har strulat till sig en aning. Välj en av situationerna eller hitta på en egen. Lämna ett meddelande på vaktmästaren Jan Johanssons telefonsvarare och be honom om hjälp.**

Kerro vastaajaan

- kuka olet ja mistä asunnosta soitat
- ongelma.

1 Avaimesi ovat jääneet sisälle asuntoosi.

2 Pesutuvan varausjärjestelmä ei toimi – joku pesee pyykkiä varaamallasi ajalla.

3 Et saa huoneesi ikkunaa auki.

4 Palovaroitin piippaa.

5 Joku tupakoi koko ajan parvekkeella.

6 itse keksitty pulma

LÄS OCH VÄLJ.

23 **A** Läs texten om ett projekt med det stärkande fotografiet och välj rätt alternativ.

ett ärr 5 arpi
en spång 2 pitkospuut
ett kärr 5 suo
en famn 2 syli
en kotte 2 käpy

Bilden som ändrar allt

Vilken underbar jul det var! Hela familjen samlad vid julbordet, glad och avslappnad stämning och härlig samvaro. Eller? Var det tvärtom jobbigt, tungt och klaustrofobiskt?

Har du någonsin upplevt att du och de i din närhet har helt olika minnesbilder av något som hänt för länge sedan? Alla ser världen, sig själv och sina medmänniskor ur sitt eget perspektiv. Ibland kan tolkningarna gå isär. Det som för en familjemedlem var fantastiskt, kan en annan förknippa med ångest.

Ett sätt att jobba med det här är att återta rätten att tolka sitt eget liv och beskriva sina känslor och relationer genom fotografier. Exempelvis har fotografen, konst- och socialpedagogen Miina Savolainen jobbat med en terapeutisk metod som kallas Det stärkande fotografiet i projektet *Maailman ihanin tyttö*.

Inom ramen för det har hon tillsammans med flickor som vuxit upp på ett barnhem använt fotografiet på ett konstruktivt och möjliggörande sätt. De unga kvinnorna har via fotografierna kunnat bearbeta svåra minnen och omforma sin självbild. De har tagit makten över sina bilder och själva bestämt hur de vill bli sedda.

Tjejerna har själva planerat hur och var bilderna ska tas och vilka stämningar och känslor de ska förmedla. I många fall handlar det om att acceptera sig själv och se skönheten i sig själv, bortom finnar, ärr och fettvalkar. Inom projektet har deltagarna också velat ifrågasätta den stereotypa bilden av unga kvinnor som sexobjekt. Bilderna är oftast tagna ute i naturen och de omges av en drömlik stämning.

Ett av fotografierna visar en ung kvinna som sitter på en spång på något som ser ut att vara ett kärr. Flickan är iklädd en klassisk klänning för prinsessor och på huvudet har hon en liten guldkrona. Det röda och lockiga håret är utslaget och blicken är riktad neråt, mot famnen. I händerna har hon kanske kottar. Naturen omkring henne går i bleka bruna, röda och grå toner. Det ser ut som höst. Vad vill hon berätta om sig själv? Vad bär hon på? Vad vill hon att du ser när du tittar på bilden?

Fotografierna inom *Maailman ihanin tyttö* har ställts ut både i Finland och utomlands, de har samlats i en fotobok och väckt aktiv diskussion om hur vi ser oss själva och andra.

1 Vad konstateras om våra minnesbilder?

- **a** Vi vill inte minnas allt vi har fått uppleva.
- **b** Olika personers minnesbilder av samma händelse kan variera mycket.
- **c** Det kan hända att vi vill ändra våra minnesbilder med tiden.

2 Hur jobbade Miina Savolainen med flickorna från ett barnhem?

- **a** Flickorna kunde bearbeta sitt förflutna med hjälp av fotografier.
- **b** Hon lät flickorna fotografera sig själva i deras barndomsomgivning.
- **c** Hon visade flickorna bilder genom vilka de kunde tolka sig själva.

3 Vad var syftet med projektet *Maailman ihanin tyttö*?

- **a** Att göra flickorna modigare att utrycka sig själva.
- **b** Att flickorna skulle kunna känna sig vackra och godkänna sig själva.
- **c** Att lära flickorna att bearbeta fotografier.

4 Vad sägs om bilderna?

- **a** De understryker flickornas typiska roll som sexobjekt.
- **b** Det var viktigt att bilderna skulle visa en så realistisk bild av flickorna som möjligt.
- **c** Med hjälp av bilderna vill man uppmuntra folk att se unga kvinnor ur ett icke-sexuellt perspektiv.

5 Vad har projektet *Maailman ihanin tyttö* lett till?

- **a** Man har börjat organisera likadana projekt också utanför Finland.
- **b** Det har gjorts en bok om projektet.
- **c** Det har utmanat folk överallt i världen att se sig själva ur ett nytt perspektiv.

TITTA OCH TOLKA.

23 **B** Titta på bilden av flickan på bokpärmen (s. 34).
Diskutera i små grupper.

1 Vad vill flickan berätta om sig själv?
2 Vad vill hon att du ser när du tittar på bilden?

FOTA OCH SKRIV.

24 Ta eller låt någon ta en bild av dig och berätta om ett minne. (50–70 ord)

- Valitse taustalle paikka, joka liittyy muistoon jollakin tavalla.
- Voit pukeutua tavalla tai ottaa kuvaan mukaan jotakin, joka muistuttaa tapahtuneesta.
- Voit luoda realistisen tai symbolisen kuvan.
- Kerro muistostasi myös sanoin.

LOGGA IN MED KODEN

Persoona- ja omistus-pronominit

1 Muistatko persoona- ja omistuspronominit? Sano ja tarkista parisi kanssa vuorotellen.

A	B
1 **minä – minut/minua – minun**	1 jag – mig – min, mitt, mina
2 du – dig – din, ditt, dina	2 **sinä – sinut/sinua – sinun**
3 **hän** (mies) **– hänet/häntä – hänen**	3 han – honom – hans
4 hon – henne – hennes	4 **hän** (nainen) **– hänet/häntä – hänen**
5 **hän** (sukupuolineutraali muoto) **– hänet/häntä – hänen**	5 hen – hen – hens
6 vi – oss – vår, vårt, våra	6 **me – meidät/meitä – meidän**
7 **te – teidät/teitä – teidän**	7 ni – er – er, ert, era
8 de – dem/dom – deras	8 **he – heidät/heitä – heidän**
9 **se – sen/sitä – sen**	9 den/det – den/det – dess
10 de/dom – dem/dom – deras	10 **ne – ne/niitä – niiden**

2 Ammatteja kulissien takana. Lue nettiklipit ja valitse oikea vaihtoehto.

Möt Idols nya stylist Karl Liljeqvist. Här berättar **1** _____ om **2** _____ största utmaningar med de blivande stjärnorna.

Igår höll drottningen ett uppskattat tal. Läs **3** _____ gripande formuleringar. Vem stod egentligen bakom orden?

Ni som sminkat **4** _____ hos sminkös, hur blev resultatet? Var **5** _____ nöjda? Tack för **6** _____ hjälp.

– Jag har låtit olika proffs sminka **7** _____ ett par gånger och jag har blivit fruktansvärt missnöjd varje gång. **8** _____ teknik har varit under all kritik.

Välkommen till mässavdelningen för scenografer! **9** _____ arbetar med frågor som är viktiga för **10** _____ i yrket. Kom och möt **11** _____ om **12** _____ vill veta mer!

Jag jobbar som kostymdesigner. Redan på gymnasiet hade **13** _____ fått rådet av **14** _____ konstlärare att bästa sättet att få sitt drömjobb var att börja arbeta gratis, vara jäkligt duktig och se till att göra **15** _____ oersättlig. Blev **16** _____ intresserad, läs mer i **17** _____ blogg!

1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
a han	**a** hans	**a** hans	**a** sig	**a** ni	**a** sin
b hon	**b** hennes	**b** hennes	**b** er	**b** de	**b** deras
c det	**c** sina	**c** sina	**c** oss	**c** er	**c** er

7	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
a mig	**a** Sin	**a** Vi	**a** sig	**a** vi	**a** du
b min	**b** Deras	**b** Oss	**b** sitt	**b** oss	**b** din
c sig	**c** Dess	**c** Dem	**c** dig	**c** våra	**c** dig

13	**14**	**15**	**16**	**17**
a mig	**a** min	**a** sig	**a** ni	**a** min
b min	**b** mitt	**b** honom	**b** dig	**b** mitt
c jag	**c** mina	**c** du	**c** du	**c** mina

3 **Voimauttava valokuva -projektiin osallistunut tyttö kertoo kokemuksestaan. Täydennä pronominit vihjeiden mukaan oikeassa muodossa. Jos vihjettä ei ole, päättele itse.**

Jag vill berätta om **1** _____ erfarenhet av projektet med det stärkande fotografiet. **2** _____ var sju flickor som var med i **3** _____ och det var en kvinna och en man som fotograferade **4** _____. Kvinnan var också terapeut till **5** _____ utbildning. **6** _____ pratade ganska mycket med **7** _____ innan **8** _____ började med själva fotograferingen. Mannen var ungdomsarbetare och fotograf. Det var lätt att umgås med **9** _____ för **10** _____ var en kul typ. **11** _____ var båda mycket sympatiska personer som alla trivdes med. Vad fick jag ut av projektet? Jag lärde känna **12** _____ bättre och fick bearbeta **13** _____ barndomsminnen, **14** _____ självförtroende förbättrades och jag fick många nya vänner. Jag lärde mig lita på **15** _____ och **16** _____ själv. Nu planerar **17** _____ fotografer att göra ett likadant projekt med killar i framtiden. Jag är mycket glad att jag fick vara med i projektet och önskar **18** _____ lycka till i nästa.

1 minun
2 me
3 se
4 me
5 –
6 hän
7 me
8 me
9 hän
10 hän
11 he
12 minä
13 minun
14 minun
15 he
16 minä
17 meidän
18 he

4 Nettipalstalla saa kertoa hyvistä teoistaan. Lue Tomaksen tarina ja täydennä puuttuvat kohdat vihjeiden mukaan oikeassa muodossa.

Denna vecka ska **1** _____ leva livet i positiv anda. Nu **2** _____, **3** _____, berätta om **4** _____ goda gärningar.

Tomas:

5 _____ mormor låg på sjukhus. Det gick verkligen dåligt för **6** _____ för **7** _____ cancer hade framskridit långt och ingen visste om **8** _____ överhuvudtaget ännu kunde komma hem. **9** _____ en hund som **10** _____ nu tog hand om. **11** _____ över allt annat. Jag fick en lysande idé att smuggla hunden till sjukhuset. **12** _____ i **13** _____ ryggsäck och gick till sjukhuset. Till **14** _____ förvåning höll hunden tyst och jag kunde **15** _____ till mormor. Det finns inga ord att beskriva hur lycklig detta gjorde **16** _____ och **17** _____ likaså. Jag är säker på att **18** _____ åtminstone en vecka längre tid att leva tack vare detta. Det här var den vackraste gärningen **19** _____ som jag ville dela med mig till **20** _____.

1 me
2 te saatte
3 meidän rakkaat lukijamme
4 teidän
5 Minun
6 hän
7 hänen
8 hän
9 Hänellä oli
10 me
11 Isoäiti rakasti koiraansa
12 Laitoin sen
13 minun
14 minun suureksi
15 viedä sen
16 hän
17 minä
18 hän sai
19 minun elämässäni
20 te

5 **A Sara ja Erik ovat olleet valokuvanäyttelyssä ja ihastuneet kovasti valokuvaajan töihin. Käännä heidän tiedusteluviestistään numeroidut kohdat.**

Hej!

1 Eilen illalla kävimme valokuvanäyttelyssänne.

2 Itse valokuvaaja Peter tuli juttelemaan kanssamme.

3 Lähettäkää hänelle terveisiä!

4 Olisikohan mahdollista saada hänen nimikirjoituksensa?

5 Voisimme tulla hakemaan sen galleriastanne.

Tack redan på förhand.

Med vänliga hälsningar

Sara Berg och Erik Nystedt

5 **B Mia lähettää tiedusteluviestin retkeilymajaan. Käännä numeroidut kohdat ruotsiksi.**

Hej!

1 Viikko sitten yövyin pienessä retkeilymajassanne.

2 Unohdin kausikorttini huoneeseeni, numero 211.

3 Olettekohan löytäneet sen?

4 Seuraava ottelu pelataan ensi viikolla, ja odotan pikaista vastaustanne.

Med vänlig hälsning

Mia Johansson

DEL 2

Med gott samvete

Kurssin toisessa osassa mietit kestäviä valintoja, arvoja ja eri elämäntapoja. Tutustut ruotsalaiseen Mariaan, joka vaihtoi IT-suunnittelijan luksuselämän New Yorkissa maalaiselämään Ruotsissa. Mietit elämänvalintojen vaikutusta ympäristöön.

TAVOITTEET

- osaat keskustella elämäntyyleistä
- opit kestävään elämäntapaan liittyvää sanastoa
- osaat kirjoittaa kutsun tapahtumaan
- osaat kirjoittaa ehdotuksen
- osaat oikean muodon substantiivista ennen erisnimeä

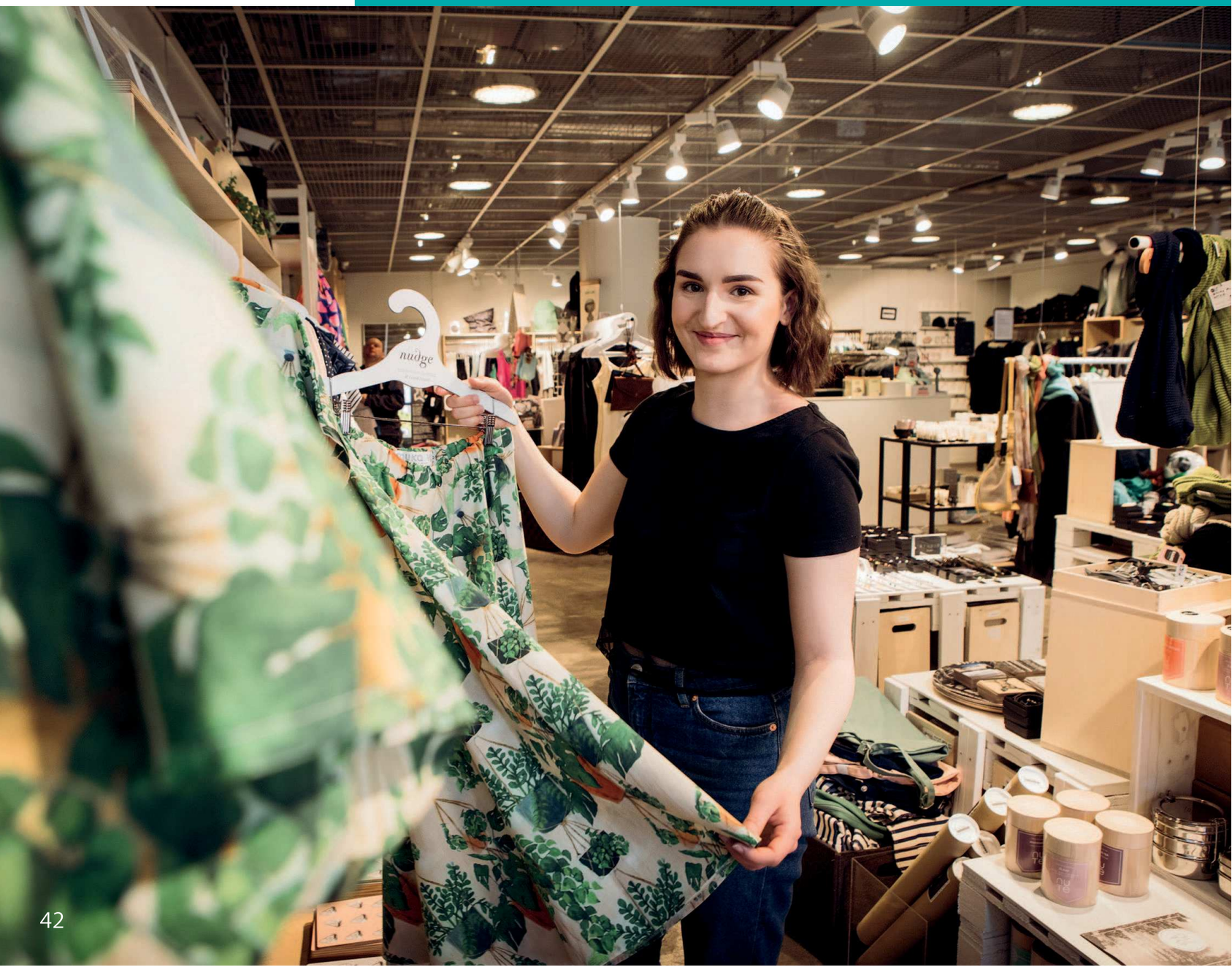

TITTA OCH SVARA.

1 Titta på gallupen och gör korta anteckningar på finska.

1 Mitä teet ympäristön hyväksi?

Katja: _____

Maja: _____

Jonathan: _____

2 Milloin viimeksi olit luonnossa ja mitä teit?

Katja: _____

Maja: _____

Jonathan: _____

LÄS OCH VÄLJ.

2 **A** Välj de evenemang och teman som lockar dig. Motivera dina val. Sök information på nätet vid behov.

Earth hour

100-grejer-utmaningen

Bilfria dagen

Matsvinnveckan

Näsdagen

Dagen för mänskliga rättigheter

Internationella kvinnodagen

Barnkonventionens dag och barnrättsveckan

Köpfria dagen

SKRIV.

2 **B** Skriv om en tillställning i övning 2A. Välj antingen 1 eller 2.

1 Kirjoita suomenruotsalaiselle kaverillesi viesti ja pyydä häntä mukaan yhteen tapahtumista tai teemoista.

2 Kirjoita nettiin tai koulun Facebook-sivulle avoin kutsu, jossa mainostat valitsemaasi tapahtumaa.

→ KUTSU s. 11

SKRIV.

2 **C** Skriv en inbjudan.

Kutsu ympäristöasioista kirjoittava toimittaja puhumaan koulusi Vihreä lippu -tapahtumaan.

Voit myös keksiä oman tapahtuman/puhujan.

Gröna flaggan -dagen
Vihreä lippu -tapahtuma

SKAPA OCH BERÄTTA.

3 **Hitta på din egen temadag eller tillställning. Prata med kompisen.**

1 Vad är din grej? Vad brinner du för?

2 Vilken är din främsta målgrupp?

3 Vad är syftet med temadagen?

4 Var skulle din tillställning äga rum? Vilken tid?

5 Hur marknadsför du den?

LYSSNA OCH KRYSSA FÖR.

4

Lyssna på texten om Maria Eriksson och välj om påståendet är rätt eller fel.

		R	F
1	Maria Eriksson har flyttat till Stockholm efter några hektiska år utomlands.	☐	☐
2	Maria flyttade till Singapore, eftersom Hyper Island gick med förlust.	☐	☐
3	Maria och hennes partner tyckte att livet ute på landsbygden var underbart.	☐	☐
4	Maria kände sig ensam på andra sidan Atlanten.	☐	☐
5	Maria kan ännu inte leva helt på sina odlingar.	☐	☐
6	Maria ångrar inte sitt karriärbyte.	☐	☐

TEXT 2

Farväl till lyxlivet i New York

För några år sedan var Maria Eriksson en framgångsrik affärskvinna. Idag odlar hon grönsaker i en liten by på landet. *Precis* åkte dit för att prata om hennes ovanliga livsval.

– Välkommen till mitt paradis på jorden, säger Maria när vi kommer fram till hennes lilla stuga. Den ligger vid en spegelblank sjö mitt i Sörmland, någon timme söder om Stockholm. Hunden Luke kastar sig över oss när vi kliver på, och Maria tänder en brasa i väntan på att kaffet ska bli klart.

Maria arbetade under många år på Hyper Island. Det är ett trendigt svenskt utbildningsföretag som är specialiserat på digitala medier. När företaget skulle öppna sitt första kontor i New York fick hon i uppdrag att dra igång verksamheten.

– Jag älskade verkligen att bo där, säger hon. Det kändes som att vara med i en film eller tv-serie.

Efter några år flyttade hon till Singapore för att etablera Hyper Island där, och tanken var förstås att hon skulle fortsätta sitt liv som framgångsrik affärskvinna. Men för ett år sedan förändrades allt. Maria och hennes sambo tillbringade några semestermånader i Sverige. De bodde i familjens sommarstuga i Bettna, som är en by med ungefär 400 invånare.

Kontrasten mot New York och Singapore kunde med andra ord inte bli större, men Maria längtade inte bort. Tvärtom.

– Jag och min sambo tyckte att det var så härligt att bo här, och till slut bestämde vi oss för att stanna kvar.

För Maria började nu ett helt nytt sätt att leva. Hon påbörjade en utbildning i ekologisk trädgårdsodling, och stugan är idag full med plantor. Allt är minsann ekologiskt och närodlat, vilket är ytterst viktigt för henne. Hon är sedan länge vegetarian och hon vill själv kunna kontrollera vad hon äter.

> "I en storstad var det viktigt att umgås med rätt människor och ha en fin titel"

Hon har bott på landet i snart ett år, och när vi frågar vad som skiljer livet i Bettna från New York skrattar hon. Skillnaderna är så stora att hon inte riktigt vet var hon ska börja. I en storstad var det viktigt att umgås med rätt människor och ha en fin titel på sitt visitkort.

– Livet i New York gick hela tiden ut på att träffa människor, förklarar hon.

En vanlig arbetsdag åt Maria frukost med ett par reklambyråchefer och lunchade med några andra. Resten av dagen tillbringade hon i möten – och på kvällen var det nästan alltid någon tillställning.

– Jag drack vin i plastglas på någon reklambyrå på nedre Manhattan och kindpussades med andra hippa människor.

Här i Bettna är dygnsrytmen dessutom helt annorlunda.

– Jag behöver aldrig ställa väckarklockan utan vaknar när jag själv vill.

Än så länge går det inte att leva på odlingarna, och Maria jobbar fortfarande deltid med sitt gamla jobb. Hon är konsult åt Hyper Island och driver ett eget företag som sysslar med ledarskapsfrågor. Att kunna blanda arbetet framför datorn med att vara ute i trädgården är dock viktigt för Maria. Hon ägnar flera timmar per dag åt att rensa ogräs, beskära träd och göra andra praktiska saker. Hennes dröm är att kunna fokusera på odlingen, men också att ha en möjlighet att kombinera sina olika jobb. Själv mår hon bättre när hon kan vara ute i naturen, och hon skulle gärna hjälpa andra att hitta samma balans. Oavsett om hon arbetar med ledarskap eller odlar sallad så handlar det om att få saker att växa.

> "Jag har hittat andra värden i livet."

När Maria berättar för andra hur hon gav upp sitt New York-liv för att flytta till Bettna tycker de ofta att hon är lite konstig.

– Många säger att jag går miste om saker eftersom jag har hoppat av min karriär, men jag känner inte så. Jag har hittat andra värden i livet.

TEXT 2

Farväl till lyxlivet i New York

Hyvästit luksuselämälle New Yorkissa

en framgångsrik affärskvinna	**menestyksekäs liikenainen**	**framgångsrik, -t, -a** **en affärskvinna, -kvinnan, -kvinnor, -kvinnorna** 1
odlar	**viljelee**	**odla, odlar, odlade,** har **odlat** I
till mitt paradis **på jorden**	paratiisiini **maan päällä**	ett paradis, paradiset, paradis, paradisen 5 **en jord, jorden, jordar, jordarna** 2
fram	**perille**	
vid en spegelblank **sjö**	peilityynen **järven äärellä**	spegelblank, -t, -a **en sjö, sjön, sjöar, sjöarna** 2
mitt i Sörmland	**keskellä** Sörmlantia	
någon timme söder om Stockholm	**muutaman tunnin päässä Tukholmasta etelään**	**en timme, timmen, timmar, timmarna** 2
kastar sig över oss	hyppii innoissaan meitä vasten	kasta sig, kastar sig, kastade sig, har kastat I sig
kliver på	astumme sisään	kliva på, kliver på, klev på, har klivit IV på
tänder en brasa	**sytyttää tulen takkaan**	**tända, tänder, tände,** har **tänt** II **en brasa, brasan, brasor, brasorna** 1
i väntan på	odottaessamme	
utbildnings**företag**	koulutus**alan yritys**	**ett** utbildnings**företag, -företaget, -företag, -företagen** 5
specialiserat på digitala **medier**	erikoistunut digitaalisiin **medioihin**	specialiserad, specialiserat, specialiserade på digital, -t, -a **ett medium, mediet, medier, medierna** 3
fick hon i **uppdrag** att dra igång **verksamheten**	hän sai **tehtäväksi** laittaa **toiminnan** käyntiin	**ett uppdrag, uppdraget, uppdrag, uppdragen** 5 dra igång, drar igång, drog igång, har dragit IV igång **en verksamhet, verksamheten**
för att etablera	perustaakseen	etablera, etablerar, etablerade, har etablerat I
skulle fortsätta sitt liv	**jatkaisi elämäänsä**	**fortsätta, fortsätter, fortsatte,** har **fortsatt** IV
förändrades allt	**kaikki muuttui**	**förändras, förändras, förändrades,** har **förändrats** I
hennes sambo	**hänen avopuolisonsa**	**en sambo, sambon, sambor, samborna** 3
en by med ungefär 400 invånare	**noin 400 asukkaan kylä**	**en by, byn, byar, byarna** 2 **en invånare, invånaren, invånare, invånarna** 5
kunde **med andra ord** inte bli större	ei **toisin sanoen** voinut olla isompi	
längtade inte bort	ei **kaivannut** pois	**längta, längtar, längtade,** har **längtat** I
Tvärtom.	**Päinvastoin.**	
bestämde vi oss för att stanna kvar	**päätimme jäädä**	**bestämma sig, bestämmer sig, bestämde sig,** har **bestämt** II **sig** **stanna kvar, stannar kvar, stannade kvar,** har **stannat** I **kvar**
påbörjade **en utbildning** i **ekologisk** trädgårdsodling	aloitti **luomu**puutarhaviljely-**koulutuksen**	**en utbildning, utbildningen, utbildningar, utbildningarna** 2 **ekologisk, -t, -a** en trädgårdsodling, -odlingen

full med plantor	**täynnä** taimia	**full, -t, -a med/av** en planta, plantan, plantor, plantorna 1
minsann	totta totisesti	
närodlat	**lähiruokaa**	**närodlad, närodlat, närodlade**
ytterst viktigt	**äärimmäisen tärkeää**	**viktig, -t, -a**
skillnaderna	**erot**	**en skillnad, skillnaden, skillnader, skillnaderna** 3
umgås med rätt människor	**seurustella oikeiden ihmisten kanssa**	**umgås, umgås, umgicks,** har **umgåtts** IV
en fin titel	hieno titteli	en titel, titeln, titlar, titlarna 2
gick **hela tiden** ut på	perustui **koko ajan**	gå ut på, går ut på, gick ut på, har gått IV ut på
med ett par reklambyrå**chefer**	**parin** mainostoimisto**pomon kanssa**	en reklambyrå**chef, -chefen, -chefer, -cheferna** 3
lunchade	**lounasti**	**luncha, lunchar, lunchade,** har **lunchat** I
resten av dagen	**loput päivästä**	**en rest, resten, rester, resterna** 3
någon tillställning	**jokin tilaisuus**	**en tillställning, tillställningen, tillställningar, tillställningarna** 2
i plast**glas**	muovi**lasista**	ett plast**glas, -glaset, -glas, -glasen** 5
kindpussades	vaihdoin poskisuudelmia	kindpussas, -pussas, -pussades, har kindpussats I
hippa	trendikkäiden	hipp, -t, -a
dygnsrytmen är **dessutom**	vuorokausirytmi on **sitä paitsi / lisäksi**	en dygnsrytm, -rytmen, -rytmer, -rytmerna 3
ställa väckarklockan	laittaa herätyskelloa soimaan	ställa, ställer, ställde, har ställt II
utan vaknar	**vaan herään**	**vakna, vaknar, vaknade,** har **vaknat** I
än så länge	**toistaiseksi**	
fortfarande	**vielä, yhä**	
framför datorn	tietokoneella	
dock	**kuitenkin**	
ägnar **flera timmar per dag** åt att rensa ogräs	käyttää **monta tuntia päivässä** rikkaruohojen kitkemiseen	ägna, ägnar, ägnade, har ägnat I åt rensa, rensar, rensade, har rensat I ogräs, ogräset
beskära **träd**	**puiden** leikkaamiseen	beskära, beskär, beskar, har beskurit IV **ett träd, trädet, träd, träden** 5
oavsett	**riippumatta siitä**	
gav upp	**luopui**	**ge upp, ger upp, gav upp,** har **gett/givit** IV **upp**
går miste om	**jään paitsi**	**gå miste, går miste, gick miste,** har **gått** IV **miste om**
hoppat av	**luopunut**	**hoppa av, hoppar av, hoppade av,** har **hoppat** I **av**
andra värden	**muita arvoja**	**annan, annat, andra** **ett värde, värdet, värden, värdena** 4

LÄS OCH SVARA.

5 **A** Läs intervjun med Maria Eriksson och svara på frågorna kort på finska.

1 Millaisen vastaanoton vieraat saavat?
2 Mikä oli Marian työtehtävä New Yorkissa?
3 Mitä mieltä hän oli asumisesta siellä?
4 Mikä innosti Mariaa muuttamaan maalle Ruotsiin?
5 Minkä koulutuksen Maria aloitti?
6 Miten elämä suurkaupungissa ja maalla eroaa toisistaan Marian mukaan?
7 Millä Maria elää nykyään?
8 Miten hän viettää päivänsä?
9 Mikä yhdistää johtajuutta ja viljelyä?

FRÅGA OCH SVARA.

5 **B** Fråga varandra och svara på frågorna i övning 5A på svenska.

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **A** Lyssna och upprepa ord och fraser.

1 hon odlar grönsaker
2 mitt paradis
3 specialiserat på digitala medier
4 dra igång verksamheten
5 påbörjade
6 ekologisk trädgårdsodling
7 reklambyråchefer
8 kindpussades
9 hoppat av min karriär
10 en fin titel på sitt visitkort

LYSSNA OCH UPPREPA.

6 **B** Lyssna och upprepa meningarna.

1 Att kramas har blivit Sveriges svar på kindpussar.
2 Den svenska landsbygden är ett riktigt paradis.
3 Några företag är specialiserade på trädgårdsterapi.
4 Reklambyråchefen började odla grönsaker.

SÖK I TEXTEN.

7 **A** Sök upp tidsuttrycken i texten.

1 muutama vuosi sitten _____

2 nykyään _____

3 monen vuoden ajan _____

4 joidenkin vuosien jälkeen _____

5 lopulta _____

6 jo pitkään _____

7 pian vuoden ajan _____

8 eräänä tavallisena työpäivänä _____

9 loput päivästä _____

10 illalla _____

11 toistaiseksi _____

12 useita tunteja päivässä _____

OBS!

Hur mycket? Hur ofta?
Kuinka paljon? Kuinka usein?

två gånger om dagen / per dag	*kaksi kertaa päivässä*
om dygnet / per dygn	*vuorokaudessa*
om året / per år	*vuodessa*
50 euro i timmen / per timme	*50 euroa tunnissa*
i veckan / per vecka	*viikossa*
i månaden / per månad	*kuukaudessa*

SÖK I TEXTEN.

7 **B** Sök upp ord och uttryck i texten.

1 Tukholman eteläpuolella _____

2 menestyksekkäänä liikenaisena _____

_____

3 toisin sanoen _____

4 päätimme jäädä _____

5 täynnä taimia _____

6 seurustella jonkun kanssa _____

7 laittaa herätyskello soimaan _____

8 elää viljelyksillä _____

9 keskittyä johonkin _____

10 mahdollisuus yhdistää _____

11 on kyse _____

Gardens by the Bay i Singapore

FYLL I.

8 **Marias släkting Robban skriver om sina reseplaner. Fyll i texten.**

Tja!

När jag i går kväll **1** _____ anade jag inte att denna dag kommer att vara **2** _____ överraskningar. För det första fick vi ledigt från plugget, eftersom vår lärare var sjuk! För det andra hade jag fått ett sms från min **3** _____ som jobbar i **4** _____ Singapore. Hon föreslog att jag skulle komma dit på besök. Hon är en person som **5** _____, alltså **6** _____. Hon kräver att **7** _____ den finaste sevärdheten: Gardens by the Bay som har **8** _____ och en otroligt fin vatten- och ljusshow! Ön Sentosa **9** _____ Singapores centrum erbjuder solbad och där kan man **10** _____. **11** _____ ska vi ta en rundtur på olika ställen till exempel i Chinatown och på Arabgatan. Kul!

Vi mejlas, Robban

1 laitoin herätyskellon soimaan
2 täynnä + prep.
3 menestyksekäs täti (äidin sisko)
4 kansainvälinen
5 rakastaa shoppailla
6 useita tunteja vuorokaudessa
7 vierailemme
8 yli miljoona kasvia
9 eteläpuolella
10 lounastaa jossakin viihtyisässä ravintolassa
11 Loput illasta

JOBBA MED KOMPISEN.

9 Två unga pratar om sina framtidsplaner. Prata med kompisen. A börjar.

A	B
1 Vad tänker du _____ (**keskittyä tulevaisuudessa**)?	**1** Vad tänker du fokusera på / koncentrera dig på i framtiden?
2 Jag tänker bli både framgångsrik och lycklig.	**2** Jag tänker bli _____ (**sekä menestyksekkääksi että onnelliseksi**).
3 Låter fint! Hur tänker du _____ (**yhdistää**) de två?	**3** Låter fint! Hur tänker du kombinera/förena de två?
4 Ingen aning! Först ska jag jobba i Australien (i) några månader.	**4** _____ (**Ei aavistustakaan**)! Först ska jag jobba i Australien _____ (**muutaman kuukauden**).
5 Jättekul! Jag har hört att det är lätt _____ (**saada töitä viljelyksillä siellä**).	**5** Jättekul! Jag har hört att det är lätt att få jobb på odlingarna där.
6 Det stämmer. Än så länge / Hittills har det också varit lätt att få visum dit. Vad drömmer du om?	**6** _____ (**Pitää paikkansa**). _____ (**Toistaiseksi**) har det också varit lätt att få visum dit. Vad drömmer du om?
7 _____ (**Muutama vuosi sitten päätin matkustaa**) jorden runt.	**7** För några år sedan bestämde jag mig för att resa jorden runt.
8 Har du fortfarande samma dröm eller har den förändrats?	**8** Har du fortfarande samma dröm eller _____ (**onko se muuttunut**)?
9 Jag måste börja någonstans. _____ (**Eräänä kauniina päivänä**) åker jag till USA.	**9** Jag måste börja någonstans. En vacker dag åker jag till USA.
10 Vad roligt! New York är trendigt och fullt av kultur!	**10** Vad roligt! New York är _____ (**trendikäs ja täynnä kulttuuria**)!
11 Precis! Jag vill inte _____ (**jäädä paitsi kaikista hienoista tilaisuuksista, joita suurkaupunki tarjoaa**).	**11** Precis! Jag vill inte gå miste om alla fina tillställningar/evenemang som storstan erbjuder.
12 Absolut inte! Men jag vet ännu inte vad jag ska leva på så där på riktigt, menar jag.	**12** Absolut inte! Men jag vet ännu inte _____ (**millä minä aion elää**) så där på riktigt, menar jag.

ÖVERSÄTT.

10 **Översätt meningarna till svenska.**

1 Kaksi vuotta sitten seurustelin joidenkin ruotsalaisten nuorten kanssa risteilyllä.

2 Tuolloin en vielä aavistanut, että yhdestä meistä tulisi valtavan menestyksekäs.

3 Eräänä päivänä yksi nuorista sai upean mahdollisuuden suuressa yrityksessä.

4 Sitten hän laittoi toiminnan käyntiin Suomessa ja pyysi minua mukaan.

5 Toistaiseksi olen työskennellyt vain assistenttina, koska haluan ensin opiskella valmiiksi.

JOBBA MED KOMPISEN.

11 **Vilket väljer du? Motivera dina val. Fråga och svara på svenska.**

1 Herätyskello vai aurinko?

2 Poskisuudella vai halata?

3 Trendikäs vai persoonallinen elämäntyyli?

4 Maalla vai suurkaupungissa?

5 Ulkomailla vai kotimaassa?

6 Lihaa vai kasvisruokaa?

7 Uutta vai käytettyä?

SKRIV.

12 **Du behöver pengar och tänker extraknäcka. Föreslå dina kompisar något. Välj ett av alternativen.**

A) Ehdota muutamalle kaverille pihakirppiksen järjestämistä. Ehdota aikaa ja paikkaa ja minkälaisia tavaroita myisitte.

B) Ehdota kavereille, että pyydätte ihmisiltä ilmaiseksi rikkinäisiä laitteita, joita osaatte korjata, ja myytte ne netissä eteenpäin.

C) Ehdota kavereillesi, että tarjoatte puutarhapalveluja, esim. omenoiden tai marjojen poimintaa, nurmikon leikkaamista tai lehtien haravoimista.

→ EHDOTUS s. 8–9

KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA ATT LEVA HÅLLBART

elättää itsensä jollakin	**försörja** II **sig på, livnära** II **sig på**
elää jollakin	**leva** II **på**
helpottaa	**underlätta** I
hoitaa	**sköta** II **(om), ta** IV **hand om, vårda** I
jäädä henkiin	**överleva** II
kierrättää	**återvinna** IV**; återanvända** II
korjata	**fixa** I**, laga** I**, renovera** I**, reparera** I
kuluttaa	**förbruka** I
lahjoittaa	**skänka** II **(bort), donera** I
luopua jostakin	**avstå** IV **från**
muuttaa jotakin	**förändra** I **något, lägga** IV **om**
omistautua jollekin	**ägna** I **sig åt**
säilyttää	**bevara** I**, förvara** I
säästää	**spara** I

KULUTTAMINEN KONSUMTION

kierrätys	**återvinning, -en**	lisätä	**öka** I
kuluttaa	**konsumera** I	tarjonta	**ett utbud** 5 **(av)**
kuluttaja	**en konsument** 3	tehdä ostoksia	**handla** I**, shoppa** I
kysyntä	**efterfrågan på**	tuhlata johonkin	**slösa** I **på**
käyttää rahaa johonkin	**använda** II **pengar till, spendera** I **pengar på**	vähentää	**minska** I

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Fråga och svara parvis.

Ja, det har jag. Nej, det har jag inte.

Har du någonsin ...

1. skänkt pengar till välgörenhet?
2. reparerat en maskin?
3. spenderat pengar på lyxvaror?
4. ägnat din tid åt ideellt arbete?

Oletko koskaan...

5. tehnyt ostoksia netissä?
6. luopunut jostain tärkeästä/turhasta?
7. kierrättänyt...?
8. tuhlannut...?
9. *oma kysymys*

FYLL I.

14 **A** Sortera grönsaker, rotfrukter och frukt till rätt låda.
Fyll i med egna förslag.

På åkern	I växthuset	I trädgården	(Bara) hos torghandlaren

en apelsin 3
ett hallon 5
korn, -et
mynta
ett päron 5
sockerbetor
en zucchini 3
en banan 3
havre, -n
kål, -en
en paprika 1
en rödbeta 1
en squash 3
ett äpple 4
ett blåbär 5
en jordgubbe 2
en lök 2
ett plommon 5
råg, -en
en tomat 3
en ört 3
en gurka 1
en kiwi 3
en morot 3*
en pumpa 1
sallat, -en
vete, -t

PRATA MED KOMPISEN.

14 **B** Fråga och svara parvis.

1 Vilka grönsaker äter du sällan?
2 Vilka är dina favoritfrukter?
3 Föredrar du rågbröd framför havrebröd?
4 Har du smakat på ...?
5 Använder du ofta ... i matlagningen?
6 Vilka bär äter du helst?

YKSINKERTAISESTI VAI YLELLISESTI? ENKELT ELLER LYXIGT?

antelias | pihi, ahne	**generös, -t, -a, givmil/d, -t, -da | snål, -t, -a, girig, -t, -a**
helppo | vaikea, hankala	**lätt, -, -a | svår, -t, -a, besvärlig, -t, -a**
kallis, tuhlaavainen | halpa, edullinen	**dyr, -t, -a, påkost/ad, -at, -ade | billig, -t, -a, förmånlig, -t, -a**
rikas, varakas | köyhä, varaton	**rik, -t, -a, förmög/en, -et, -na | fattig, -t, -a, pank, -t, -a**
tarkka | välinpitämätön	**noga med / mån, -t, -a om | likgiltig, -t, -a för**
tarpeellinen | tarpeeton, turha	**nödvändig, -t, -a | onödig, -t, -a**
tasa-arvoinen | epätasa-arvoinen	**jämlik, -t, -a | ojämlik, -t, -a**
turhamainen | vaatimaton	**fåfäng, -t, -a | anspråkslös, -t, -a**
uusi | käytetty	**ny, -tt, -a | begagn/ad, -at, -ade**
ylellinen, luksus- | yksinkertainen	**lyxig, -t, -a | enkel, -t, enkla**

JOBBA MED KOMPISEN.

15 Fråga och svara parvis.

1. Gillar du mera enkla eller lyxiga saker?
2. Köper du hellre nytt eller begagnat?
3. Har du skaffat dig begagnade plagg? Vilka?
4. Vilka onödiga prylar har du? Nämn fem.
5. Är du generös eller snål? Ge exempel.
6. Föredrar du påkostade eller förmånliga gåvor?
7. Vad är du mån om i ditt liv?

TUSEN TIPS

Omissa kirjoitelmissasi voit osoittaa laajaa osaamista, kun **käytät synonyymejä** ja **vastakohtia**. Älä toista samaa sanaa, jos voit ilmaista asian toisin.

LÄS OCH VÄLJ.

16 A Spara eller slösa? Läs inlägget på nätet. Välj rätt alternativ.

Jag har lagt märke till att största delen av **1** _____ gillar att köpa nytt. Och bara några få är **2** _____ för sitt yttre. Ens **3** _____ situation spelar också en stor roll. Är man **4** _____, är det lätt att **5** _____ från lyx. :D Det kan även kännas **6** _____ att leta efter **7** _____ prylar på nätet, där **8** _____ är begränsat. Hur ser situationen ut i ditt liv?

1	**a** konsumenter	**b** konsumenterna	**c** jordbrukare
2	**a** noga	**b** likgiltiga	**c** måna
3	**a** ekonomisk	**b** ekonomiskt	**c** ekonomiska
4	**a** pank	**b** pankt	**c** panka
5	**a** avstå	**b** bestå	**c** utstå
6	**a** besvärlig	**b** besvärligt	**c** besvärliga
7	**a** begagnad	**b** begagnat	**c** begagnade
8	**a** valen	**b** efterfrågan	**c** utbudet

FYLL I.

16 **B** **Läs svaren på inlägget och fyll i dem.**

När jag höll på att vårstäda min **1** _____ lya, lade jag märke till att jag har många **2** _____ plagg som jag aldrig har använt. Vad **3** _____! Är jag typ **4** _____?

1 pieni
2 tarpeeton
3 kummallinen
4 liian rikas

Kanske ;) För mig är det just **5** _____ som är **6** _____. Min **7** _____ vän skulle vilja ge mig **8** _____ presenter men jag har sagt till honom att det är okej att ge något **9** _____.

5 yksinkertainen
6 tärkeä
7 antelias
8 luksus-
9 pieni ja edullinen

SKRIV.

16 **C** **Din kompis fyller år och du och några andra har bestämt er för att skaffa en gemensam present. Skriv ett meddelande för att diskutera saken. (50 – 70 ord)**

- Ehdota yhteisen lahjan hankkimista.
- Lahjan saaja on ympäristötietoinen.
  Ehdota sopivaa lahjaa ja perustele ehdotuksesi.
- Kysy muilta, paljonko lahja voisi maksaa.
- Ehdota, miten hoidatte asian käytännössä.

→ EHDOTUS s. 8–9

OBS!

DEL 2

Lauseenvastikkeet

Genom att odla ekologiskt kan man skydda naturen.	***Viljelemällä*** *luomua voi suojella luontoa.*
Jag flyttade till landet **för att odla** örter där.	*Muutin maalle* ***viljelläkseni*** *siellä yrttejä.*
Jag åt kött **utan att bry** mig om min hälsa.	*Söin lihaa* ***välittämättä*** *terveydestäni.*
Det är svårt att **låta bli att småäta**.	*On vaikeaa* ***olla napostelematta****.*

JOBBA MED KOMPISEN.

17 På tal om begagnat. Prata med kompisen. A börjar.

A	B
1 Kuule, ostatko usein uusia tavaroita?	1 **Du, köper du ofta nya saker/varor/ grejer/prylar?**
2 **Tja/Nja, det blir nog dyrt om man alltid köper nytt.**	2 No, tulee kyllä kalliiksi, jos aina ostaa uutta.
3 Olet oikeassa. Minulla on tapana ostaa käytettyä, esimerkiksi vaatteita.	3 **Du har rätt. Jag brukar köpa begagnat, till exempel kläder.**
4 **Jag tycker också om att leva enkelt / ett enkelt liv.**	4 Minäkin tykkään elää yksinkertaista elämää.
5 Niinpä. Sitä paitsi ei vie paljon aikaa kierrättää vanhoja tavaroita.	5 **Just det. Dessutom tar det inte mycket tid att återvinna gamla prylar.**
6 **Gissa vad! Förra veckan lyckades jag övertala min granne att komma med på loppis.**	6 Arvaa mitä! Viime viikolla onnistuin puhumaan naapurini ympäri tulemaan mukaan kirpparille.
7 Oho! Mitä mieltä hän oli tarjonnasta?	7 **Ojdå! Vad tyckte han om utbudet?**
8 **Han tyckte/ansåg (att) det var brett! Han bestämde sig också själv för att avstå från några möbler.**	8 Hänen mielestään se oli laaja! Hän päätti itsekin luopua joistakin huonekaluista.
9 Käytettyjä huonekaluja ostetaan ja myydään yhä enemmän.	9 **Man säljer och köper begagnade möbler allt mer.**
10 **Absolut. Det är inne att leva ekologiskt.**	10 Ehdottomasti. On muotia elää ekologisesti.

KRYSSA FÖR.

18 Maajussille morsian? Tutki, onko substantiivi määräisessä vai epämääräisessä muodossa erisnimen edessä? Rastita.

	EPÄMÄÄRÄINEN	MÄÄRÄINEN
1 **Jordbrukaren Göran Ek** är singel och saknar en partner i sitt liv.	☐	☐
2 Nu har han bestämt sig för att delta i **programmet Bonde söker fru**.	☐	☐
3 Han messade till **redaktör Jonas Strand** och anmälde sig till programmet.	☐	☐
4 Efteråt tog han en fika på **Café Bulle**.	☐	☐
5 Där bläddrade han i **tidningen Dagens Nyheter**.	☐	☐
6 I tidningen beundrade han gamla bilder från **kronprinsessan Victorias** och **prins Daniels** bröllop.	☐	☐

→ SUBSTANTIIVI ENNEN ERISNIMEÄ s. 66

LYSSNA OCH VÄLJ.

19 Lyssna på intervjun med Linnea, 20 år, som är vegan. Välj rätt alternativ.

en päls 2 turkis

1 Vilken orsak ligger bakom Linneas val att bli vegan?
- **a** Hon iakttog förhållandena på pälsfarmer.
- **b** Hon blev allergisk mot råg och vete.
- **c** Hon accepterar inte onödigt dödande.

2 Vad betonar Linnea?
- **a** Att människan inte får dra nytta av djur.
- **b** Att äkta päls ofta säljs som fuskpäls.
- **c** Att silke och ull är tillåtna material.

3 Vilken utmaning innebär Linneas livsstil?
- **a** Det är besvärligt att hitta lämplig mat när man äter ute.
- **b** Butiker ger ut felaktiga uppgifter om E-koderna.
- **c** Alla skönhetsprodukter har djurtestats.

4 Vad konstaterar Linnea om framtiden?
- **a** Köttproduktionen kommer att öka.
- **b** Utbudet av veganprodukter ökar.
- **c** Antalet veganer kommer att minska.

JOBBA I GRUPP.

20 **En dag utan ...**
Var och en väljer en dag. Jämför för- och nackdelarna.

En dag utan godis
En dag utan läxor
En dag utan mobil
En dag utan kött
En dag utan dataspel
En dag utan idrott

– Vad är fördelen med att vara utan ...?
– Vad tycker du är nackdelen med en dag utan ...?

LÄS OCH VÄLJ.

21 **En svensk gymnasieelev håller ett föredrag. Läs och välj rätt alternativ.**

Så här kan vi inte leva vidare!

Livsstilen i västvärlden **1** _____ problem som klimatförändringen och växthuseffekten. Det **2** _____ om mat, prylar, bostäder, arbetsplatser och hur vi **3** _____ vår fritid. Det **4** _____ mycket naturresurser när man **5** _____ allt vi behöver i **6** _____.

Utsläppen av koldioxid beräknas till cirka tio ton koldioxidekvivalenter per svensk och år. Ska vi nå ner till två ton per svensk och år måste vi bland annat **7** _____ vår konsumtion av nöt- och griskött, **8** _____ vårt flygande till åtminstone samma nivå som den var **9** _____ 2000, minska **10** _____ med cirka 20 procent och till och med **11** _____ arbetstiden. Människor är **12** _____ på olika håll i världen. I många delar av världen får människor inte ens sina basbehov **13** _____.

1	**a** läcker ut	**b** leder till
2	**a** handlar	**b** gäller
3	**a** tillbringar	**b** sparar
4	**a** grävs	**b** krävs
5	**a** producerar	**b** produceras
6	**a** västvärlden	**b** väster om
7	**a** hälften	**b** halvera
8	**a** minska	**b** öka
9	**a** i	**b** år
10	**a** biltrafik	**b** biltrafiken
11	**a** förkorta	**b** försörja
12	**a** ojämlika	**b** olagliga
13	**a** tillfredsställt	**b** tillfredsställda

LÄS OCH VÄLJ.

22 Läs trafikbloggtexten och välj rätt alternativ.

14 september 14:47 8 kommentarer

Framtidens fordon

I framtiden får vi säkert räkna med att gränsen mellan vad som är en bil, en taxi och en buss blir mindre tydlig. Och den bil du kliver in i om några år ser nog helt annorlunda ut än de bilar vi har idag. På utsidan ser den ut som vanligt, men inuti är allt annorlunda. Det finns ingen ratt och ingen plats för föraren – och fram- och baksätena har ersatts av bekväma fåtöljer. Du skriver in destinationen på en skärm, och bilen börjar köra dig dit automatiskt. Bilen hittar rätt med hjälp av en gps-mottagare, och med kameror och sensorer ser den vad som finns i närheten. Om något hinder dyker upp räknar den blixtsnabbt ut den bästa lösningen, och tester visar att de självkörande bilarna är säkrare än bilar med vanliga förare. Elbilstillverkaren Teslas grundare Elon Musk tror till och med att det kan bli förbjudet för människor att köra bil i framtiden. Att ha en människa bakom ratten är helt enkelt för farligt.

1 Vad är kännetecknande för framtida fordon?
- **a** Bilarnas utsida ser helt annorlunda ut.
- **b** De förbrukar mindre bränsle.
- **c** Förarens roll har förändrats.

2 Vilken nytta har man av gps-mottagaren?
- **a** Den leder till ett bestämt mål.
- **b** Monitorn kartlägger farliga chaufförer i närheten.
- **c** Den hindrar fordonet från att krocka.

Just nu handlar diskussionerna mest om teknik, men jag tycker det är mer intressant att fundera på hur självkörande bilar förändrar våra liv. Trafikforskare tror att nio av tio bilar kan försvinna om alla privatbilar ersätts med självkörande taxibilar. Idag står nämligen en genomsnittlig bil stilla 96 procent av all tid. Färre bilar skulle göra städerna mindre trånga, och ge mer plats för grönområden och promenadvägar.

Dessutom skulle bussar, spårvagnar och cyklar få mer utrymme. Hälften av alla bilresor i Sverige är kortare än fem kilometer, och undersökningar visar att många hellre tar cykeln på korta sträckor. Och om fler cyklar eller åker kollektivt minskar behovet av fordon givetvis ännu mer.

3 Vilken fördel skulle självkörande taxibilar föra med sig?

- **a** Stadskärnor skulle vimla av fotgängare.
- **b** Trängseln skulle minska avsevärt.
- **c** Parkeringsplatser skulle försvinna ur stadsbilden.

Självkörande bilar kan även vara en fördel på landsbygden. Om man inte behöver köra själv kan meningslös pendlingstid användas till något nyttigt. Människor kan bo kvar på landet, även om de får jobb någon annanstans. På längre sträckor får vi troligen se självkörande bussar som transporterar människor som pendlar. Med hjälp av smarta bokningsappar kan sådana transporter bli extremt effektiva.

4 Vilken fördel finns det med självkörande bilar?

- **a** Busschaufförer kan transportera en hel del resenärer.
- **b** Man kan utnyttja tiden på väg någonstans.
- **c** Man kan starta nya företag som sysslar med appar.

Gilla ♥ Kommentera 💬 Dela

118 personer gillar detta.

KNÄCK KODEN

Substantiivi ennen erisnimeä

Erisnimen edessä voi olla substantiivi, joka selittää, mistä on kyse.

tidningen Dagens Nyheter	*Dagens Nyheter -lehti*
republiken Finland	*Suomen tasavalta*
familjen Svensson	*Svenssonit, Svenssonin perhe*

1 **Lue ruotsalaisen lukion ympäristöteemapäivän esittely. Tutki parisi kanssa, ovatko alleviivatut substantiivit epämääräisessä vai määräisessä muodossa ennen erisnimeä.**

Vår miljötemadag är idag! Kom och välj bland uppträdandena.

1 **Sångerskan Krista** och **maken Pelle** sjunger in temadagen.

2 **Ingenjören Lars Nylund** bygger **Lego-roboten Medhjälparen** på skolgården.

3 **Författaren Jonas Björk** berättar om **romanen Grönt liv** i **rum 311**.

4 **Journalisten Katja Blomberg** analyserar **miljöminister Nilssons** tal.

5 **Piloten Malin Forslund** avslöjar allt om **vulkanen Etnas** utbrott på **ön Sicilien**.

6 **Entreprenören Jan Svan** ger tips om att starta eget i **klassrum 210**.

7 **Prinsessan Madeleine** skickar sin hälsning via **appen Periscope**.

8 Kom och skissa miljöaffischer med **serietecknaren Cecilia** i **sal A**.

9 **Doktor Carl Hedqvist** leder en paneldiskussion om klimatförändringen. I panelen deltar **forskaren Martin Lind**, **lektor Lena Sand** och **professor Sara Sjöström**.

Yleensä substantiivi on määräisessä muodossa ennen substantiivia.

1 esim. ammatit, monet perhe-/sukulaisuussuhteet, kansallisuus ja naisen a-päätteinen arvonimi

odlaren Maria Eriksson	*viljelijä Maria Eriksson*
hustrun Lena, dottern Malin och bonussonen Elias	*Lena-vaimo, Malin-tytär ja poikapuoli Elias*
svensken Foppa	*ruotsalainen Foppa*
kronprinsessan Victoria	*kruununprinsessa Victoria*

2 esim. teokset, kaupungit, luonnonpaikat

romanen Blod på snö	*Verta lumella -romaani*
operan Trollflöjten	*Taikahuilu-ooppera*
staden Venedig	*Venetsian kaupunki*
kungariket Sverige	*Ruotsin kuningaskunta*
landskapet Skåne	*Skånen maakunta*
ön Öland	*Öölannin saari*

3 monikolliset

presidenterna Trump och Niinistö	*presidentit Trump ja Niinistö*
bussarna 3 och 5	*bussit 3 ja 5*
frågorna a – c	*kysymykset a–c*

Joissakin tapauksissa substantiivi on epämääräisessä muodossa ennen substantiivia.

1 arvonimet, monet sukulaisuussanat

president Niinistö	*presidentti Niinistö*
statsminister Stefan Löfven	*pääministeri Stefan Löfven*
premiärminister Theresa May	*pääministeri Theresa May*
doktor/lektor/professor Bäck	*tohtori/lehtori/professori Bäck*
prins Carl Philip, drottning Silvia och kung Harald	*prinssi Carl Philip, kuningatar Silvia ja kuningas Harald*
kusin Anders och farbror David	*Anders-serkku ja David-setä*
gudmor Lena och moster Emma	*Lena-kummi ja Emma-täti*

2 ravintola, kahvila, hotelli

restaurang Finnjävel	*ravintola Finnjävel*
Café Bulle	*Kahvila Bulle*
hotell Birger Jarl	*hotelli Birger Jarl*

3 ennen numeroa ja kirjainta

rum 340	*huone 340*
nummer 15	*numero 15*
övning 3	*harjoitus 3*
fråga a	*kysymys a*

Poikkeukset:

sidan 18	*sivu 18*
våren 2023	*kevät/keväällä 2023*

2 Valitse oikea muoto ja perustele, jos valitset lyhyen muodon.

esim. journalisten Lennart Holm

A	B
1 rektor/rektorn Lennart Eriksson	1 **rektor Lennart Eriksson** → arvonimi
2 **restaurang Monte Rosa** → ravintola/kahvila/hotelli	2 restaurang/restaurangen Monte Rosa
3 stad/staden Paris	3 **staden Paris**
4 **ön Öland**	4 ö/ön Öland
5 familj/familjen Backman	5 **familjen Backman**
6 **buss 3** → ennen numeroa	6 buss/bussen 3
7 prinsessa/prinsessan Mette-Marit	7 **prinsessan Mette-Marit**
8 **landskapet Norrbotten**	8 landskap/landskapet Norrbotten
9 jordbrukare/jordbrukaren Magnus Persson	9 **jordbrukaren Magnus Persson**
10 **operetten Glada änkan**	10 operett/operetten Glada änkan
11 konstmuseum/-museet Ateneum	11 **konstmuseet Ateneum**
12 **rum 440** → ennen numeroa	12 rum/rummet 440
13 bröder/bröderna Marx	13 **bröderna Marx**
14 **café Esplanad** → ravintola/kahvila/hotelli	14 café/caféet Esplanad
15 moster/mostern Eva	15 **moster Eva** → monet sukulaiset
16 **sonen Mikael**	16 son/sonen Mikael
17 president/presidenten Donald Trump	17 **president Donald Trump** → arvonimi

3 Täydennä substantiivi oikeaan muotoon.

1 serietidning_____ Kalle Anka

2 författare_____ Jens Lapidus

3 kronprins_____ Haakon

4 musikal_____ Mamma Mia!

5 friluftsmuse_____ Skansen

6 romantrilogi_____ Torka aldrig tårar utan handskar

7 stad_____ London

8 målare_____ Anders Zorn

9 artist_____ Laleh

10 sångare_____ Alexander Rybak

11 program_____ Så ska det låta!

12 Allsvenskan, Superettan och Division_____ 1

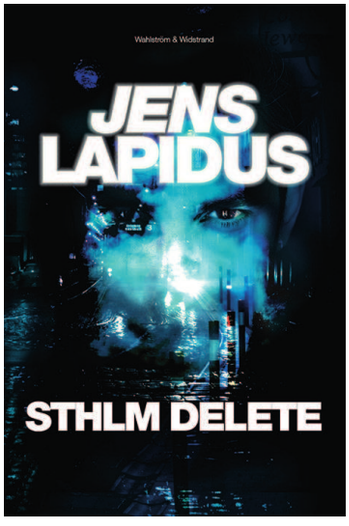

OBS!

Pohjoismaisten paikannimien vakiintuneet ilmaisut

Kun pohjoismainen paikannimi päättyy vokaaliin, siihen ei lisätä genetiivin s-päätettä vakiintuneissa ilmauksissa.

Uppsala universitet	*Uppsalan yliopisto*
Vasa stad	*Vaasan kaupunki*
Åbo domkyrka	*Turun tuomiokirkko*
Borgå stift	*Porvoon hiippakunta*
Vörå församling	*Vöyrin seurakunta*

4 Eri puolilla Suomea. Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 Du, var bor _____ (**presidentti**) Niinistö?	1 Du, var bor president Niinistö?
2 Han och hustrun Jenni Haukio bor väl i Talludden i Helsingfors stad / staden Helsingfors.	2 Han och _____ (**vaimo**) Jenni Haukio bor väl i Talludden i _____ (**Helsingin kaupunki**).
3 På sommaren bor de i Gullranda på _____ (**saari**) Luonnonmaa.	3 På sommaren bor de i Gullranda på ön Luonnonmaa.
4 Just det, i staden Nådendal / Nådendals stad.	4 Just det, i _____ (**Naantalin kaupunki**).
5 Om jag minns rätt, så ritade _____ (**arkkitehti**) Lars Sonck slottet.	5 Om jag minns rätt, så ritade arkitekten Lars Sonck slottet.
6 Ja, han ritade också Ainola för tonsättaren/kompositören Jean Sibelius.	6 Ja, han ritade också Ainola för _____ (**säveltäjä**) Jean Sibelius.
7 Har du förresten någonsin besökt _____ (**Turun linna**)?	7 Har du förresten någonsin besökt Åbo slott?
8 Ja, i somras besökte jag det och Åbo domkyrka.	8 Ja, i somras besökte jag det och _____ (**Turun tuomiokirkko**).
9 De är mäktiga! Fikade du på _____ (**kahvila**) Gaggui?	9 De är mäktiga! Fikade du på café/kafé Gaggui?
10 Javisst! Det ville jag inte missa. Sen åt vi på restaurang Mami nära Aura å.	10 Javisst! Det ville jag inte missa. Sen åt vi på _____ (**ravintola**) Mami nära Aura å.
11 I sommar tänker jag bekanta mig med _____ (**Vaasan kaupunki**).	11 I sommar tänker jag bekanta mig med staden Vasa / Vasa stad.
12 Jag kan rekommendera museet Kuntsi och badparadiset Tropiclandia.	12 Jag kan rekommendera _____ (**museo**) Kuntsi och _____ (**kylpyläparatiisi**) Tropiclandia.
13 Låter bra! En kollega uppmanade mig att besöka _____ (**seikkailupuisto**) Zip Adventure Park!	13 Låter bra! En kollega uppmanade mig att besöka äventyrsparken Zip Adventure Park!

5 Mitä pohjoismaisia henkilöitä ja paikkoja tunnet? Täydennä sanat ruotsiksi ja rastita tuntemasi. Lisää omia esimerkkejä.

Vilka nordiska kändisar känner du till?

☐	**1** _____	Zlatan Ibrahimović	jalkapallonpelaaja
☐	**2** _____	Alicia Vikander	näyttelijä
☐	**3** _____	Robin Bengtsson	laulaja
☐	_____		

Vilka nordiska konstnärer känner du till?

☐	**4** _____	Edvard Munch	maalari
☐	**5** _____	Kaija Saariaho	säveltäjä
☐	**6** _____	Gustav Vigeland	kuvanveistäjä
☐	_____		

Vigelandsparken i Oslo

Vilka resmål har du besökt?

☐	**7** _____	Gotland	saari
☐	**8** _____	Dalarna	maakunta
☐	**9** _____	Norden	kahvila
☐	**10** _____	Tivoli	huvipuisto
☐	**11** _____	Louisiana	taidemuseo
☐	_____		

Vilka kungligheter följer du?

☐	**12** _____	Victoria	kruununprinsessa
☐	**13** _____	Estelle	prinsessa
☐	**14** _____	Fredrik	kruununprinssi
☐	**15** _____	Carl XVI Gustaf	kuningas
☐	**16** _____	Sonja	kuningatar
☐	_____		

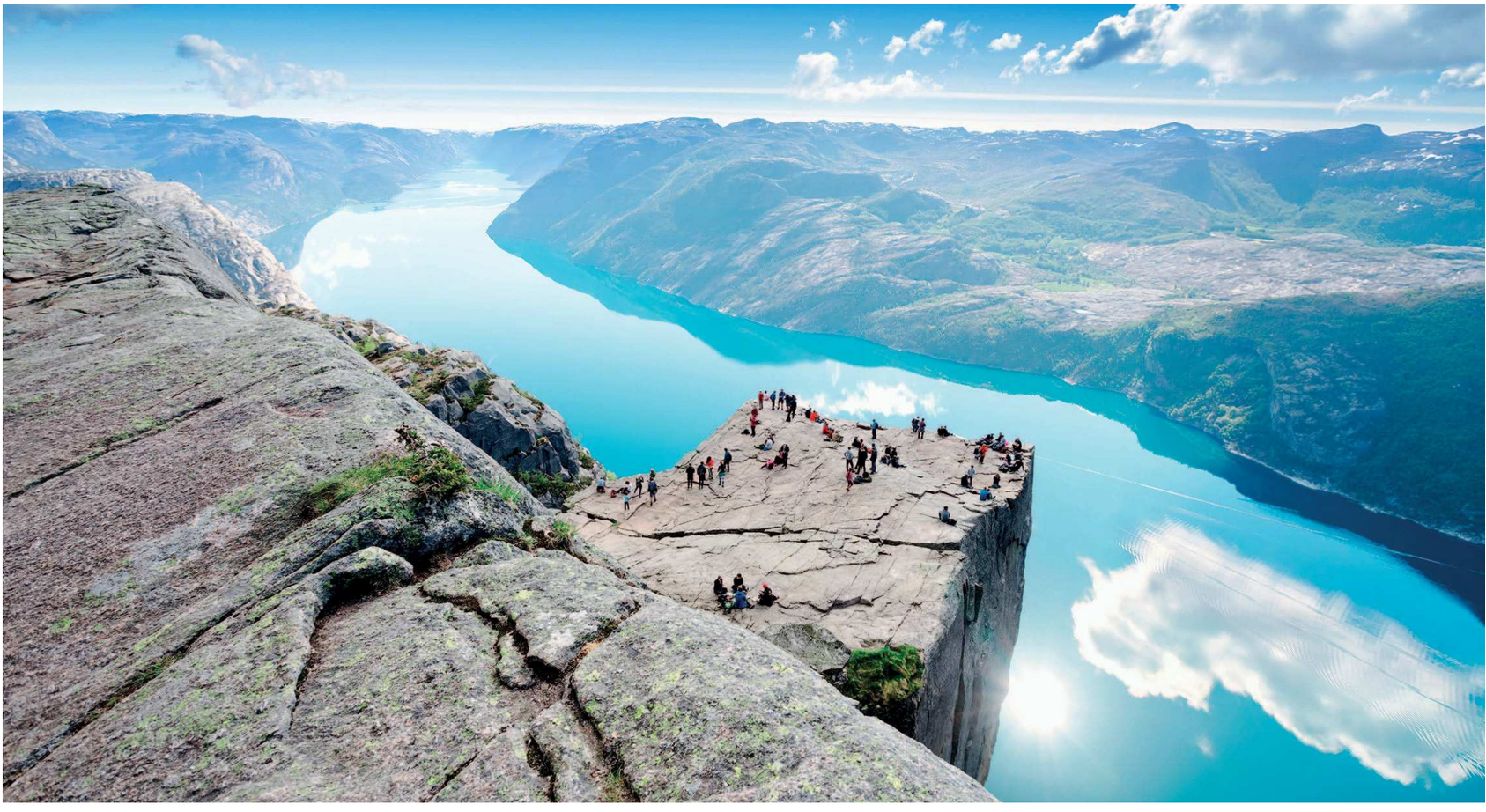

Den natursköna Preikestolen i Norge

DEL 1

#falskanyheter

Kurssin kolmannen osan aiheena on lähdekritiikki. Pohdit tiedon luotettavuutta sekä sananvapautta. Opettelet tunnistamaan valeuutisen ja luet verkossa esiintyvistä huijaustapauksista. Uutiskielessä yleiset partisiipin perfektimuodot tulevat myös tutuiksi.

TAVOITTEET

- osaat arvioida tietoa kriittisesti
- opit luotettavuuteen ja vaikuttamiseen liittyvää sanastoa
- kirjoitat kommentin verkkolehden kirjoitukseen
- osaat käyttää vahvistavia ilmauksia tekstissäsi
- opit partisiipin perfektimuotoja

LYSSNA OCH VÄLJ.

1

A Ska man tro sina ögon? Lyssna på nyheten och välj den bild som motsvarar innehållet.

Millaisessa ympäristössä susi oli kuvattu? Valitse oikea kuva.

A

B

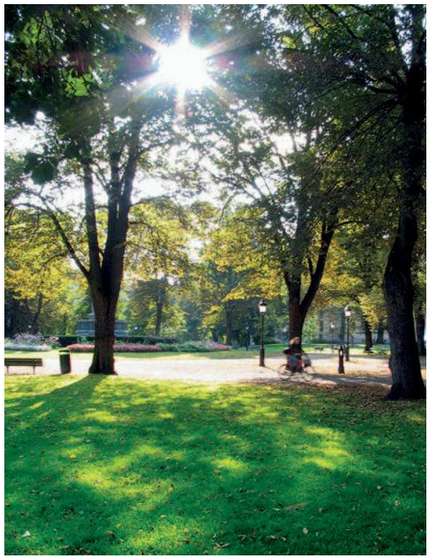

C

LYSSNA OCH SVARA.

1

B Lyssna på nyheten en gång till och svara på frågorna på finska.

1 Mitä kuvaaja väitti ensin?

2 Mikä oli kuvan tarkoitus?

TITTA OCH SVARA.

2

Åsa Linde från Stockholm berättar om hur hon följer nyheterna. Titta på intervjun och svara på frågorna.

1 Mitä uutislähteitä Åsa kertoo seuraavansa?

- ☐ televisiota
- ☐ radiota
- ☐ aamulehteä
- ☐ sosiaalista mediaa
- ☐ nettiä

2 Miten hän erottaa oikean ja väärän tiedon?

3 Miksi hän ei lähetä kommentteja netissä lukemiinsa juttuihin?

TEXT 3

Falska nyheter – så känner du igen dem

Fakta och åsikter är två skilda saker. Vad händer om vem som helst kan säga vad som helst och påstå att det är sant? Den som är smart är även kritisk till all den information och desinformation som sprids på webben och sociala medier. Det kallas källkritik. *Precis* tipsar hur du känner igen en fejkad nyhet i fyra steg.

1 Är källan sann eller falsk?

Kan det här verkligen vara sant? Om du får den känslan när du läser en text eller tittar på en bild eller video bör varningsklockorna ringa. Det som verkar för galet för att vara sant är antagligen inte sant. Även om en sajt ser pålitlig ut, kan den vara fullständigt påhittad. Dessvärre finns det personer och institutioner som är ute efter att vilseleda oss. De som står bakom den påhittade nyheten kan också sträva efter att få så många klick som möjligt för att samla reklamintäkter. Det gäller att vara klok och granska källan noggrant!

2 Vem står bakom källan?

Ingen kan vara helt objektiv. All rapportering görs av människor som har vissa åsikter, vissa känslor och en viss bakgrund. Skillnaden mellan professionella journalister och folk som sysslar med fejkade nyheter är att journalisterna måste fungera etiskt. De är tvungna att vara balanserade och rättvisa i sitt jobb och beakta olika synvinklar på den aktuella frågan. Den som inte är journalist är inte bunden av yrkesetiken och kan i princip hitta på vad som helst och sprida det. Ofta handlar det om att försöka manipulera människor för att driva sina egna intressen. Låter du dig bli lurad av manipulatörerna?

3 Är källan aktuell?

Ibland plockar fejksajterna upp gamla nyheter och försöker göra dem aktuella igen. På det sättet försöker de sprida exempelvis föråldrad statistik eller felaktiga uppgifter som senare har rättats. En del aktörer har som strategi att upprepa något som inte stämmer så många gånger att folk till slut börjar tro på det.

4 Hävdar källan något annat än de flesta andra?

Den som tänker tvärtom kan förstås ibland ha rätt. Den avgörande frågan är varför en viss källa påstår något som så gott som alla andra tillbakavisar. Det kan handla om styrning av folk, skapande av en konspirationsteori kring tesen ”alla andra ljuger”. Oftast är världen ändå inte så enkel. Tänk själv! Hur sannolikt är det här? Varför vill den här källan att jag ska tänka så här? Igen – var smart!

Källa: Sällskapet för mediefostran/Vetamix

TEXT 3

Falska nyheter – så känner du igen dem

Näin tunnistat valeuutiset

fakta och åsikter	**tosiasiat ja mielipiteet**	**ett faktum, faktumet, faktum/fakta, faktumen/fakta** 5 **en åsikt, åsikten, åsikter, åsikterna** 3
två **skilda** saker	kaksi **eri** asiaa	**skild, skilt, skilda**
vem som helst	**kuka tahansa**	
är även **kritisk till**	suhtautuu myös **kriittisesti**	**kritisk, -t, -a till**
all den **information**	kaikkeen siihen **informaatioon/tietoon**	**information, informationen**
desinformation	disinformaatio, harhaanjohtava tieto	
sprids på webben	**levitetään** netissä	**sprida, sprider, spred,** har **spridit** IV
sociala medier	**sosiaalinen media, some**	social, -t, -a **ett medium, mediet, medier, medierna** 3
källkritik	lähdekritiikki	källkritik, -kritiken
känner igen	**tunnistat**	**känna igen, känner igen, kände igen,** har **känt** II **igen**
en fejkad **nyhet**	**valeuutisen**	fejkad, fejkat, fejkade **en nyhet, nyheten, nyheter, nyheterna** 3
i fyra enkla **steg**	neljän helpon **askeleen** avulla	**ett steg, steget, steg, stegen** 5

1.

Är **källan** sann eller falsk?	Onko **lähde** luotettava vai epäluotettava?	**en källa, källan, källor, källorna** 1
bör varningsklockorna ringa	hälytyskellojen tulee soida	
verkar för galet	**vaikuttaa liian hullulta**	**verka, verkar, verkade,** har **verkat** I **galen, galet, galna**
för att vara sant	**ollakseen totta**	
antagligen	luultavasti, todennäköisesti	
ser pålitlig ut	**näyttää luotettavalta**	**se ut, ser ut, såg ut,** har **sett** IV **ut** **pålitlig, -t, -a**
fullständigt påhittad	täysin keksitty	påhittad, påhittat, påhittade
dessvärre	valitettavasti	
är ute efter att vilseleda oss	tavoitteena on johtaa meitä harhaan	vara IV ute efter vilseleda, -leder, -ledde, har vilselett II
sträva efter	**pyrkiä**	**sträva, strävar, strävade,** har **strävat** I **efter**
för att samla reklamintäkter	**kerätäkseen** mainostuloja	**samla, samlar, samlade,** har **samlat** I
klokare	**viisaampi**	**klok, -t, -a**
granska källan noggrant	tarkista lähde huolellisesti	granska, granskar, granskade, har granskat I

2.

all rapportering	kaiken raportoinnin	rapportering, rapporteringen
en viss bakgrund	**tietty tausta**	**en bakgrund, bakgrunden, bakgrunder, bakgrunderna** 3
skillnaden mellan	**välinen ero**	**en skillnad, skillnaden, skillnader, skillnaderna** 3
professionella journalister	ammattitoimittajien	professionell, -t, -a en journalist, journalisten, journalister, journalisterna 3
fungera etiskt	**toimia eettisesti**	**fungera, fungerar, fungerade,** har **fungerat** I
de är tvungna	**heidän on pakko**	**vara** IV **tvungen, tvunget, tvungna**
balanserade och **rättvisa**	tasapuolisia ja **oikeudenmukaisia**	balanserad, balanserat, balanserade **rättvis, -t, -a**
beakta olika **synvinklar**	ottaa huomioon eri **näkökulmat**	beakta, beaktar, beaktade, har beaktat I **en synvinkel, synvinkeln, synvinklar, synvinklarna** 2 **på**
inte bunden av yrkesetiken	ammattietiikka ei sido	bunden, bundet, bundna yrkesetik, -etiken
i princip	**periaatteessa**	
hitta på	**keksiä**	**hitta på, hittar på, hittade på,** har **hittat på** I
driva sina egna **intressen**	ajaa omia **etujaan**	driva, driver, drev, har drivit IV **ett intresse, intresset, intressen, intressena** 4
bli lurad	tulla huijatuksi	lurad, lurat, lurade

3.

föråldrad statistik	vanhentunutta tilastotietoa	föråldrad, föråldrat, föråldrade statistik, statistiken
felaktiga uppgifter	**vääriä tietoja**	**felaktig, -t, -a** **en uppgift, uppgiften, uppgifter, uppgifterna** 3
har rättats	on oikaistu	rätta, rättar, rättade, har rättat I
en del aktörer	jotkut toimijat	en aktör, aktören, aktörer, aktörerna 3
upprepa något	**toistaa** jotain	**upprepa, upprepar, upprepade,** har **upprepat** I
inte **stämmer**	ei **pidä paikkaansa**	**stämma, stämmer, stämde,** har **stämt** II

4.

hävdar källan	väittääkö lähde	hävda, hävdar, hävdade, har hävdat I
den avgörande frågan	ratkaiseva kysymys	
så gott som	lähes	
tillbakavisar	torjuvat, kiistävät	tillbakavisa, tillbakavisar, tillbakavisade, har tillbakavisat I
styrning	ohjailu	styrning, styrningen
skapande av en konspirationsteori	salaliittoteorian luominen	en konspirationsteori, -teorin, -teorier, -teorierna 3
ljuger	**valehtelevat**	**ljuga, ljuger, ljög,** har **ljugit** IV
sannolikt	**todennäköistä**	**sannolik, -t, -a**

LÄS OCH SVARA.

3 Läs texten om falska nyheter och svara på frågorna.

1 Milloin hälytyskellojen tulee soida, kun lukee uutisia?

2 Mikä voi olla valeuutisen julkaisijan tavoitteena?

• • •

3 Miten ammattitoimittajien pitää toimia?

4 Mikä on usein manipuloijan tarkoituksena?

• • •

5 Miksi vanhoja uutisia nostetaan esiin valesivustoilla?

• • •

6 Miksi väitetään sellaista, jonka muut torjuvat?

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **A** Lyssna och upprepa orden.

1 påstå
2 källkritik
3 antagligen
4 pålitlig
5 vilseleda
6 skillnaden
7 journalister
8 aktörer
9 strategi
10 ljuger

LYSSNA OCH UPPREPA.

4 **B** Lyssna och upprepa meningarna.

1 Källkritik behövs då man läser nyheter på webben.

2 Antagligen kan man påstå vad som helst.

3 En pålitlig journalist försöker inte vilseleda läsarna.

4 Vissa aktörer har som strategi att ljuga.

SÖK I TEXTEN.

5 Sök upp ord och uttryck i texten.

1 kuka tahansa _____

2 levitetään sosiaalisessa mediassa _____

3 vaikuttaa liian hullulta _____

4 täysin objektiivinen _____

5 tietyt mielipiteet _____

6 heidän on pakko olla _____

7 keksiä mitä tahansa _____

8 usein on kyse _____

9 sillä tavalla _____

10 lopulta _____

11 voi tietysti olla oikeassa _____

12 kuinka todennäköistä _____

FYLL I.

6 A En kritisk läsare har skickat mejl till redaktionen. Fyll i texten.

Bästa chefredaktör

Det här **1** _____ som en insändare, men det är det inte. Jag vill bara uttrycka **2** _____ om er tidning. Jag känner att jag är **3** _____ det! Insändarspalten är inte alls balanserad. Tar ni alls **4** _____ innan ni publicerar en insändare? **5** _____ kan påstå saker **6** _____ och försöker **7** _____ den allmänna opinionen. Jag **8** _____ en text som är ute efter att driva skumma **9** _____. Jag tar miljöfrågor som exempel. Förra veckan fick jag läsa **10** _____ insändare som lät ungefär så här: ” Hållbar utveckling är bara strunt. Vindkraft är dyrt. Det lönar sig inte att sortera sopor eller återvinna material. Allt avfall ska brännas för att få billig energi.” Det här är **11** _____ och ska inte publiceras! Jag tycker ni ska granska skribentens **12** _____ noggrant. Det **13** _____ ett försök att styra och manipulera folk!

Med vänlig hälsning

Malin Holmström

1 voi näyttää
2 vahvan mielipiteeni
3 pakko tehdä
4 selvää tosiasioista
5 Kuka tahansa
6 jotka eivät pidä paikkaansa
7 sillä tavoin vaikuttaa
8 tunnistan heti
9 etuja
10 täysin hullun
11 väärää tietoa
12 tausta
13 voihan olla kyseessä

SKRIV.

6 B Skriv chefredaktörens svar till skribenten i övning 6A. (100 – 130 ord)

- Kiitä viestistä ja palautteesta.
- Osoita sopivasti ymmärtämystä kirjoittajan mielipiteelle.
- Kerro, millä periaatteella yleisönosastokirjoituksia julkaistaan tai miksi kirjoittajaa suututtanut mielipidekirjoitus oli julkaistu.
- Perustele erilaisten mielipiteiden julkaiseminen yleisönosastopalstalla.
- Lisää loppuun jokin myönteinen toivotus.

KOMBINERA.

7 A Kombinera orden som passar ihop.

1	varningsklockorna	_____	journalister
2	felaktiga	_____	källan
3	professionella	_____	reklamintäkter
4	granska	_____	ringer
5	fungera	_____	uppgifter
6	driva	_____	statistik
7	föråldrad	_____	intressen
8	samla	_____	etiskt

ÖVERSÄTT.

7 B Översätt meningarna till svenska.

1 Kuka tahansa voi valitettavasti levittää väärää tietoa somessa.
2 Vääriä tietoja ei ole aina helppo tunnistaa.
3 Tämä uutinen vaikuttaa liian hullulta pitääkseen paikkansa.
4 Ilmoitus ei näyttänyt täysin luotettavalta.
5 Lopulta lehden oli pakko myöntää, ettei uutinen ollut totta.
6 Kuinka todennäköistä on, että hän on oikeassa?

TITTA OCH SVARA.

8

Stylisten Sofia Lindqvist berättar om sitt bloggande. Titta på videon och välj rätt alternativ. Svara på frågorna 4 och 6 på finska.

1 Varför bloggar Sofia?
- **a** Hon vill främst visa sina vackra bilder.
- **b** Bloggandet är hennes enda fritidsintresse.
- **c** I sin blogg kan hon kombinera saker hon är intresserad av.

2 Vilken slags bild ger Sofia av sitt liv i bloggen?
- **a** Hon visar utvalda delar av sitt liv.
- **b** Hon beskriver sitt liv precis som det är.
- **c** Hon vill inte avslöja något om sig själv.

3 Vad berättar Sofia om samarbetet med olika företag?
- **a** Sofia kontaktar företagen själv
- **b** Sofia lyssnar inte alls på företagens önskemål.
- **c** Sofia tar i viss mån hänsyn till vad företagen önskar.

4 Millä perusteella Sofia valitsee yhteistyökumppaninsa?

_____

_____

5 Hurdana produkter skulle Sofia inte presentera i sin blogg?
- **a** Sådana som hon inte har personliga erfarenheter av
- **b** Sådana som skulle göra hennes läsare upprörda
- **c** Oetiskt tillverkade produkter

6 Miksi kaikki bloggaajat eivät kerro yhteistyöstä yritysten kanssa?

_____

_____

MYÖNTEISIÄ ADJEKTIIVEJA	POSITIVA ADJEKTIV
epäilevä; epäluuloinen jonkin suhteen	**misstänksam, -t, -ma mot**
luotettava	**pålitlig, -t, -a**
mediakriittinen	**mediekritisk, -t, -a**
oikea; tosi	**sann, sant, sanna**
ovela	**klurig, -t, -a, listig, -t, -a**
puolueeton	**opartisk, -t, -a**
rehellinen	**ärlig, -t, -a**
tietoinen jostakin	**medveten, medvetet, medvetna om**
uskottava	**trovärdig, -t, -a**
varovainen	**försiktig, -t, -a med**

KIELTEISIÄ ADJEKTIIVEJA	NEGATIVA ADJEKTIV
epäluotettava	**opålitlig, -t, -a**
epärehellinen	**oärlig, -t, -a**
helposti huijattava, sinisilmäinen	**lättlurad, lättlurat, lättlurade, blåögd, -ögt, -ögda**
keksitty	**påhittad, påhittat, påhittade**
liioiteltu	**överdriven, överdrivet, överdrivna**
ristiriitainen	**kontroversiell, -t, -a**
vale-, väärennetty	**falsk, -t, a, fejkad, fejkat, fejkade**
valheellinen, epätosi	**lögnaktig, -t, -a, osann, osant, osanna**
väärä	**fel** (tpm.)**, felaktig, -t, -a**

LÄS OCH SKRIV.

9 Läs tweetarna och skriv din egen i slutet.

Svenne Banan @svennebanan

Är ni medvetna om att @Kvallsbladet sprider #falskanyheter? #mediekritisk #opålitlig

Alex Apelsin @alexapelsin

Är det sant? Många är alldeles för misstänksamma. #falskanyheter #överdriven #källkritik

Mia Ström @miastrom

Det är inte #falskanyheter. Det är #alternativafakta #opartisk

ÖVERSÄTT.

10 **A** Skriv fraserna på svenska.

1 Olen samaa mieltä. _____

2 Pitää osittain paikkansa. _____

3 Ei pidä yhtään paikkansa. _____

4 Päinvastoin. _____

5 En ole samaa mieltä. _____

6 En sanoisi niin. _____

7 Se riippuu. _____

FYLL I OCH JOBBA MED KOMPISEN.

10 **B** Fyll i adjektiven i rätt form och diskutera påståendena med kompisen. Använd fraserna i övning 10A.

1 Jag är _____ och _____ till min natur.

2 Jag är _____ och talar alltid sanning.

3 Jag medger att jag är _____ och _____.

4 Jag är _____ att man kan bli lurad på nätet.

5 Nyheter som min kompis delar i sociala medier är _____.

6 Jag varnar mina kompisar om jag märker något _____ på nätet.

7 Medierna publicerar ofta _____ nyheter.

8 Det är lätt att känna igen en _____ nyhet.

9 Jag kollar alltid källan om en artikel eller nyhet inte verkar _____.

1 varovainen; epäluuloinen
2 rehellinen
3 helposti huijattava; sinisilmäinen
4 tietoinen + prep.
5 luotettava
6 epärehellinen
7 liioiteltu
8 vale-
9 uskottava

VERBEJÄ	VERB
epäillä	**misstänka** II
herättää epäilyksiä jossakussa	**väcka** II **misstankar hos**
huijata	**lura** I
huomata jotakin	**lägga** IV **märke till**
johtaa harhaan	**vilseleda** II
kertoa, antaa tiedoksi	**uppge** IV
kieltää, kiistää	**förneka** I, **tillbakavisa** I
kiistää, torjua tieto	**dementera** I **uppgiften**
liioitella	**överdriva** IV
luottaa	**lita** I **på**
myöntää	**medge** IV
olettaa	**anta** IV
ottaa selvää jostakin	**ta** IV **reda på**
paljastaa	**avslöja** I
perustella	**motivera** I
pitää paikkansa	**stämma** II
tarkastaa, tutkia; tarkastella	**granska** I
todeta	**konstatera** I
tunnustaa	**erkänna** II
vahvistaa oikeaksi	**bekräfta** I
valehdella jollekulle	**ljuga** IV **för**
varoittaa jostakin	**varna** I **för**
väittää	**hävda** I, **påstå** IV

MUITA SANOJA	ANDRA ORD
huijari	**en bluffare** 5
indentiteettivarkaus	**en identitetsstöld** 3
petkuttaja	**en bedragare** 5
petos	**bedrägeri, -et**
valhe	**en lögn** 3
vilppi	**fiffel, fifflet, fusk, -et**

JOBBA MED KOMPISEN.

11 Kan man lita på nyheter? Prata med kompisen. A börjar.

A	B
1 **Luotatko sinä perinteiseen mediaan?**	1 Litar du på traditionella medier?
2 Ja – för det mesta. Jag antar att medierna inte ljuger.	2 **Kyllä – enimmäkseen. Oletan, ettei media valehtele.**
3 **Niin minäkin. Mutta eräs uutinen herätti kyllä epäilyksiä.**	3 Det gör jag också. Men en nyhet väckte nog misstankar.
4 Kan du berätta lite närmare? Lade du märke till något ovanligt, eller?	4 **Voitko kertoa vähän tarkemmin? Huomasitko jotain epätavallista vai?**
5 **Kyllä todellakin. Väitettiin, että Ikea sulkee pian kaikki myymälänsä Suomessa.**	5 Ja, verkligen. Det påstods att Ikea snart ska stänga alla sina butiker i Finland.
6 Det kan väl inte stämma? Hur motiverades nyheten?	6 **Ei kai se voi pitää paikkaansa? Miten uutista perusteltiin?**
7 **Ei mitenkään. Mutta sille oli selitys.**	7 Inte på något sätt. Men det fanns en förklaring till det.
8 Vadå? Jag måste medge att jag inte alls misstänkte att uppgiften skulle vara falsk.	8 **Mikä sitten? Täytyy myöntää, että en yhtään epäillyt, että tieto olisi väärä.**
9 **Täytyy tunnustaa, että oli aprillipäivä. Lehti ei siis paljastanut mitään suurta.**	9 Jag måste erkänna att det var första april. Tidningen avslöjade alltså ingenting stort.
10 Haha! Medge att du inte heller är så mediekritisk. Datumet hjälpte ganska mycket.	10 **Haha! Myönnä, ettet sinäkään ole kovin mediakriittinen. Päivämäärä auttoi aika paljon.**

ASENNE JA VAIKUTTAMINEN	INSTÄLLNING OCH PÅVERKAN
asenne johonkin	**en attityd** 3 **till, en inställning** 2 **till**
käsitys jostakin	**en föreställning** 2 **om, en uppfattning** 2 **om**
muuttaa mieltään	**ändra** I **sig**
ottaa kantaa johonkin	**ta** IV **ställning till**
suhtautua johonkin	**förhålla** IV **sig till**
suhtautua kriittisesti johonkin	**vara** IV **kritisk, -t, -a till**
trollata	**trolla** I
trolli	**ett troll** 5
vaikuttaa johonkin	**påverka** I **något**
vaikutus	**en påverkan, -, påverkningar, -na**
vastustaa jotakin	**motsätta** IV **sig något**

FYLL I.

12 Vad anser ministrarna? Fyll i texten.

1 Kultur- och demokratiministern konstaterade att hen _____ all slags diskriminering.

2 Försvarsministern hade konstiga _____ jämlikhet.

3 Miljöministern _____ tidigare skeptisk till biobränslen men _____ senare.

4 Finansministerns _____ hållbar utveckling är mycket kontroversiell.

5 Statsministern ville inte _____ frågan.

1 vastustaa
2 käsitys + prep.
3 suhtautui, muutti mielensä
4 asenne + prep.
5 ottaa kantaa + prep.

ÖVERSÄTT.

13 Läs tidningsrubrikerna och översätt orden i fet stil till finska.

1 **Fejkade** nyheter allt vanligare _____

2 **Misslyckat** försök till nätbluff _____

3 Starka åsikter inte **tillåtna** på jobbet _____

4 Minister **tvungen** att avgå _____

5 Experter tillbakavisar **föråldrad** statistik _____

→ PARTISIIPIN PERFEKTI s. 97

JOBBA MED KOMPISEN.

14 **A** Läs notis A eller B. Referera innehållet för din kompis på finska.

A

Farligt att äta päron?

Den som äter mer än fem päron i veckan riskerar att bli blind. Så står det i ett inlägg som har spridits mer än 20 000 gånger på Facebook den senaste veckan. I inlägget står det att päron innehåller så stora mängder av giftet cyankalium att den som äter för mycket riskerar att bli blind.
Max Thors som är forskare i livsmedelsgifter på Lantbrukshögskolan avvisar påståendet helt och hållet.
– Det finns inte ett spår av sanning i inlägget. Det enda som händer om du äter för mycket päron är att du kan få ont i magen.

B

Ny våg av förfalskade mejl

Det är lätt att bli lurad på nätet, och den senaste tiden har någon börjat skicka förfalskade mejl, som ser ut att komma från Polisen, till flera nyhetsredaktioner.
I mejlen beskrivs brott som påstås ha begåtts av olika miljöaktivister, men alla påståendena är falska.
– Det finns många hemsidor som kan generera falska mejl genom att ändra vem den faktiska avsändaren är, säger säkerhetsexperten Matilda Jones. Det är viktigt att förhålla sig extra källkritisk när information ser ut att skickas via mejl från Polisen till nyhetsredaktioner.

SPELA IN.

14 **B** Du är nyhetsuppläsare i Radio Zapp.
Läs högt notis A eller B och spela in den.

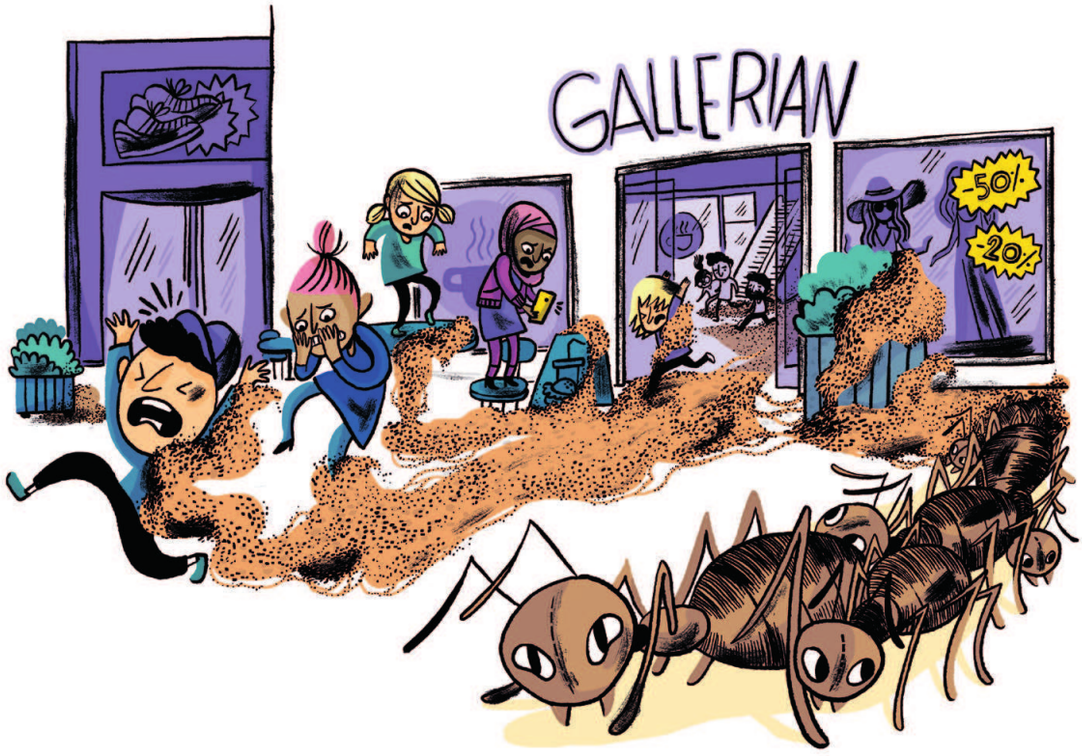

myrskräcken muurahaiskauhu
hals över huvud pää kolmantena jalkana
ett bekämpningsuppdrag 5 torjuntatehtävä

SORTERA.

15 **A** Sätt textens delar i rätt ordning (1–4).

Myrskräcken sprider sig!

____ Var du på plats? Har du sett myrorna? Har du bilder eller videomaterial? Vet du mer? Kontakta vår nyhetsdesk på nyheter@istan.com

____ Folk var förskräckta och flydde hals över huvud. En närvarande beskrev myrorna som ”en levande matta, det bara kryllade av dem”.

____ Nu råder det brist på bekämpningsmedel i stadens affärer. Köpcentret är stängt på obestämd tid och frivilliga har kallats in för det riskfyllda bekämpningsuppdraget.

____ Det var vid lunchtid igår som bilder på jättelika myror mitt i gallerian på Österstrand började spridas på sociala medier. Suddiga fotografier av de enorma myrorna satte skräck i allmänheten. ”Se upp – mördarmyrorna är här!” löd en av uppdateringarna från gallerian.

JOBBA MED KOMPISEN.

15 **B** Vilka saker i texten fick varningsklockorna att ringa? Berätta för kompisen på finska.

SKRIV.

15 **C** Skriv en kommentar till nyheten i övning 15A. (50 – 70 ord)

- Kerro, että et usko jutun olevan totta.
- Perustele mielipiteesi.
- Kehota muitakin lukijoita olemaan kriittisiä ja varovaisia uutisten suhteen.

→ KOMMENTTI s. 10

TUSEN TIPS

Vahvistavat ilmaukset
tuovat tekstiin väriä ja monipuolisuutta. Esim. huomattavasti suurempi, aivan uusi jne.

ÖVERSÄTT.

16 **A** Översätt orden i fet stil till finska.

1 Folk kan vara **otroligt blåögda**.
2 Bluffarna kan vara **enormt skickliga**.
3 Identitetsstölderna är **betydligt fler** än för tio år sedan.
4 En historia kan vara **helt påhittad** även om den verkar **alldeles sann**.
5 Det är **oerhört viktigt** att vara **ytterst försiktig**. Annars kan det gå **fruktansvärt illa**.
6 Bara **de allra värsta fallen** hamnar hos polisen.
7 Jag tror att **den absolut vanligaste typen** av nätbluff är gratiserbjudanden.

SKRIV.

16 **B** Hitta på och skriv en fejkad nyhet som ska publiceras i skolans nättidning den 1 april. Du får gärna överdriva rejält. Använd förstärkande utryck i övning 16A i din text. (50 – 70 ord)

LYSSNA OCH VÄLJ.

17

Lyssna på dialogerna. Välj det alternativ som passar bäst som nästa replik.

1 Vad säger mannen?
- **a** Ta det lugnt!
- **b** Vilken otur!
- **c** Vad intressant!

2 Vad säger tjejen?
- **a** Ingen vill ta ställning till det.
- **b** Det där verkar inte trovärdigt.
- **c** Du är alltid så misstänksam.

3 Vad svarar mannen?
- **a** Bra början!
- **b** Upp med hakan!
- **c** Skärp dig!

4 Vad svarar kvinnan?
- **a** Det låter konstigt.
- **b** Var inte orolig.
- **c** Tack för tipset!

5 Vad säger kvinnan?
- **a** Ja, jag litar på dig.
- **b** Nej, kan du upprepa det?
- **c** Ja, det stämmer.

6 Vad säger killen?
- **a** Helt otroligt!
- **b** Strunta i det!
- **c** Det beror på.

LÄS OCH VÄLJ.

18 Läs texten om skönhetsappar och välj det alternativ som bäst passar in i sammanhanget.

Fejkade selfies möter protester

Du tar fram mobilkameran, håller den framför ansiktet och tar en bild. Du tittar på resultatet av din selfie, men känner dig inte riktigt nöjd. För att se lite snyggare ut vill du fixa till bilden innan du lägger ut den på nätet.

Ja, de senaste åren har så kallade skönhetsappar blivit allt mer populära och de ligger högt upp på topplistorna över de mest nedladdade mobilapparna. Du kan exempelvis fixa ett smalare ansikte, en mindre näsa, ljusare ögon och längre ögonfransar. Resultat blir alltså att du ser annorlunda ut på bilden än i verkligheten.

1 Vad konstateras det om skönhetsapparna?

a De förbättrar utseendet.
b De fungerar inte som de ska.
c Deras popularitet har minskat.

Att på det här sättet förändra ett fotografi har länge varit möjligt i datorn. Redan 1987 lanserades programmet Photoshop, och det blev snabbt populärt på tidningar och reklambyråer. Plötsligt blev det lätt att göra ett foto bättre, och snart blev fotomodellerna nästan onaturligt snygga. Ja, det här fick till och med ett eget namn, man pratade om att ”phoppa” bilder.

Att använda Photoshop är ganska komplicerat, men skönhetsapparna gjorde tekniken tillgänglig för alla. Numera kan vem som helst göra avancerad bildbehandling direkt i mobilen.

En av de första skönhetsapparna hette Perfect 365, och en av de första användarna var den svenska bloggaren Kissie.

– I fortsättningen kan man ju nästan slippa sminka sig och bara ”appa dit det” innan bilden ska upp, skrev hon på sin blogg.

Kissie var inte ensam om att börja använda skönhetsapparna, och numera är det regel snarare än undantag att den som tar en selfie också fixar till den. Bara några år efter lanseringen hade Perfect 365 laddats hem 80 miljoner gånger. Och det finns hundratals appar som gör samma sak.

2 Vad är fördelen med skönhetsappar?

a De får vanliga människor att se ut som fotomodeller.
b De gör bildbehandlingen enklare.
c Tidningarna kan publicera snyggare bilder än förr.

3 Vad säger Kissie?

a Det är rätt sällsynt att fixa till selfies.
b Hon var först tveksam till skönhetsapparna.
c Det är lätt att göra sig vackrare utan smink.

Att använda de här skönhetsapparna är väldigt roligt, men de har förstås väckt kritik. Det kritikerna reagerar mot är att de skapar destruktiva skönhetsideal. Alla snygga selfies gör att den som inte ser ut som på bilderna känner att han eller hon inte duger. Om man bara ser smala människor med slät hy, vita tänder och fylliga läppar är det lätt att tro att man måste se ut så här.

En gallup från undersökningsföretaget Novus visar att skönhetsidealen är en orsak till att många svenska ungdomar mår dåligt. 84 procent av tjejerna svarade exempelvis att de jämför sin egen kropp med bilderna på fotomodeller och 95 procent upplevde en press på hur man ska se ut.

4 Varför kritiseras skönhetsapparna?

a Bilderna motsvarar inte verkligheten.

b Unga människor kan känna sig otillräckliga.

c Tonåringar vill ha skönhetsoperationer.

Några av dem som har reagerat är de tre svenska fotomodellerna Ellinor Bjurström, Emma Elsässer och Jennifer Larsén. ”Vi har fått nog av sjuka ideal” skrev de i en debattartikel i Aftonbladet. Där önskade de att folk skulle sluta lägga ut manipulerade selfies-bilder:

– Att som privatperson lägga upp en selfie som speglar verkligheten i stället för en fejkad fasad av perfektion ger kanske inte lika många ”likes” idag. Men för att nå sundare ideal i morgon måste vi alla agera idag, skrev de.

Bloggaren och journalisten Emanuel Karlsten är inne på samma linje. I en artikel i Dagens Nyheter uppmanar han alla att lägga ut selfies som visar hur vi verkligen ser ut:

– Om flera miljarder människor publicerar sig själva finns ju också större chans att nya kulturer, subkulturer och nya ideal skapas. Då blir det lättare att hitta och uppskatta olikheter.

5 Vad föreslår fotomodellerna?

a Alla borde leva ett sundare liv.

b Man ska undvika att tala om olikheter.

c Man borde publicera äkta bilder av sig själv.

LÄS OCH ÖVERSÄTT.

19 Läs texten om Nordkorea. Ta reda på vad delarna i fet stil betyder.

Under ständig övervakning – det ofria livet i Nordkorea

Rätt att få information, uttrycka sina åsikter och kommunicera med andra är en självklarhet för oss som lever i en demokrati. Vi kanske utsätts för desinformation och mer eller mindre subtila försök att påverka våra åsikter men det känns milt **1 jämfört med det slutna Nordkorea.**

2 Där är det förbjudet att kritisera landets ledare och **3 yttrandefriheten är ytterst begränsad**. **4 Utländska journalister är** i regel **inte välkomna**. Folk har ingen tillgång till internet och medborgarna utsätts för ständig **5 statligt spridd propaganda**. I varje nordkoreanskt hem lär det finnas **6 en högtalare inmonterad i väggen**. Den går inte att stänga av, man kan bara sänka volymen något. Myndigheterna granskar regelbundet **7 att högtalaren inte har blivit manipulerad**.

Det är ändå knepigt att veta om det här eller något annat som sägs om Nordkorea stämmer. I brist på pålitlig information är det **8 svårt att avgöra vad som stämmer och vad som är påhittat eller överdrivet**.

Partisiipin perfekti

KNÄCK KODEN

Partisiipin perfekti vastaa suomen kielen muotoja -tu/-ty, -nut/-nyt.
Esim. *huijat**tu**, keksit**ty**, vanhentu**nut**, yllätty**nyt***.
Muotoa käytetään usein adjektiivin tavoin, mutta sillä voi myös ilmaista passiivia.

En **erfaren** journalist granskar alltid sin källa.

Hen kan ändå **bli kritiserad** för felaktiga uppgifter.

***Kokenut** toimittaja tarkistaa aina lähteensä.*

***Häntä voidaan** silti **kritisoida** vääristä tiedoista.*

Partisiipin perfekti muodostetaan verbin imperfekti- tai supiinimuodosta.

	poista -e imperfektin päätteestä	partisiipin perfekti, en-muoto	suomennos
I kritisera	kritiserade →	kritiserad	*kritisoitu*
IIa känna	kände →	känd	*tunnettu*
IIb trycka	tryckte →	tryckt	*painettu*
III sy	sydde →	sydd	*ommeltu*

	poista supiinin -it- pääte	tilalle -en/-et/-na	suomennos
IV skriva	skrivit →	skriv**en**, skriv**et**, skriv**na**	*kirjoitettu*

Partisiipin perfekti taipuu kolmessa muodossa kuten adjektiivit.
Päätteet määräytyvät verbin taivutusluokan mukaan.

	EN	ETT	YKSIKÖN MÄÄRÄINEN / MONIKKO	suomennos
balansera **I**	balanser**ad**	balanser**at**	balanser**ade**	*tasapainoinen, tasapuolinen*
stänga **II**	stäng**d**	stäng**t**	stäng**da**	*suljettu; kiinni*
klä **III** sig	klä**dd**	klä**tt**	klä**dda**	*pukeutunut*
stjäla **IV**	stul**en**	stul**et**	stul**na**	*varastettu*

1 Keskustelua identiteettivarkauksista. Suomenna tummennetut osat.

Den här artikeln om identitetsstöld är **välskriven** och **balanserad**.

Det är väl **förbjudet** enligt lag att kapa en annan människas identitet, eller hur?

Jag är inte säker. Men jag är nog **intresserad** av ämnet. Och **kända** kriminalförfattare har skrivit om det.

Okej. Men hur stor är risken egentligen? Tror du att vi kan **bli drabbade**?

2 Taivuta sanat mallin mukaan ja suomenna ne.

	EN	ETT	YKSIKÖN MÄÄRÄINEN / MONIKKO	suomennos
överraska I	överrask**ad**	överrask**at**	överrask**ade**	*yllättynyt*
förvåna I				*hämmästynyt*
övertyga I				*vakuuttunut*
önska I				*toivottu*

	***sig* jää pois**			
intressera I **sig**	intresserad	intresserat	intresserade	*kiinnostunut*
utbilda I **sig**				*koulutettu*

	prepositio tai partikkeli eteen			
tala I **om**	omtalad	omtalat	omtalade	*paljon puhuttu*
planera I **väl**	välplanerad			*hyvin suunniteltu*

	***-s* jää pois**			
lycka**s** I	lyckad	lyckat	lyckade	*onnistunut*
misslycka**s** I				*epäonnistunut*

bygga II	bygg**d**	bygg**t**	bygg**da**	*rakennettu*
godkänna II				*hyväksytty*
förvränga II	förvrängd			*vääristynyt*
glömma II **bort**	bortglömd			*unohdettu*
skämma II **bort**	bortskämd			*hemmoteltu*
låsa II	lås**t**	lås**t**	lås**ta**	*lukittu*
tycka II **om**				*pidetty, suosittu*

skräddarsy III	skräddarsy**dd**	skräddarsy**tt**	skräddarsy**dda**	*räätälöity*
uppnå III	uppnådd			*saavutettu*
bebo III	bebodd			*asuttu*
klä III upp sig	uppklädd			*hienosti pukeutunut*

förbjuda IV	förbjud**en**	förbjud**et**	förbjud**na**	*kielletty*
tillåta IV	tillåten			*sallittu*
slita IV	sliten			*kulunut*
brinna IV				*palanut*
	Poikkeuksia			
översätta IV	översa**tt**	översa**tt**	översatt**a**	*käännetty*
sälja IV **slut**	slutsål**d**	slutsål**t**	slutsålda	*loppuunmyyty*
välja IV **om**	omval**d**			*uudelleen valittu*
göra IV **väl**	välgjor**d**			*hyvin tehty*
missförstå IV	missförstå**dd**	missförstå**tt**	missförstå**dda**	*väärinymmärretty*
anse IV	anse**dd**			*arvostettu*

KNÄCK KODEN

Muita tavallisia partisiippimuotoja

hylätty	övergiven, övergivet, övergivna
hyväpalkkainen	välbetald, välbetalt, välbetalda
keitetty; kypsennetty	kokt, kokt, kokta
kotitekoinen, itse tehty	hemmagjord, -gjort, -gjorda
perehtynyt	insatt, insatt, insatta
pettynyt	besviken, besviket, besvikna
ruskettunut	solbränd, solbränt, solbrända
suutuksissa; kiihtynyt	upprörd, upprört, upprörda
ulospäinsuuntautunut	utåtriktad, utåtriktat, utåtriktade
vahingoittumaton; ei loukkaantunut	oskadd, oskatt, oskadda
valmis, valmistautunut	beredd, berett, beredda
varattu; kiireinen	upptagen, upptaget, upptagna
yksityiskohtainen	detaljerad, detaljerat, detaljerade
ympäristömerkitty	miljömärkt, miljömärkt, miljömärkta
(jonkin) ympäröimä	omgiven, omgivet, omgivna

Partisiipin perfektin vertailu

Partisiipin perfektimuotoja vertaillaan *mer(a)* ja *mest*-sanojen avulla.

Kan jag få **mer detaljerade** uppgifter?	*Voinko saada yksityiskohtaisempia tietoja?*
Du är säkert **mer insatt** i den här boken.	*Sinä olet varmaan paremmin perehtynyt tähän kirjaan.*
Jag är kritisk till **de mest överdrivna** delarna.	*Suhtaudun kriitiisesti liiotelluimpiin osiin.*
Det här är väl författarens **mest kända** verk.	*Tämä on kai kirjailijan tunnetuin teos.*

Partisiipin perfekti substantiivina

det förflutna, det förgångna	*menneisyys*
en vuxen, den vuxna, vuxna, de vuxna	*aikuinen*
en anställd, den anställda, anställda, de anställda	*työntekijä*

3 Asuntohuijarit vaanivat netissä. Valitse oikea muoto.

Även en **1** _____ människa kan vara **2** _____. En ingenjör från Åbo skulle flytta till Helsingfors för ett år. Han såg en nätannons om ett **3** _____ hus med bra läge – och otroligt billigt. Han var mest **4** _____ av bilderna på inredningen: soffor och lampor **5** _____ av **6** _____ formgivare. Han kontaktade genast annonsören och betalade tre månaders garantihyra – utan att ha sett bostaden. Men det visade sig att huset redan var **7** _____ till ett **8** _____ par. Han försökte få tag på annonsören, men det var lättare sagt än **9** _____. Denne hade försvunnit spårlöst. Ingenjören var förstås **10** _____ och **11** _____ men insåg att han bara kunde skylla sig själv.

1	**a** välutbildad	**b** välutbildat	**c** välutbildade
2	**a** lättlurad	**b** lättlurat	**c** lättlurade
3	**a** möblerad	**b** möblerat	**c** möblerade
4	**a** imponerad	**b** imponerat	**c** imponerade
5	**a** designad	**b** designat	**c** designade
6	**a** känd	**b** känt	**c** kända
7	**a** uthyrd	**b** uthyrt	**c** uthyrda
8	**a** nygift	**b** nygifta	
9	**a** gjord	**b** gjort	**c** gjorda
10	**a** besviken	**b** besviket	**c** besvikna
11	**a** förbannad	**b** förbannat	**c** förbannade

4 Tietokirjamessujen ohjelmaa. Valitse lauseeseen sopivin vaihtoehto.

1 Vårens mest _____ guidebok är här! Säkerhetsexperten Kjell Malmström presenterar sin bok ”Trygg på nätet”.

a efterlängtad **b** efterlängtat **c** efterlängtade

2 Den _____ föreläsaren, kommissarie Nina Svensson, berättar om vanliga typer av nätbluffar.

a omtyckta **b** upprörda **c** bortskämda

3 ”Jag vill inte bli _____ som terrorist”. En asylsökande från Irak beskriver sina erfarenheter.

a reserverad **b** överraskad **c** stämplad

4 Psykologen Johan Örnberg intervjuas om sin nyutkomna bok ”Lockad, _____, lämnad – falsk kärlek på nätet”.

a lättad **b** lurad **c** lagad

5 Anna-Maja Olofssons verk _____ minnen – att leva med Alzheimers” diskuteras i bokpanelen.

a Förtjusta **b** Förälskade **c** Försvunna

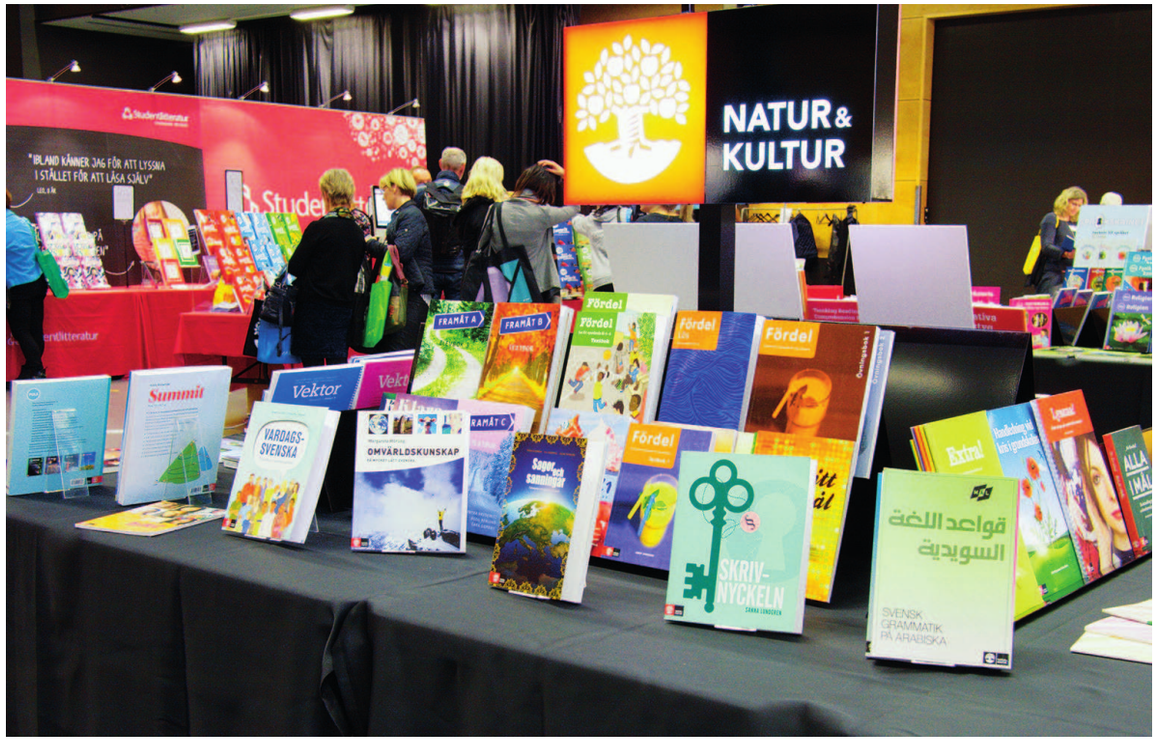

5 Lomamatka ei vastannut odotuksia. Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 **Hei! Miten lomamatka kaverisi kanssa sujui? Sinähän olet ruskettunut – mutta vaikutat silti vähän pettyneeltä.**	1 Hej! Hur gick semesterresan med din kompis? Du är ju solbränd – men verkar ändå (vara) lite besviken.
2 Det var min mest misslyckade resa någonsin! Jag litade på de överdrivna reklambilderna …	2 **Se oli epäonnistunein matkani ikinä! Luotin liioiteltuihin mainoskuviin…**
3 **Anna kun arvaan: vastarakennettu hotelli, upean puutarhan ympäröimä…**	3 Låt mig gissa: ett nybyggt hotell, omgivet av en fantastisk trädgård …
4 Precis! ”Hotellet” var i själva verket ett stort, övergivet hus i ett nästan obebott område.	4 **Aivan! ”Hotelli” oli itse asiassa iso, hylätty talo lähes asumattomalla alueella.**
5 **Voin kuvitella huoneet: kuluneita huonekaluja ja kummallisia itsetehtyjä tauluja seinillä.**	5 Jag kan tänka/föreställa mig rummen: slitna möbler och konstiga hemmagjorda tavlor på väggarna.
6 Ungefär så var det. Vi var inte alls beredda på det. Min kompis var mer(a) upprörd än jag.	6 **Niin se suunnilleen oli. Emme olleet lainkaan valmistautuneita siihen. Kaverini oli enemmän suutuksissaan kuin minä.**
7 **Ymmärrän. Mutta sinähän olet ollut tosi kiireinen koko talven.**	7 Jag förstår. Men du har ju varit väldigt upptagen hela vintern.
8 Det stämmer. Det här var ingen välplanerad resa. Jag hade inte tid att söka detaljerad information om olika hotell.	8 **Pitää paikkansa. Ei tämä ollut mikään hyvin suunniteltu matka. Minulla ei ollut aikaa etsiä yksityiskohtaista tietoa eri hotelleista.**
9 **Pää pystyyn! Seuraavasta matkastasi tulee varmasti onnistuneempi.**	9 Upp med hakan! Din nästa resa blir säkert mer(a) lyckad.

6 Miten pukeutua eettisesti? Täydennä partisiipin perfektimuodot vihjeen mukaan.

Klä dig hållbart!

Att klä sig etiskt förutsätter att man skaffar information om hur plaggen är **1** _____. De kanske påstås vara **2** ”_____ av naturen” men det betyder inte att de är etiskt eller miljövänligt **3** _____.

Här är några tips till den **4** _____ konsumenten som vill vara **5** _____ med gott samvete:

– Föredrar du **6** _____? Välj i så fall **7** _____ plagg som är **8** _____ i hemlandet.

– Är du **9** _____ av socialt hållbar produktion, lönar det sig att kolla att arbetarna inte har blivit **10** _____ på arbetsplatsen. Att sy kläder är inte ett **11** _____ jobb någonstans, men det finns gränser.

– Kläder av god kvalitet som håller länge är ett hållbart val. Visserligen kostar de mera, men materialen är noga **12** _____.

– Veganen vill undvika skor och jackor **13** _____ av läder. Skinnjackor av **14** _____ material kan då vara ett alternativ.

1 tillverka I
2 inspirera I
3 producera I
4 *tietoinen*
5 klä III sig väl
6 producera I nära
7 *ympäristömerkittyjä*
8 sy III
9 intressera I sig
10 utnyttja I
11 *hyväpalkkainen*
12 *valittuja*
13 göra IV
14 återvinna IV

Vara- ja bli-rakenteet

Vara + partisiipin perfekti kuvaa toiminnan lopputulosta tai pysyvämpää olotilaa.

Miljöforskaren **är misstänkt** för fusk.	*Ympäristötutkijaa epäillään vilpistä.*
En kollega påstår att två av hennes artiklar **är skrivna** av en student.	*Eräs kollega väittää, että kaksi hänen artikkeleistaan on opiskelijan kirjoittamia.*
Den ena **är** redan **publicerad**.	*Toinen on jo julkaistu.*
Den andra **är** mystiskt **försvunnen**.	*Toinen on salaperäisesti kadonnut.*

Bli + partisiipin perfekti ilmaisee olotilan muutosta. Se suomennetaan usein passiivina, mutta toisinaan myös aktiivimuotona.

Tidningen **blev tipsad** om en intressant nyhet.	*Lehti sai vihjeen kiinnostavasta uutisesta.*
En anonym person påstod att sju lejon **hade blivit dödade** i en djurpark.	*Nimetön henkilö väitti, että seitsemän leijonaa oli tapettu eläintarhassa.*
Hen ville dock inte **bli inbjuden** till någon intervju.	*Hän ei kuitenkaan halunnut tulla kutsutuksi haastatteluun.*
Personen **blev besviken** då tidningen **inte blev mer intresserad** av fallet.	*Henkilö pettyi, kun lehti ei kiinnostunut enempää tapauksesta.*

7 Sananvapaus ei ole itsestäänselvyys. Täydennä päätteet ja suomenna juttu.

Rätt att få information som är opartisk och **1** balanser_____ är för många en självklarhet. Yttrandefrihet är en mänsklig rättighet som är **2** garanter_____ i grundlagen. Men så är inte fallet i många länder i världen. Här är några exempel:

– Tillgången till information är **3** begräns_____. Det är svårt att få **4** uppdater_____ information eftersom många webbplatser är helt **5** blocker_____.

– Journalister måste vara **6** registrer_____. De blir **7** hot_____, ofta också **8** förfölj_____ och även **9** fängsl_____.

– En medborgare kan inte veta hur ett beslut är **10** fatt_____.

– Folket kan vara **11** missnöj_____ men det är inte **12** tillåt_____ att kritisera makthavarna.

DEL 4

Politik är att vilja

Kurssin neljännessä osassa puhutaan politiikkaa. Tutustut kahteen nuoreen vaikuttajaan, ja pohdit omia näkemyksiäsi politiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Pääset myös tutustumaan monilahjakkaan Mark Levengoodin ajatuksiin ajastamme ja vierailemaan Sisuradiossa Tukholmassa.

TAVOITTEET

- osaat kertoa poliittisesta vaikuttamisesta
- opit politiikan sanastoa
- opit asiakielessä usein esiintyviä ilmauksia
- opit tulkitsemaan tilastoja
- osaat ilmaista genetiivin prepositiota käyttäen

KOMBINERA.

1 **A** Kombinera rätt logo med rätt parti.

☐

☐ **Vihreät** De Gröna

☐

☐

☐

☐

☐

☐

1 Centern
2 De Gröna
3 Kristdemokraterna
4 Samlingspartiet
5 Sannfinländarna
6 Socialdemokraterna
7 Svenska folkpartiet
8 Vänsterförbundet

SÖK PÅ NÄTET.

1 **B** Välj ett parti som intresserar dig. Gå in på partiets hemsida och svara på frågorna.

1 När grundades partiet?
2 Vad är partiets slogan/motto?
3 Vilka värderingar är viktiga för partiet?

SÖK PÅ NÄTET.

1 **C** Det finns flera mindre partier. Jobba med kompisen och kolla på nätet.

1 Vilka mindre partier finns det i Finland?
2 Vad krävs det för att bilda ett parti?
3 Vilka partier finns det i Sverige?

LYSSNA OCH VÄLJ.

2 Du hör en vägbeskrivning till vallokalen. Välj vilken karta som guidar väljaren till rätt plats.

A

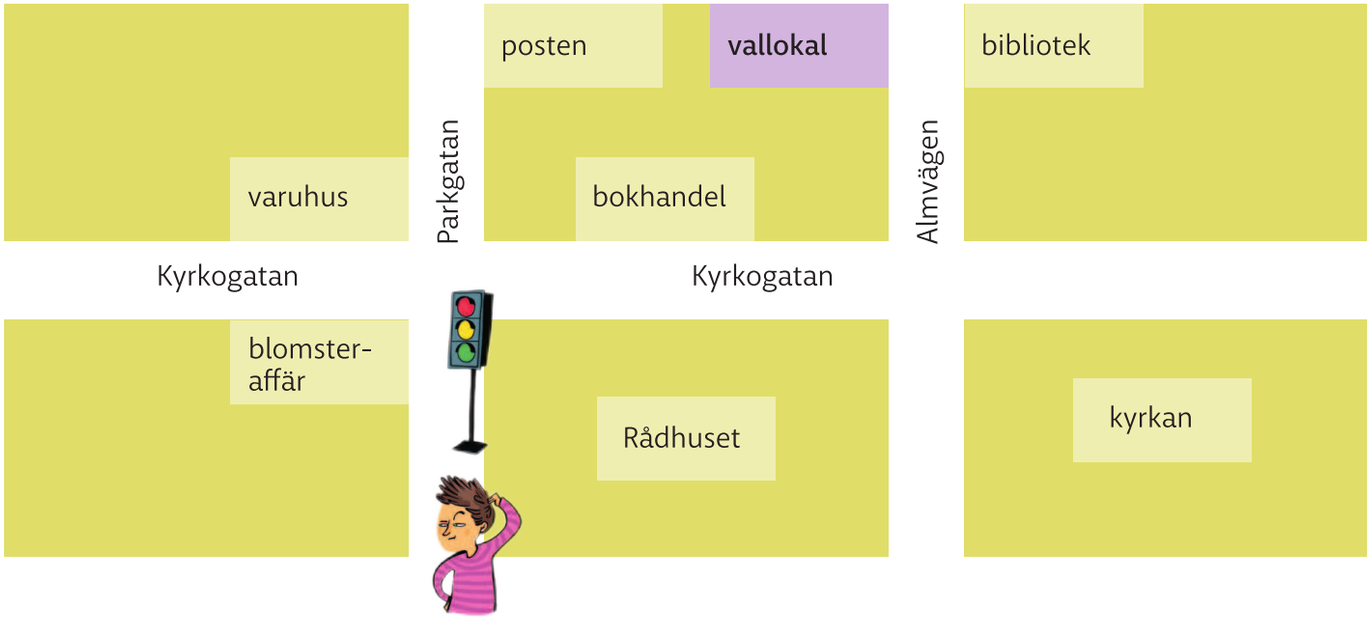

B

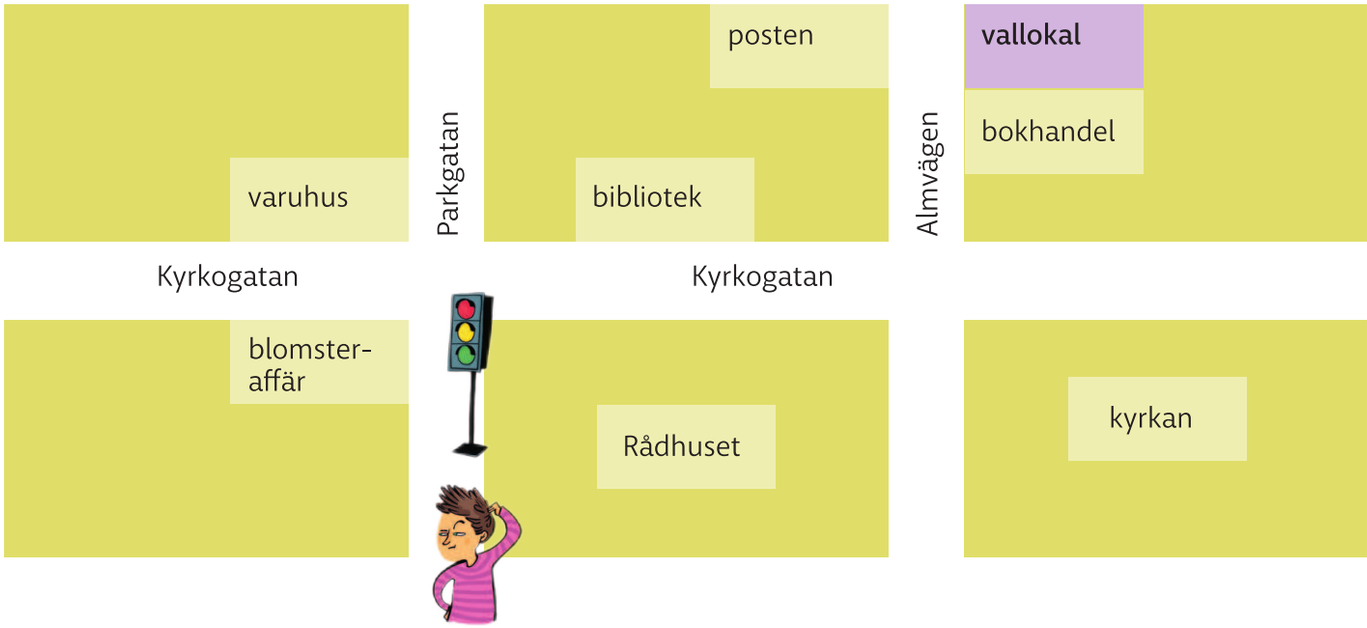

LYSSNA OCH SVARA.

3 Lyssna på vad vasabon Rebecca Åkers och helsingforsaren Karl-Mikael Grimm berättar om sitt politiska engagemang och fyll i.

1 Miksi haluat vaikuttaa puoluepolitiikan kautta?	
Rebecca	**Karl-Mikael**
2 Mitä puolueaktiivisuus antaa sinulle?	
Rebecca	**Karl-Mikael**

TEXT 4

Positiv protest och vänner för livet

***Precis* har frågat unga partiaktiva om varför det är kul, spännande och givande att försöka påverka sin och andras vardag.**

1. Varför vill du påverka via ett politiskt parti?
2. Varför just det här partiet?
3. Vad får du ut av att vara partiaktiv?
4. Vilka konkreta frågor brinner du för?
5. Hur skulle du locka med andra unga?

REBECCA ÅKERS

Rebecca Åkers, SDP, Vasa

1. Verksamheten i ett politiskt parti tilltalade mig eftersom nationella problem är i fokus och partiet har kontakt till riktiga beslutsfattare i riksdagen.

2. Valet var inte helt självklart för mig, och jag funderade en lång stund på om jag borde välja Vänsterförbundet. Jag ville ändå undvika att bli stämplad som radikal så jag valde det större partiet. Jag gillar socialdemokraternas fokus på jämlikhet och rättvisa.

3. Jag har lärt mig otroligt mycket om samhället och om mig själv. Jag har lärt mig att nätverka och att tala inför folk. Jag känner att jag gör något viktigt och kan få igenom förändringar.

4. Just nu brinner jag för att förändra Utlänningslagen för att göra det lättare att få uppehållstillstånd. Jag har många vänner som varje år måste gå igenom svåra, osäkra och långvariga processer av visumansökan med rädsla för att bli utvisade.

5. Det är roligt, det förbättrar ens allmänbildning, man träffar nya människor och man får ett gemensamt mål att jobba mot. En annan bra sak är att som partiaktiv tar äldre människor dig på allvar när du framför dina åsikter. Arbetar du tillräckligt målmedvetet för en fråga kan den komma upp i partiets politiska program, och kanske till och med i riksdagen.

KARL-MIKAEL GRIMM

Karl-Mikael Grimm, Centern, Helsingfors

1 Jag bestämde mig för att gå med i ett parti när jag började studera statsvetenskap. Jag anser att en statsvetare som aldrig sysslat med partipolitik är lite som en kirurg som aldrig opererat. Jag har sedan tidigare varit aktiv inom olika föreningar och elevkårer, vilket säkert sänkt tröskeln för att engagera sig politiskt.

2 Jag är finlandssvensk, helsingforsare och har funktionsnedsättningar. Det här känns för mig som en spännande kombination av språk, politiska intressen och kultur. Jag vill att min politik ska vara en inkluderande positiv protest. Unga ska fundera själva och välja parti utgående från hur deras verklighet ser ut, inte baserat på gamla konfliktlinjer eller äldre personers uppfattningar.

3 Det roligaste och viktigaste är alla trevliga människor man får möjlighet att träffa. Jag är med och beslutar om skolfrågor i Helsingfors som representant för mitt parti. Dessutom har jag själv påverkat partiet; Centern har godkänt mitt förslag att ratificera FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar.

4 Samhället måste bli bättre på att ta hänsyn till personer med funktionsnedsättningar, och Finland är fortfarande långt efter många andra länder i Västeuropa i de här frågorna. I grund och botten handlar det om att tala för mänskliga rättigheter och kritisera normer som jag ser som förtryckande.

5 Det enda sättet att locka med unga i politiken är att lyssna på oss och ta våra åsikter, vår oro och glädje på allvar. Partierna borde också bli bättre på att ge ansvar till unga och låta oss göra politik på ett sätt som känns naturligt för oss.

TEXT 4

Positiv protest och vänner för livet

Myönteistä protestia ja elinikäisiä ystäviä

partiaktiva	puolueaktiiveilta	en partiaktiv, den partiaktiva, partiaktiva, de partiaktiva
påverka sin och andras **vardag**	**vaikuttaa** omaan ja muiden **arkeen**	**påverka, påverkar, påverkade,** har **påverkat** I **en vardag, vardagen, vardagar, vardagarna** 2
via ett **politiskt parti**	**poliittisen puolueen** kautta	**politisk, -t, -a** **ett parti, partiet, partier, partierna** 3
vad får du ut av	mitä saat irti	
locka med	**houkutella mukaan**	**locka, lockar, lockade,** har **lockat** I **med**
verksamheten	**toiminta**	**verksamhet, verksamheten**
tilltalade mig	puhutteli minua	tilltala, tilltalar, tilltalade, har tilltalat I
nationella problem	**kansalliset ongelmat**	**nationell, -t, -a** **ett problem, problemet, problem, problemen** 5
beslutsfattare i riksdagen	**päättäjiin eduskunnassa**	**en beslutsfattare, beslutsfattaren, beslutsfattare, beslutsfattarna** 5 **en riksdag, riksdagen, riksdagar, riksdagarna** 2
valet	**valinta**	**ett val, valet, val, valen** 5
undvika att bli stämplad som radikal	**välttyä tulemasta leimatuksi** radikaaliksi	**undvika, undviker, undvek,** har **undvikit** IV **bli** IV **stämplad, stämplat, stämplade** radikal, -t, -a
fokus på **jämlikhet och rättvisa**	keskittymisestä **tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen**	**jämlikhet, jämlikheten** **rättvisa, rättvisan**
samhället	**yhteiskunnasta**	**ett samhälle, samhället, samhällen, samhällena** 4
nätverka och tala inför folk	**verkostoitumaan** ja puhumaan ihmisten edessä	**nätverka, nätverkar, nätverkade,** har **nätverkat** I
kan få igenom **förändringar**	voin saada läpi **muutoksia**	**en förändring, förändringen, förändringar, förändringarna** 2
förändra Utlänningslagen	**muuttamaan** ulkomaalaislakia	**förändra, förändrar, förändrade,** har **förändrat** I
uppehållstillstånd	oleskelulupa	ett uppehållstillstånd, -tillståndet, -tillstånd, -tillstånden 5
gå igenom	**käydä läpi**	**gå igenom, går igenom, gick igenom,** har **gått** IV **igenom**
långvariga processer av visumansökan	viisumihakemukseen liittyviä pitkäaikaisia prosesseja	
med rädsla för att bli **utvisade**	**peläten** tulla **karkotetuiksi**	**rädsla, rädslan, rädslor, rädslorna** 1 **utvisad, utvisat, utvisade**
det förbättrar ens allmänbildning	se parantaa yleissivistystä	**förbättra, förbättrar, förbättrade,** har **förbättrat** I **allmänbildning, allmänbildningen**
ett gemensamt mål att jobba mot	**yhteisen päämäärän**, jota kohti työskennellä	**gemensam, -t, -ma** **ett mål, målet, mål, målen** 5

tar äldre människor dig **på allvar**	vanhemmat ihmiset **ottavat** sinut **tosissaan**	**ta, tar, tog,** har **tagit** IV
framför dina **åsikter**	**esität mielipiteitäsi**	**framföra, framför, framförde,** har **framfört** II **en åsikt, åsikten, åsikter, åsikterna** 3
tillräckligt målmedvetet	**tarpeeksi määrätietoisesti**	
statsvetenskap	valtiotieteitä	statsvetenskap, statsvetenskapen
en statsvetare som aldrig sysslat med partipolitik	valtiotieteilijä, joka ei koskaan ole tehnyt puoluepolitiikkaa	en statsvetare, statsvetaren, statsvetare, statsvetarna 5
aktiv inom olika **föreningar** och **elevkårer**	aktiivinen erilaisissa **yhdistyksissä** ja **oppilaskunnissa**	**en förening, föreningen, föreningar, föreningarna** 2 **en elevkår, -kåren, -kårer, -kårerna** 3
sänkt tröskeln	**madaltanut kynnystä**	**sänka, sänker, sänkte,** har **sänkt** II **en tröskel, tröskeln, trösklar, trösklarna** 2
engagera sig politiskt	**osallistua** poliittisesti	**engagera sig, engagerar sig, engagerade sig,** har **engagerat** I **sig**
har funktionsnedsättningar	on alentunut toimintakyky, olen vammainen	en funktionsnedsättning, -nedsättningen, -nedsättningar, -nedsättningarna 2
politiska intressen	**poliittisia intressejä**	**ett intresse, intresset, intressen, intressena** 4
inkluderande och **positiv**	osallistava ja **myönteinen**	**positiv, -t, -a**
utgående från hur deras **verklighet** ser ut	perustuen siihen, miltä heidän **todellisuutensa** näyttää	**verklighet, -en**
baserat på gamla konfliktlinjer	pohjautuen vanhoihin konfliktilinjoihin	baserad, baserat, baserade
uppfattningar	**käsityksiin**	**en uppfattning, uppfattningen, uppfattningar, uppfattningarna** 2
beslutar om skolfrågor	**päättämässä** koulukysymyksistä	**besluta, beslutar, beslutade,** har **beslutat** I
som representant för mitt parti	**puolueeni edustajana**	**en representant, representanten, representanter, representanterna** 3
godkänt mitt förslag	**hyväksynyt ehdotukseni**	**godkänna, godkänner, godkände,** har **godkänt** II **ett förslag, förslaget, förslag, förslagen** 5
ratificera FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar	ratifioida YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista	
ta hänsyn till	**ottamaan huomioon**	**ta** IV **hänsyn till**
fortfarande långt efter	**vielä** kaukana jäljessä	
i grund och botten	**pohjimmiltaan**	
att tala för **mänskliga rättigheter**	**ihmisoikeuksien** puolesta puhumisesta	**mänskliga rättigheter, de mänskliga rättigheterna**
kritisera normer som jag ser **som förtryckande**	**kritisoida** normeja, joita pidän **alistavina**	**kritisera, kritiserar, kritiserade,** har **kritiserat** I
vår **oro**	**huolemme**	**oro, oron**
ge **ansvar**	antaa **vastuuta**	**ansvar, ansvaret**
låta oss göra **politik**	**antaa** meidän tehdä **politiikkaa**	**låta, låter, lät,** har **låtit** IV **politik, politiken**

LÄS OCH SVARA.

4 **Läs intervjuerna med Rebecca Åkers och Karl-Mikael Grimm och svara på frågorna.**

1 Miksi olet valinnut juuri tämän puolueen?

Rebecca:

Karl-Mikael:

2 Mitkä kysymykset ovat erityisen tärkeitä?

Rebecca:

Karl-Mikael:

3 Miten nuoria voisi houkutella mukaan politiikkaan?

Rebecca:

Karl-Mikael:

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **A** Lyssna och upprepa ord och fraser.

1 nationella problem
2 nätverka
3 ett gemensamt mål
4 partiaktiv
5 studera statsvetenskap
6 kirurg
7 engagera sig politiskt
8 godkänt mitt förslag

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **B** Lyssna och upprepa meningarna.

1 Vi måste ha ett gemensamt mål för att lösa våra nationella problem.
2 Engagerar du dig politiskt lär du dig också att nätverka.
3 De partiaktiva har godkänt mitt förslag.
4 Först tänkte jag bli kirurg, men sen började jag studera statsvetenskap.

OBS!

Painotus politiikkasanoissa

engagera sig	engagemang	
en kommun	en kommunalpolitiker	
en nation	nationell	
politik	en politiker	politisk
ett problem	problematisk	

FYLL I.

6 **Unga påverkare-gruppen uppmanar alla att gå och rösta i kommunalvalet. Fyll i bloggtexten med rätt preposition.**

Få din röst hörd

Vad är viktigt **1** _____ dig? Utbildning, jobb, familj, hälsa? Du och dina val står **2** _____ fokus i nästa val. Vi brinner **3** _____ att du ska gå och göra din röst hörd **4** _____ din kommun. **5** _____ att rösta blir du tagen **6** _____ allvar. Vi tycker att alla ska vara med och ta ansvar **7** _____ en bättre framtid för alla människor. Vi ska bli bättre **8** _____ att lyssna **9** _____ varandra. Du ska välja din representant utgående **10** _____ dina behov och din vardag. Det är du som väljer dem som fattar beslut **11** _____ angelägna frågor just **12** _____ din omgivning och i ditt liv. Gå och rösta!

SÖK I TEXTEN.

7 **Sök upp ord och fraser i texten.**

1 poliittisen puolueen kautta _____

2 houkutella mukaan _____

3 välttyä tulemasta leimatuksi _____

4 tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus _____

5 Olen oppinut verkostoitumaan. _____

6 käydä läpi _____

7 se parantaa yleissivistystä _____

8 yhteinen päämäärä _____

9 ottavat sinut tosissaan _____

10 esität mielipiteitäsi _____

11 on madaltanut kynnystä _____

12 osallistua poliittisesti _____

13 on hyväksynyt ehdotukseni _____

14 ottaa huomioon _____

ÖVERSÄTT.

8 **Översätt till svenska.**

1 Haluaisitko sinä vaikuttaa poliittisen puolueen kautta?

2 Poliitikoilla pitäisi olla hyvä yleissivistys.

3 En halua tulla leimatuksi.

4 Puolueen toiminta keskittyy tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen.

5 Päättäjien on opittava verkostoitumaan yhteiskunnassa.

6 Jos esität ehdotuksesi riittävän määrätietoisesti, se otetaan tosissaan ja käydään läpi.

7 Nuorten on helpompi osallistua poliittisesti, kun heidän toiveensa ja tarpeensa otetaan huomioon.

LYSSNA OCH VÄLJ.

9 **Henrik Wickström från Ingå representerar Svenska folkpartiet. Lyssna på vad han berättar om att vara politiskt aktiv. Välj rätt svar.**

1 Vad är den viktigaste orsaken till att Henrik har velat vara med i politiken?

a Han vill vara en engagerad medborgare.
b Partiets värderingar är viktiga för honom.
c Han strävar efter att göra en internationell karriär.

2 Vad har Henrik fått ut av att vara partiaktiv?

a Han har lyckats påverka höga tjänstemän.
b Han har knutit nyttiga kontakter i riksdagen.
c Han har blivit bekant med en massa folk.

3 Hur borde man locka med unga i politiken enligt Henrik?

a Äldre politiker borde ta mera hänsyn till ungdomar.
b Politiker borde göra flera skolbesök.
c Intresset för politiken kan väckas genom andra ungdomar.

JOBBA MED KOMPISEN.

10 Två ungdomar diskuterar politik och val. A börjar.

A	B
1 **Kuule, olen kiinnostunut menemään mukaan politiikkaan.**	1 Du, jag är intresserad av att gå med i politiken.
2 Skojar du? Hur skulle du kunna påverka våra gemensamma saker?	2 **Lasketko leikkiä? Miten sinä voisit vaikuttaa meidän yhteisiin asioihimme?**
3 **Meidän kansalliset ongelmamme vaativat, että myös me nuoret otamme vastuuta niistä.**	3 Våra nationella problem kräver att också vi unga tar ansvar för dem.
4 Jag tror varken på jämlikhet eller rättvisa. De är bara fina ord.	4 **Minä en usko tasa-arvoon enkä oikeudenmukaisuuteen. Ne ovat vain hienoja sanoja.**
5 **Jos opimme verkostoitumaan, voimme saada läpi päätöksiä eduskunnassa.**	5 Om vi lär oss (att) nätverka kan vi få igenom beslut i riksdagen.
6 Tror du verkligen att äldre personer skulle ta dig på allvar?	6 **Uskotko todellakin, että vanhemmat ihmiset ottaisivat sinut tosissaan?**
7 **Ilman muuta! Olen päättänyt osallistua poliittisesti.**	7 Absolut! Jag har bestämt mig för att engagera mig politiskt.
8 Jaha. Och nu vill du locka med dina kompisar i politiken. Menar du det?	8 **Vai niin. Ja nyt haluat houkutella kaverisi mukaan politiikkaan. Sitäkö tarkoitat?**
9 **Miksi ei! Jos haluat esittää mielipiteitäsi, teet sen äänestämällä.**	9 Varför inte! Om du vill framföra dina åsikter, gör du det genom att rösta.
10 Jag tänker inte rösta i riksdagsvalet.	10 **Minä en aio äänestää eduskuntavaaleissa.**
11 **Älä viitsi! Etkö halua äänestää edes minua?**	11 Lägg av! Vill du inte ens rösta på mig?

JOBBA MED KOMPISEN OCH ÖVERSÄTT.

11 Läs dialogen med din kompis. Översätt delarna i fet stil till finska.

– Varför är du politiskt engagerad?
– Politik betyder för mig **1 en kombination av gemensamma intressen och aktuella frågor**. Jag är **2 representant för mitt parti** i ungdomsärenden.
– På vilket sätt har du kunnat påverka samhället?
– Partiet har bland annat godkänt mitt förslag att ratificera **3 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar**.
– Fint jobbat! Grattis!

1 _____

2 _____

3 _____

_____

→ PREPOSITIOIDEN AVULLA ILMAISTAVAT GENETIIVIMUODOT s. 136

SKRIV.

12 Fortsätt meningarna.

1 Jag skulle (inte) gå med i politiken därför att _____

_____

2 Om jag var beslutsfattare, _____

_____

3 Det lönar sig att rösta eftersom _____

_____

4 Det bästa sättet att påverka samhället är _____

_____

OSALLISTUMINEN — ENGAGEMANG

herättää keskustelua jostakin	**väcka** II **diskussion om**
hyvinvointivaltio	**en välfärdsstat** 3
kansalaisaloite	**ett medborgarinitiativ** 5 (i Finland)
kansalaisliike	**en medborgarrörelse** 3 (f.sv.)**, en folkrörelse** 3 (s.sv.)
mielipide (yksilön)	**en mening** 2**, en åsikt** 3
mielipidemittaus	**en opinionsmätning** 2
myötävaikuttaa johonkin	**bidra** IV **till**
neuvottelut	**förhandlingar, -na**
osallistua johonkin	**engagera** I **sig i, delta** IV **i**
osallistuminen	**engagemang, -et**
(olla) perehtynyt johonkin	**vara** IV **insatt, -, -a i**
velvollisuus	**en plikt** 3**, en skyldighet** 3
yhteiskunta	**ett samhälle** 4
yleinen mielipide	**den allmänna opinionen**

VALTA JA PÄÄTÖKSET — MAKT OCH BESLUT

astua voimaan	**träda** II **i kraft**
demokratia	**en demokrati** 3
eduskunta	**en riksdag** 2
enemmistö	**en majoritet** 3
hallitus (maan)	**en regering** 2
kunnanhallitus	**en kommunstyrelse** 3
kunnanvaltuusto	**kommunfullmäktige**
lainsäädäntö	**lagstiftning, -en**
laki	**en lag** 2
nuorisovaltuusto	**ungdomsfullmäktige**
oppositio	**opposition, -en**
puolue	**ett parti** 3
sisäpolitiikka	**inrikespolitik, -en**
säätää lakeja	**stifta** I **lagar**
tehdä päätöksiä jostakin	**fatta** I **beslut om**
ulkopolitiikka	**utrikespolitik, -en**
valtio	**en stat** 3
vähemmistö	**en minoritet** 3

KOMBINERA.

13 Kombinera förklaringen med ordet.

1	Finlands parlament, består av 200 ledamöter	_____	regeringen
2	det högsta beslutande organet i kommunen	_____	en enkät
3	samma frågor ställs till ett stort antal personer	_____	kommunfullmäktige
4	statens högsta maktapparat	_____	en välfärdsstat
5	där finns en rimlig levnadsstandard för alla	_____	riksdagen
6	människor organiserar sig frivilligt för ett gemensamt syfte	_____	ett parti
7	en organiserad grupp människor som vill ha politisk makt genom att ställa upp i val	_____	en medborgarrörelse

KOMBINERA.

14 Skoltidningen har intervjuat en ung kommunfullmäktige. Kombinera med rätt översättning.

1	Är du bra på att **hitta lösningar på** olika slags problem?	_____	Mikä on luonteenomaista populismille?
2	**Vilka egenskaper krävs det** av en bra politiker?	_____	Mitä ominaisuuksia vaaditaan hyvältä poliitikolta?
3	Vad **präglar** ditt sätt att arbeta?	_____	Mitä havaintoja olet tehnyt yhteiskunnastamme?
4	**Vilka för- och nackdelar** finns det med studentskrivningar, anser du?	_____	Oletko hyvä keksimään ratkaisuja erilaisiin ongelmiin?
5	**Vilka slags iakttagelser** har du gjort om vårt samhälle?	_____	Mikä leimaa tapaasi työskennellä?
6	Vad är **kännetecknande** för populism?	_____	Mitä hyviä ja huonoja puolia ylioppilaskirjoituksilla on mielestäsi?

HENKILÖITÄ	PERSONER
(jonkin) jäsen	**en medlem** 2 **i**
kansalainen	**en medborgare** 5
kansanedustaja	**en riksdagsledamot, -ledamoten, -ledamöter, -ledamöterna** 3*
kuntapoliitikko	**en kommunalpolitiker** 5
ministeri	**en minister** 2
poliitikko	**en politiker** 5
presidentti	**en president** 3
puheenjohtaja	**en ordförande** 5
puolueen jäsen	**en partimedlem** 2
puoluejohtaja	**en partiledare** 5
pääministeri	**en statsminister** 2 (pohjoismaissa); **en premiärminister** 2
päättäjä	**en beslutsfattare** 5
vallanpitäjä	**en makthavare** 5
vastustaja	**en motståndare** 5
viranomainen	**en myndighet** 3
virkamies	**en tjänsteman** 5*

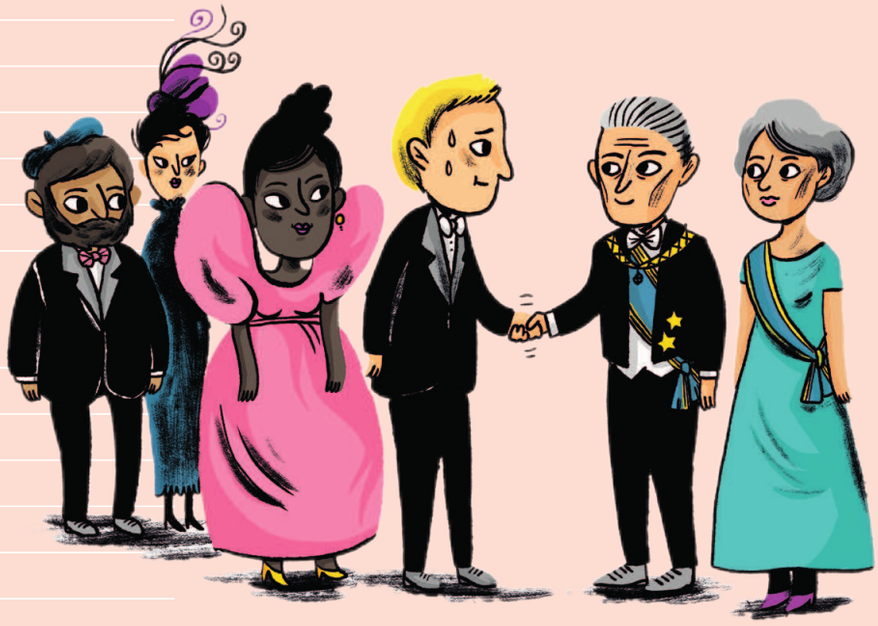

HITTA PÅ OCH SKRIV.

15 Vilken person är det fråga om?

1 Jag väljs vart sjätte år via ett allmänt val. Jag är en av dem som leder utrikespolitiken.

2 Jag leder till exempel olika möten, förhandlingar och sammanträden.

3 Jag säger emot om jag inte håller med om något, men jag behöver inte vara en fiende för det.

4 Jag är regeringschef i Finland. I Storbritannien kallas min kollega för premiärminister.

VAALIT	VAL
asettua ehdokkaaksi	**ställa** II **upp / kandidera** I
eduskuntavaalit	**ett riksdagsval** 5
ehdokas	**en kandidat** 3
ennakkoäänestys	**förtidsröstning, -en** (s.sv.), **förhandsröstning, -en** (f.sv.)
kannattaa	**stöda** II **/ stödja** II
kannattaja	**en anhängare** 5
kannatus	**popularitet, -en**
kansanäänestys	**en folkomröstning** 2
kuntavaalit	**ett kommunalval, -et**
kysely	**en enkät** 3
nukkuva (ei äänestä vaaleissa)	**en soffliggare** 5
nukkuvien puolue	**soffliggarna**
tulla valituksi	**bli** IV **invald, invalt, invalda**
vaalikeskustelu	**en valdebatt** 3
vaalikone	**ett valtest** 5
vaalilupaus	**ett vallöfte** 4
vaalipaneeli	**en valpanel** 3 (i Finland)
vaalit	**ett val** 5
vaalivilppi	**valfusk, -et**
äänestysaktiivisuus	**valdeltagande, -t**
äänestäjä	**en väljare** 5
äänestää jotakuta	**rösta** I **på**
äänestää tyhjää	**rösta** I **blankt**
ääni	**en röst** 3
ääniharava	**en röstmagnet** 3
äänioikeus	**rösträtt, -en**

JOBBA MED KOMPISEN.

16 Vad kan du om det politiska systemet i Finland?
Jobba med kompisen och kolla upp svaren på nätet vid behov.

1. Hur många ledamöter finns det i riksdagen?
2. Vad är riksdagens främsta uppgift?
3. Hur ofta är det riksdagsval/kommunalval/presidentval i Finland?
4. Nämn olika ministerposter.
5. Hur många kommuner finns det i Finland?
6. Vad är kommunens högsta beslutande organ?
7. Vem kan ställa upp i kommunalvalet?
8. Har du koll på vilka partier som styr i din kommun?

FYLL I.

17 **Mickan i Unga påverkare-gruppen tackar sina väljare på sin Facebook-sida. Läs texten och fyll i med hjälp av tipsen.**

Tack för stödet! ♥

Ett hjärtligt tack till er alla som **1** _____. Det var verkligen en överraskning för mig att jag **2** _____ med så otroligt många **3** _____. Jag är enormt glad över att **4** _____ och idéer har vunnit terräng och har **5** _____, vilket jag i och för sig märkte redan i flera **6** _____ under valturnén. Jag hoppas att jag även kunnat blåsa liv i **7** _____ så att de **8** _____. När jag **9** _____ i valet avgav jag vissa **10** _____. Jag lovar er alla att jag ska göra mitt yttersta för att hålla mina löften, nu och i framtiden!

Ett jättetack och en bamsekram från Mickan

1 äänestitte minua
2 valittiin
3 ääni
4 minun ehdotukseni
5 sadoittain kannattajia
6 vaalikeskustelu
7 joihinkin nukkuviin
8 käyttävät äänioikeuttaan
9 asetuin ehdokkaaksi
10 vaalilupaus

Gilla ♥ Kommentera 💬 Dela

FYLL I.

18 Fyll i korsordet med hjälp av tipsen.

1 ei ole hallituksessa
2 vastakohta enemmistölle
3 mittaa mm. puoluetukea
4 ei äänestä vaaleissa
5 puolueen jäsen
6 viranomainen
7 velvollisuus
8 kansalaiset kertovat mielipiteensä äänestämällä
9 säätää lakeja
10 valtion asukas
11 henkilö, joka äänestää
12 puoluetta kannattavat henkilöt

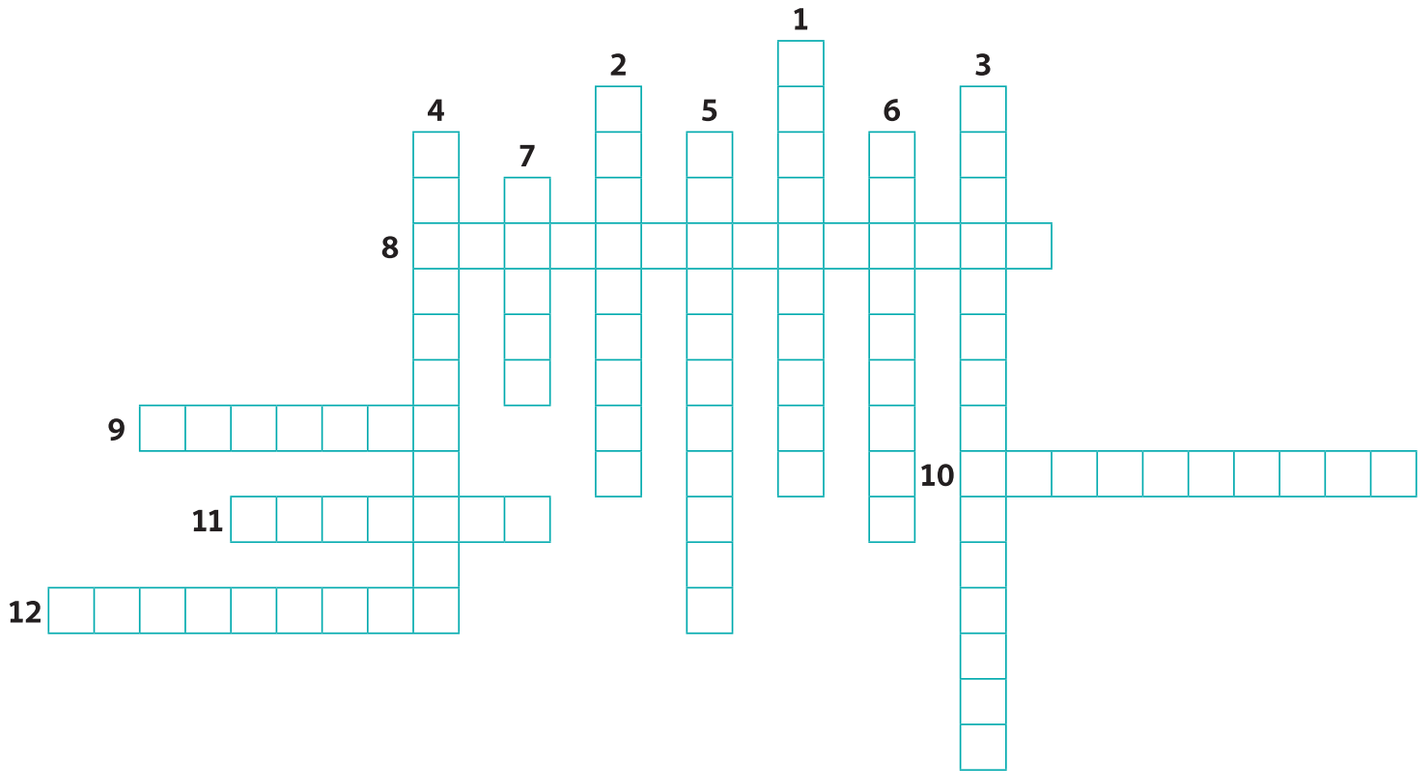

BRA att veta

SYY, SEURAUS JA SUHTAUTUMINEN

Varför lönar det sig att rösta?

SYY JA TAUSTA

- **Av vilken anledning låter folk bli att rösta?**
- **Vad är orsaken till det låga valdeltagandet?**
- **Vad är det främsta syftet med protesten?**
- **Vad går partiets politik ut på egentligen?**
- **Varifrån härstammar det vansinniga påståendet om valfusk?**

- Mistä syystä ihmiset jättävät äänestämättä?
- Mikä on matalan äänestysaktiivisuuden syy?
- Mikä on protestin perimmäinen tarkoitus?
- Mihin puolueen politiikka oikein perustuu?
- Mistä on peräisin mieletön väite vaalivilpistä?

SEURAUS, VAIKUTUS JA JOHTOPÄÄTÖS

- **Vad blir följden om alla röstar?**
- **Vad leder ett sådant beslut till?**
- **Vilken slutsats kan man dra av resultatet?**

- Mitä seuraisi, jos kaikki äänestäisivät?
- Mihin sellainen päätös johtaa?
- Minkä johtopäätöksen tuloksesta voi tehdä?

SUHTAUTUMINEN

- **Vad beskyller högerpolitikerna vänstern för?**
- **Hur förhåller sig liberalerna till förslaget om gratis sjukvård?**
- **Vilken nytta har medborgarna av det?**
- **Varför lönar det sig att rösta?**

- Mistä oikeistopoliitikot syyttävät vasemmistoa?
- Miten liberaalit suhtautuvat ehdotukseen ilmaisesta sairaanhoidosta?
- Mitä hyötyä kansalaisilla on siitä?
- Miksi kannattaa äänestää?

ESTE, HAITTA

- **Hur hittar vi lösningar på alla utmaningar?**
- **Vad hindrar oss från att förändra vårt beteende?**
- **Det kan vara besvärligt att genomföra reformen.**
- **Finns det bara nackdelar med förslaget, inga fördelar alls?**

- Miten löydämme ratkaisuja kaikkiin haasteisiin?
- Mikä estää meitä muuttamasta käytöstämme?
- Voi olla hankalaa toteuttaa uudistus.
- Onko ehdotuksella vain haittapuolia, eikö lainkaan hyviä puolia?

JOBBA MED KOMPISEN.

19 Ni ska intervjua någon känd politiker. Planera er intervju utifrån de exempel på frågor som finns på Bra att veta-sidan.

VÄLJ.

20 På insändarsidan diskuterar man valdeltagandet.
Välj det alternativ som bäst passar i sammanhanget.

Din röst är viktig!

Finland är en demokrati. Demokrati är ett grekiskt ord som **1** _____ att folket bestämmer. För drygt hundra år sen infördes den allmänna och jämlika **2** _____, vilket betyder att vi idag får **3** _____ det parti och de politiker som vi tycker för den förnuftigaste **4** _____. Detta bör man inte ta för givet! Genom att rösta kan du **5** _____, det borde alla fatta.

1	**a** beskriver	**b** betyder	**c** menar
2	**a** väljaren	**b** rösträtten	**c** valdebatten
3	**a** fatta beslut om	**b** påverka	**c** rösta på
4	**a** en politik	**b** politiken	**c** politiker
5	**a** vara insatt i	**b** träda i kraft	**c** påverka

Dessvärre finns det politiker som inför valet brukar komma med fina **6** _____ som inte uppfylls efteråt. Helt sanslöst! Detta har **7** _____ att flera potentiella **8** _____ tappat intresset för politiken och blivit soffliggare och **9** _____ att gå och rösta. För att demokratin överhuvudtaget ska fungera är det ytterst viktigt att alla myndiga använder **10** _____ rösträtt – Du med!

Rösta för fan!

6	**a** vallöften	**b** valtest	**c** valsedlar
7	**a** ansvarat för	**b** bidragit till	**c** tagit hänsyn till
8	**a** kandidater	**b** motståndare	**c** väljare
9	**a** låt bli	**b** lät bli	**c** låtit bli
10	**a** sin	**b** sitt	**c** sina

SKRIV.

21 Svara på insändaren *Din röst är viktig!* (övning 20). Skriv en insändare med dina eventuella motargument. (50 – 70 ord).

OBS!

Verbejä, jotka ilmaisevat kasvua ja vähenemistä

gå IV upp	*nousta*	gå IV ner/ned	*laskea*
stiga IV	*kohota, nousta*	falla IV	*laskea, pudota*
växa II	*kasvaa*	minska I	*alentaa, vähentää, pienentää; alentua, vähentyä, pienentyä*
öka I	*lisääntyä, nousta; lisätä, nostaa*		
höja II	*korottaa, nostaa*	sjunka IV	*laskea, vähentyä*
		sänka II	*laskea*

Esimerkkejä:

Har ni **höjt** priserna igen?	*Oletteko nostaneet taas hintoja?*
Kan ni inte **sänka** priserna?	*Ettekö voi laskea hintoja?*
Vi måste **öka** tryggheten i samhället.	*Meidän on lisättävä turvallisuutta yhteiskunnassa.*
Priserna **steg** kraftigt.	*Hinnat nousivat voimakkaasti.*
Vi måste **minska** kostnaderna.	*Meidän on alennettava kustannuksia.*
Kostnaderna **har minskat** något.	*Kustannukset ovat pienentyneet hieman.*

Verbien yhteydessä muutoksen suuruutta voidaan kuvata seuraavilla ilmauksilla:

avsevärt	*huomattavasti*
tydligt	*selvästi*
enormt	*voimakkaasti*
kraftigt	*voimakkaasti*
en aning	*hieman*
något	*hieman*

ÖVERSÄTT.

22 Översätt delarna i fet stil till finska.

1 Valdeltagandet bland de unga **har sjunkit kraftigt** från år 1987 till 2015.
2 Gällande alla röstberättigade **steg valdeltagandet en aning år 2015 jämfört med år 2003**.
3 I riksdagsvalet år 1999 låg valdeltagandet **på nästan samma nivå som** år 2003.

TOLKA OCH KRYSSA FÖR.

23 A Studera diagrammet och kryssa för rätt alternativ.

Valdeltagande i riksdagsvalen

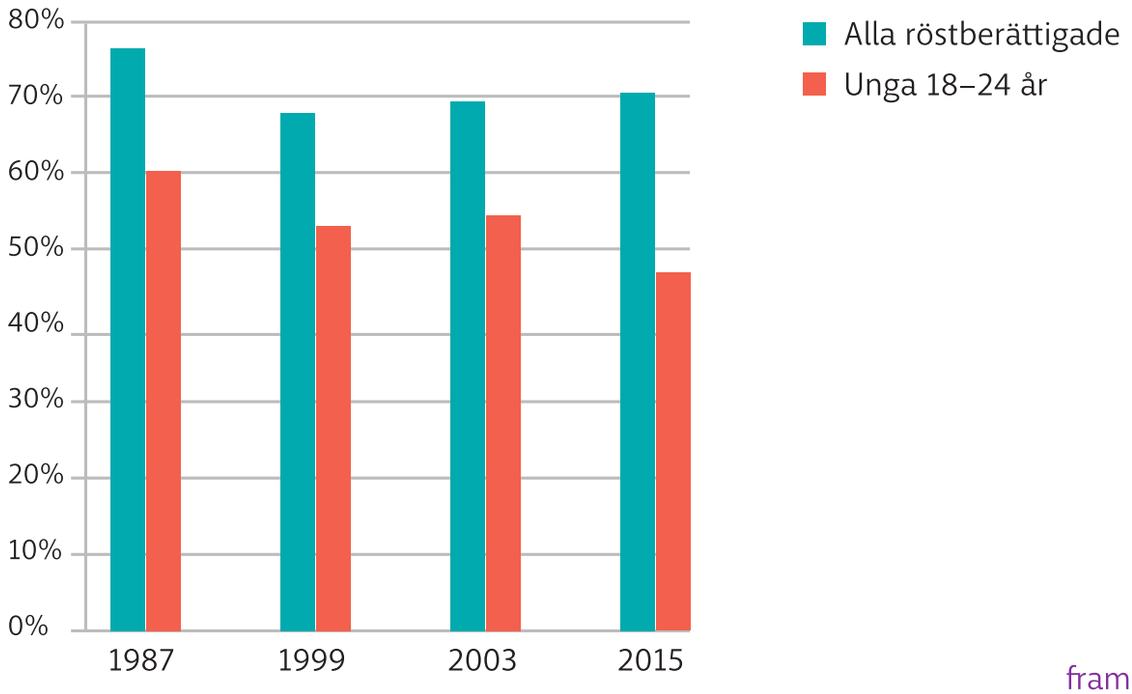

	rätt	fel	framgår inte av statistiken
1 Valdeltagandet bland unga har gått ner under 2000-talet.	☐	☐	☐
2 Jämfört med år 1987 minskade valdeltagandet bland de unga år 2015 med cirka sex procentenheter.	☐	☐	☐
3 I valet år 2003 hade andelen väljare ökat med drygt fem procentenheter jämfört med föregående riksdagsval.	☐	☐	☐
4 Andelen manliga väljare har ökat kraftigt bland alla röstberättigade.	☐	☐	☐
5 Valdeltagandet bland de unga har minskat tydligt sedan slutet av 1980-talet.	☐	☐	☐

JOBBA MED KOMPISEN.

23 B Studera diagrammet med kompisen och svara på frågorna.

1. Vilken slutsats kan man dra om valdeltagandet under årens lopp?
2. Vilket år har de unga röstat flitigast?
3. Vad visar statistiken om valdeltagandet hos hela befolkningen?
4. Finns det några alarmerande drag som man kan förutspå på basis av statistiken?

Välkommen till folkhemmet!

KUL att veta

Den som följer svensk debatt stöter snart på ordet *folkhemmet*. Ordet beskriver ett samhälle som präglas av jämlikhet och samförstånd, och det användes första gången 1928 av den socialdemokratiska politikern Per Albin Hansson. Han påstod att ett samhälle skulle vara som *ett hem för hela folket*, och den tanken ledde fram till flera stora politiska reformer. Betald semester, en allmän sjukförsäkring och folkpension var några av de saker som byggde upp det svenska folkhemmet.

Men folkhemmet handlade inte bara om att leva i trygghet utan också i samförstånd. Allt prat om klasskamp och revolution tonades ner, och den svenska kulturen av förhandlingar och överenskommelser växte fram.

Idag har folkhemmet fått ett nostalgiskt skimmer över sig, och många blickar tillbaka till den här tiden. Vänstern saknar ett samhälle som var mer jämlikt än idag medan de konservativa tilltalas av att Per Albin Hanssons Sverige var mindre mångkulturellt.

Men folkhemstanken handlade även om mer jordnära saker som att alla skulle ha bostäder av bra kvalitet och med funktionell inredning, till exempel en gemensam tvättstuga i varje flerfamiljshus. Möbelföretaget Ikea växte fram i skuggan av de stora bostadsprojekten – och ett svenskt uttryck säger att ”Per Albin skapade folkhemmet – men Ikeas grundare Ingvar Kamprad möblerade det”.

Statsminister Olof Palme med sin familj hemma i radhuset

LÄS OCH SVARA.

24 **A** Läs texten *Välkommen till folkhemmet!* och svara på frågorna kort på finska.

1. Mitä käsitteellä kansankoti alun perin tarkoitettiin?
2. Miten kansankoti vaikutti ruotsalaiseen yhteiskuntaan?
3. Miten kansankotiin suhtaudutaan nykyisin?
4. Mitä asumisesta kerrotaan?

JOBBA MED KOMPISEN.

24 **B** Hur skulle det finländska folkhemmet se ut? Diskutera med kompisen eller i små grupper.

LYSSNA OCH KRYSSA FÖR.

25 *Precis* besökte Sisuradio i Stockholm.
Lyssna på intervjun och kryssa för rätt svar.

	R	F
1 Sisuradios främsta syfte är att informera om det finska samhället.	☐	☐
2 Största delen av lyssnarna har bristfälliga kunskaper i finska.	☐	☐
3 Utvecklingen av svenskan föredras framför finskan.	☐	☐
4 Sisuradio försöker hitta lösningar för att förstärka den sverigefinska kulturen och språket.	☐	☐
5 Tvåspråkiga nyhetssändningar bidrar till att lyssnarna blir bekanta med det finska språket.	☐	☐

6 Minkä sanan käyttö tuottaa hankaluuksia?

_____

LÄS OCH SVARA.

26 Läs intervjun om Mark Levengood och svara på frågorna.

Möt Mark Levengood

Mark Levengood är en känd person i Sverige och även i Finland. Han är en mycket omtyckt författare, programledare och krönikör.

Du är en mycket positiv och öppen människa. Vad har du för livssyn?

Tack... hmm. Undrar om inte livssyn i grund och botten är genetiskt? Min farmors syster är 96 år, hon tycker livet är stenkul och ser till att fylla varje dag till max. Men jag har ett bra tips: Om man känner sig låg och oinspirerad – gå ut och promenera. Gå långt långt. En mil, två. Gå tills man är helt utmattad. Sedan sover man väldigt bra och när man vaknar är allt redan mycket bättre!

Vad betyder framgång för dig?

Där skiljer jag på framgång i arbetet och framgång i mitt liv.

I arbete når man framgång inte genom att bara göra bra saker, utan framför allt genom att orka fortsätta. Att göra misstag är en del av arbetet, det gör ont, men man lär sig. Sedan tar man nya tag och kommer igen. Då blir man småningom framgångsrik.

I mitt liv handlar framgång om mitt sociala sammanhang, att jag har familj och vänner. Egentligen tycker jag mer om ordet ”balans” än framgång. Mitt liv har en fin balans!

Du är även Unicef-ambassadör och du har rest mycket utomlands. Hur ser vår värld ut idag, tycker du?

På många sätt ser världen bättre ut än någonsin, och ändå är vi oroligare nu än tidigare. Det finns några riktiga hot, miljön är kanske det största, och där måste vi alla göra vad vi kan för att det ska bli bättre. Ett annat stort hot är vår egen rädsla. Vi följer nyheter, vi blir rädda, vi reagerar genom att vilja stänga gränser och försöka låsa ut ondskan. Så fungerar rädsla – vi blir dumma i huvudet av den, och handlar irrationellt.

Har nu någonsin funderat på att engagera dig politiskt?

På sätt och vis är jag en politisk varelse, eller uppfattas åtminstone som en. Det är lätt att glömma nu, men ännu för 20 år sedan var det så otroligt provocerande att såväl Jonas (Gardell) som jag var homosexuella och inte hade vett att skämmas för det. Det är väl det som jag i backspegeln är mest stolt över, att vi fick vara med och förbättra villkoren för HBTQ-människor.

Men partipolitiskt har jag inte engagerat mig. Dels tycker jag att skalan höger-vänster är för oflexibel, dels krockar det med mitt arbete där jag ska kunna möta och intervjua alla människor, utan att det hänger en partibeteckning över mitt huvud.

Vår samtid ställer väldigt höga krav på oss alla, inte minst på ungdomar. Vilket råd skulle du ge till dem som känner sig vilsna och osäkra?

Om du är vilsen och osäker, hitta andra som också är det. Prata om varför ni är osäkra, berätta, lyssna, fundera. Det är oftast lättare att se mönster i andra än i sig själv. Nästa steg är att börja spela säker. Gå in i en butik och tänk ”Jag är världens modigaste människa”, och så försöker ni vara det, frågar efter storlekar, säger att ni inte tycker om färgen, vågar uttrycka vad ni känner och tänker. Det är rätt svårt faktiskt, men man lär sig fort och när man väl lyckas lura någon att man är en säker människa, då kan man lura sig själv också. Mod kräver träning.

Har du något motto?

Nej, faktiskt inte. Mitt liv har alltid varit för stort och för överraskande för att något motto skulle passa in.

1. Mitä Mark toteaa elämänkatsomuksestaan?
2. Miten Mark määrittelee menestyksen elämässään?
3. Mitä uhkakuvia Mark näkee maailmassamme?
4. Miten Markin yhteiskunnallinen osallistuminen on näkynyt hänen elämässään?
5. Minkä neuvon Mark antaa niille, jotka tuntevat itsensä epävarmoiksi ja eksyneiksi?

LOGGA IN MED KODEN

Omistusmuodot

Ruotsissa omistusmuodon tunnus on yleensä -s, kun kyseessä on

1 omistaja

Peters parti	*Peterin puolue*
kungens valspråk	*kuninkaan tunnuslause*

2 tekijä

presidentens tal (presidenten talar)	*presidentin puhe*
kandidatens löfte (kandidaten lovar)	*ehdokkaan lupaus*

3 perhe

Johanssons	*Johanssonin perhe / Johanssonit*

OBS!

Vakiintuneita omistusmuodon ilmauksia

gå IV till bords	*käydä pöytään*
gå IV till sängs	*mennä nukkumaan*
gå IV till fots	*mennä kävellen*
gå IV till havs/sjöss	*lähteä merille*
vara IV någon till lags	*olla jollekulle mieliksi*
i lördags	*viime lauantaina*
i våras	*viime keväänä*
för mammas skull	*äidin takia*
för säkerhets skull	*varmuuden vuoksi*
för omväxlings skull	*vaihtelun vuoksi*

s-päätettä ei tule

1 jos sana loppuu kirjaimiin s, x tai z.
Huom. Älä lisää heittomerkkiä perään.

Paris invånare	*Pariisin asukkaat*
Alex motto	*Alexin motto*
Schweiz grannländer	*Sveitsin naapurimaat*

2 pohjoismaisissa vokaaliin loppuvissa vakiintuneissa paikannimissä

Uppsala universitet	*Uppsalan yliopisto*
Borgå stad	*Porvoon kaupunki*

LOGGA IN MED KODEN

1 Uusi puolue. Täydennä ruotsiksi vihjeiden mukaan.

1 Max är kandidat för sin kompis _____, Abireformen.

2 _____ är: För Finland i tiden.

3 _____ väckte stor beundran hos åhörarna.

4 Även _____ blev förtjusta i hans tal, fast de inte har några tonåringar kvar hemma längre.

5 Deras yngste son, Mats, _____ redan _____ strax efter att han tagit studenten.

6 Det gjorde han _____.

7 _____ skulle ha velat att han hade börjat studera vid _____, men det lär nog dröja ett tag.

1 Kallen uusi puolue
2 Maxin motto
3 Maxin tunteellinen puhe
4 Backmanit
5 lähti merille; viime kesänä
6 vaihtelun vuoksi
7 Matsin äiti; Uumajan yliopisto

KNÄCK KODEN

Prepositioiden avulla ilmaistavat genetiivimuodot

S-päätteellä muodostettu genetiivi ei ole kovin yleinen ruotsissa. Suomen genetiiviä vastaa ruotsin kielessä usein prepositioilmaus.

Prepositiolla ilmaistaan seuraavia asioita:

1 Toiminnan kohdetta

byggandet av vallokalen	*vaalipaikan rakentaminen*
rekryteringen av de frivilliga	*vapaaehtoisten rekrytointi*
tv-sändningen av valdebatten	*vaalikeskustelun tv-lähetys*

2 Kokonaisuuden osaa

största delen av väljarna	*äänestäjien enemmistö*
i början av maj	*toukokuun alussa*
i slutet av månaden	*kuukauden lopussa*
dörren till vallokalen	*äänestyspaikan ovi*
innehållet i programmet	*ohjelman sisältö*

3 Paikkaa ja suuntaa

presidentvalet i Frankrike	*Ranskan presidentinvaalit*
personalen på slottet	*linnan henkilökunta*
gränsen mellan högern och vänstern	*oikeiston ja vasemmiston välinen raja*
tåget från/till Tavastehus	*Hämeenlinnan-juna*

4 Sukulaista, tuttavaa ja omistajaa

en god vän till kandidaten	*ehdokkaan hyvä ystävä*
sonen till partiledaren	*puoluejohtajan poika*
ägaren till valstugan	*vaalimökin omistaja*

5 Ominaisuutta

en stark/svag sida hos politikern	*poliitikon vahva/heikko puoli*
mildheten hos ministern	*ministerin lempeys*
färgen på röstsedeln	*äänestyslipun väri*
priset på valkampanjen	*vaalikampanjan hinta*

6 Johto- ja vastuuasemaa

ordföranden för De Gröna	*Vihreiden puheenjohtaja*
vd för företaget	*yrityksen toimitusjohtaja*

7 Lukua, summaa, kokoa jne.

en grupp på sju personer	*seitsemän henkilön ryhmä*
ett rum på 15 kvadrat	*15 neliön huone*
en hyra på 757 euro	*757 euron vuokra*
en nota på 80 euro	*80 euron ravintolalasku*

8 Aikaa

soffliggarna på 2020-talet	*nukkuvien puolue 2020-luvulla*
vädret på/under valdagen	*vaalipäivän sää*

9 Muita ilmauksia

en karta över norra Finland	*Pohjois-Suomen kartta*
en roman av Mark Levengood	*eräs Mark Levengoodin romaani*

2 A Pitsaa vaalipäivän päätteeksi. Lisää prepositiot.

1 **Vädret** _____ **valdagen** kunde inte ha blivit bättre – solen sken och det var varmt.

2 Det hade kryllat med folk framför **entrén** _____ **vallokalen** sedan tidigt på morgonen.

3 **Förändringen** _____ **det gamla biblioteket** till en fungerande vallokal hade gått bra.

4 **Rekryteringen** _____ **valarbetare** funkade också snabbt och smidigt.

5 Jag gick och röstade med **en god vän** _____ **mig**.

6 Framför mig i kön stod **sonen** _____ **vår president**.

7 Han var **representant** _____ **något parti** för några år sen, om jag minns rätt.

8 Min vän frågade plötsligt vilken som är **den bästa egenskapen** _____ **min kandidat**.

9 Jag hade mött min kandidat tidigare **på tåget** _____ **Åbo** då hon hade hjälpt mig med bagaget.

10 **I slutet** _____ **kvällen** var resultatet klart och min kandidat blev vald till kommunfullmäktige.

11 Det firade vi genom att beställa hem pizza. **En nota** _____ **68 euro** för två pizzor var nog i högsta laget – vilken tur att de var himmelskt goda.

2 B Suomenna lihavoidut ilmaisut tehtävässä 2A.

KNÄCK KODEN

Suomen kielen genetiivi voidaan joskus ilmaista ruotsissa adjektiivilla.

finska folket	*Suomen kansa*
svenska flaggan	*Ruotsin lippu*
ryska gränsen	*Venäjän raja*

Ruotsissa ei ole tavallisesti kahta tai useampaa s-genetiiviä peräkkäin

resultatet av företagets verksamhet	*yrityksen toiminnan tulos*

muulloin kun persoonapronominin genetiivissä.

hennes lärares bil	*hänen opettajansa auto*

smutskastning, -en loanheitto
fientlighet, -en vihamielisyys

3 Jännitystä alusta loppuun. Kirjoita ruotsiksi vihjeiden mukaan.

1 _____ innehöll spänning från början till slut.

2 _____ var smutskastning från båda sidorna.

3 _____ undrade vad som hände.

4 _____ följde inte den traditionella modellen.

5 Kandidaterna skakade ändå hand _____.

6 _____ var överraskande.

7 _____ fick huvudvärk efter att hon hörde priset på valkampanjen.

8 Jag undrar vad _____ tänkte om resultatet?

1 USA:n presidentinvaalit
2 Vaalikeskusteluiden tv-lähetykset
3 Suurin osa äänestäjistä
4 Vaalikeskusteluiden sisältö
5 ohjelman lopussa
6 Ehdokkaiden vihamielisyys
7 Eräs tuttuni
8 muiden maiden valtionjohtajat

Substantiivit

Substantiivien taivutusluokat

	YKSIKKÖ		MONIKKO		
taivutus-luokka	epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	suomennos
1	en skola	skol**an**	skol**or**	skol**orna**	*koulu*
2	en tabbe	tabb**en**	tabb**ar**	tabb**arna**	*moka*
	en dag	dag**en**	dag**ar**	dag**arna**	*päivä*
	en tidning	tidning**en**	tidning**ar**	tidning**arna**	*sanomalehti*
3	en sko	sko**n**	sko**r**	sko**rna**	*kenkä*
	en student	student**en**	student**er**	student**erna**	*ylioppilas*
	ett land	land**et**	länd**er**	länd**erna**	*maa*
	ett museum	muse**et**	muse**er**	muse**erna**	*museo*
4	ett arbete	arbete**t**	arbete**n**	arbete**na**	*työ*
5	ett spel	spel**et**	spel_	spel**en**	*peli*
	en läkare	läkare**n**	läkare_	läkar**na**	*lääkäri*
	en musiker	musiker**n**	musiker_	musiker**na**	*muusikko*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 118–123.

Huom.

Ruotsissa yksikkö, suomessa monikko

ett ansikte 4	*kasvot*
ett bagage, -t	*matkatavarat*
en begravning 2	*hautajaiset*
ett bröllop 5	*häät*
en fest 3	*juhlat*
en hjärna 1	*aivot*
en marknad 3	*markkinat*
en mässa 1	*messut*
en matsäck 2	*eväät*
en sax 2	*sakset*

Ruotsissa monikko, suomessa yksikkö

pengar, -na	*rahaa*
språkkunskaper, -na	*kielitaito*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 5 s. 95.

Määräysmuodot

Epämääräinen muoto artikkelin *en/ett* kanssa

1 kun suomeksi voisi sanoa **yksi**, **eräs**, **joku** tai **jokin**

En morgon hittade jag **en nyckel** på golvet. *Eräänä aamua löysin yhden avaimen lattialta.*

2 **vertauksissa som**-sanan kanssa

Mårten beter sig **som ett barn**. *Mårten käyttäytyy kuin lapsi.*

3 eräissä **sanonnoissa**

Först **tar** jag **en tupplur** och sen **tar** jag **en promenad**. *Ensin otan nokoset ja sitten käyn kävelyllä.*

4 kun **lause aloitetaan** sanalla **det**

Det ligger **en plånbok** på bordet. *Pöydällä on lompakko.*
Det står **en man** där ute på gatan. *Kadulla seisoo joku mies.*

5 on **ryhmänsä** tai **lajinsa edustaja** ja kun suomeksi voisi sanoa **jokainen** tai **mikä tahansa**

En hund är en trogen vän. *Koira on uskollinen ystävä.*

Epämääräinen muoto ilman artikkelia

1 **omistussanan jälkeen**

Var bor **din bror**? *Missä veljesi asuu?*
Vad heter **Finlands statsminister**? *Minkä niminen on Suomen pääministeri?*

2 **ainesanoista** ja **ei-laskettavien sanojen** kanssa

Jag kan inte leva utan **musik**. *En voi elää ilman musiikkia.*
Nu behöver jag **kaffe**. *Nyt tarvitsen kahvia.*

Huom. Annoksista puhuttaessa:

Jag tar **en kaffe**. *Otan yhden kahvin.*

3 **peruslukujen** jälkeen

Lisa kan tala **fem språk** flytande. *Lisa osaa viittä kieltä sujuvasti.*

4 kun kerrotaan **viikonpäivä** tai **säätila**

Det är **söndag** idag och **soligt väder**. *Tänään on sunnuntai ja kaunis ilma.*

5 **som**-sanan kanssa (suomessa **-na/-nä**)

Som vuxen måste man ta ansvar. *Aikuisena täytyy ottaa vastuuta.*

6 monissa **sanonnoissa**

Jag **har** inte **körkort** och jag måste **åka buss** till stan. *Minulla ei ole ajokorttia ja minun täytyy mennä bussilla kaupunkiin.*
Äter du **mellanmål** innan du **går på gym**? *Syötkö välipalaa, ennen kuin menet kuntosalille?*

AKTIVERA KODEN

7 ammattien, kansallisuuksien, uskontokunnan ja aatesuunnan yms. kanssa verbien **vara** ja **bli** jälkeen

Anna blir **sjuksköterska** nästa år.	*Annasta tulee sairaanhoitaja ensi vuonna.*
Är Per **norrman** eller **dansk**?	*Onko Per norjalainen vai tanskalainen?*
Hanna är **kristen** men hennes man är **muslim**.	*Hanna on kristitty, mutta hänen miehensä on muslimi.*
När Mårten blev **pappa** blev han också **vegetarian**.	*Kun Mårtenista tuli isä, hänestä tuli myös kasvissyöjä.*

8 luetteloinnissa ja **sanapareissa**

Ta med dig **papper**, **penna** och **leg**.	*Ota mukaan paperia, kynä ja henkkarit.*
Ska jag ha på mig **kjol** eller **klänning**?	*Laitanko päälleni hameen vai mekon?*

9 monien **epämääräisten pronominien jälkeen**

Ingen människa kan så **många språk**.	*Kukaan ei osaa niin montaa kieltä.*
Vartenda jobb är viktigt.	*Joka ikinen työ on tärkeä.*

Määräisiä muotoja käytetään

1 kun puhutaan **tilanteesta tutusta** asiasta

Kan du vara så vänlig och öppna **fönstret**?	*Voitko olla niin ystävällinen ja avata ikkunan?*
Lägg undan **telefonen**, är du snäll.	*Laita puhelin pois, ole kiltti.*

2 kun puhutaan asiasta, joka on **tuttu kuulijoille**

Ska vi träffas i **matsalen** efter **mötet**?	*Tavataanko ruokasalissa kokouksen jälkeen?*
Jag skulle vilja resa **jorden** runt med dig.	*Haluaisin matkustaa kanssasi maailman ympäri.*

3 kun asia **mainitaan uudestaan**

Igår köpte jag en väska och ett bälte.	*Eilen ostin laukun ja vyön.*
Väskan var himla dyr men **bältet** var på rea.	*Laukku oli tosi kallis, mutta vyö oli alennuksessa.*

4 kun substantiivin **jäljessä** on sitä **tarkentava ilmaisu**

Flyget till Malaga är försenat på grund av **ovädret i södra Europa**.	*Lento Malagaan on myöhässä Etelä-Euroopassa olevan myrskyn vuoksi.*

5 monissa **sanonnoissa**

Jag **tar studenten** i vår.	*Kirjoitan ylioppilaaksi tänä keväänä.*
När **går** du **ut gymnasiet**?	*Milloin pääset lukiosta?*

6 kun substantiivi edustaa **koko ryhmää** (yleistys)

Kunden har alltid rätt.	*Asiakas on aina oikeassa.*

7 eräiden **pronominien** jälkeen

Båda systrarna vill börja läsa medicin.	*Molemmat siskokset haluavat alkaa opiskella lääketiedettä.*
Känner du **de där killarna** sen förut?	*Tunnetko nuo pojat entuudestaan?*
Hela klassen klarade provet.	*Koko luokka suoriutui kokeesta.*

8 järjestyslukujen jälkeen

Den fjärde killen till vänster är min granne. *Neljäs poika vasemmalta on minun naapurini.*

Huom. Artikkeli jää joskus pois:

Tredje gången gillt! *Kolmas kerta toden sanoo!*
Vi bor på **sjätte våningen**. *Asumme kuudennessa kerroksessa.*
Är du här **för första gången**? *Oletko täällä ensimmäistä kertaa?*

9 osa kokonaisuudesta

Hälften av männen var singlar. *Puolet miehistä oli sinkkuja.*
Största delen av studenterna klarade provet. *Suurin osa opiskelijoista läpäisi kokeen.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 3 s. 112–114.

Erisnimen suku

1 En-sukuisia erisnimiä ovat esimerkiksi **henkilöiden, lemmikkien, autojen ja laivojen nimet**.

Farfars **Volvo** är **gammal** men **pålitlig**. *Isoisän Volvo on vanha mutta luotettava.*
Jag saknar **min** lilla **Misse**. *Ikävöin minun pientä Misseäni.*
Den begåvade Mark Levengood är en populär föreläsare. *Lahjakas Mark Levengood on suosittu luennoitsija.*

2 En-sukuisia ovat myös **luonnonpaikat**, joita vastaa en-sukuinen yleisnimi.

Den stora Päijänne är **lång** och **djup**. *(en sjö)* *Suuri Päijänne on pitkä ja syvä.*
Torne älv är **fiskrik**. *(en älv)* *Tornionjoki on kalaisa.*
Är **Hekla aktiv** för tillfället? *(en vulkan)* *Onko Hekla aktiivinen tällä hetkellä?*

3 Kaupungit, maat, maanosat, maakunnat ja muut asutut paikat ovat ett-sukuisia. Myös **luonnonpaikkojen nimet**, joita vastaa ett-sukuinen yleisnimi, ovat ett-sukuisia.

Australien är **häftigt**! *Australia on mahtava!*
Det vackra Åbo är Finlands gamla huvudstad. *Kaunis Turku on Suomen vanha pääkaupunki.*
Åre är **populärt** bland skidåkare. *(ett fjäll)* *Åre on suosittu hiihtäjien keskuudessa.*
Det turkosa Medelhavet lockar turister. *Turkoosi Välimeri houkuttelee turisteja.*

4 Monikolliset luonnonpaikat ovat ruotsissa monikossa, kuten suomessakin.

Vet du hur **stora Skanderna** är till ytan? *Tiedätkö, kuinka suuret Skandit ovat pinta-alaltaan?*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 5 s. 68–70.

AKTIVERA KODEN

Adjektiivit

Adjektiiveilla on yleensä kolme muotoa.

en-muoto	ett-muoto	a-muoto	suomennos
snygg	snyggt	snygga	*hyvännäköinen*

Vain adjektiivilla *pieni* on neljä muotoa.

en-muoto	ett-muoto	yksikön määräinen muoto	monikko
liten	litet	lilla	små

Huomaa oikeinkirjoitus

blå	blå**tt**	blå**(a)**	*sininen*
fri	fri**tt**	fri**a**	*vapaa*
våt	vå**tt**	vå**ta**	*märkä*
intressan**t**	intressan**t**	intressan**ta**	*kiinnostava*
svar**t**	svar**t**	svar**ta**	*musta*
utmärk**t**	utmärk**t**	utmärk**ta**	*erinomainen*
dum	dum**t**	du**mma**	*tyhmä*
ensam	ensam**t**	ensa**mma**	*yksinäinen*
tom	tom**t**	to**mma**	*tyhjä*
noggrann	noggra**nt**	noggra**nna**	*tarkka*
sann	sa**nt**	sa**nna**	*tosi*
bred	bre**tt**	bred**a**	*leveä*
glad	gla**tt**	glad**a**	*iloinen*
röd	rö**tt**	röd**a**	*punainen*
hård	hår**t**	hård**a**	*kova*
vild	vil**t**	vild**a**	*villi*
gamm**al**	gamm**alt**	gaml**a**	*vanha*
enk**el**	enk**elt**	enkl**a**	*yksinkertainen*
leds**en**	leds**et**	leds**na**	*surullinen*
vack**er**	vack**ert**	vackr**a**	*kaunis*

Taipumattomat adjektiivit

bra	*hyvä*
extra	*ylimääräinen*
fel	*väärä*
gammaldags	*vanhanaikainen*
noga	*tarkka*
stackars	*parka, raukka*
gratis	*ilmainen*
kul	*kiva*

lagom	*sopiva*
nära	*läheinen*
prima	*ensiluokkainen*
udda	*pariton; outo*
medeltida	*keskiaikainen*
fjärran	*kaukainen*
äkta	*aito*
öde	*autio*

le**ende**	*hymyilevä*
lov**ande**	*lupaava*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 74–75.

Adjektiivi pääsanan jälkeen

Adjektiivi taipuu pääsanansa mukaan (en-suku, ett-suku, monikko).

Festen var **rolig**.	*Juhla oli hauska.*
Gästerna var **glada**.	*Vieraat olivat iloisia.*
Det var **tråkigt** att åka hem.	*Oli tylsää lähteä kotiin.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 72–73.

Adjektiivi ennen pääsanaa

Kun adjektiivi on kuvailtavan substantiivin edessä, se taipuu substantiivin mukaan.

En-sukuinen pääsana

en **rolig** fest	*(eräs) hauska juhla*
den **roliga** festen	*(se) hauska juhla*
roliga fester	*hauskoja juhlia*
de **roliga** festerna	*(ne) hauskat juhlat*

Ett-sukuinen pääsana

ett **nytt** band	*(eräs) uusi bändi*
det **nya** bandet	*(se) uusi bändi*
nya band	*uusia bändejä*
de **nya** banden	*(ne) uudet bändit*

AKTIVERA KODEN

Huom.
Omistussanan jälkeen adjektiivi on **a-muodossa** ja substantiivi **epämääräisessä muodossa**.

Majas roliga fest — *Maijan hauskat juhlat*

Huom.
Sana **egen**, **eget**, **egna** ei ole a-muodossa omistussanan jälkeen, paitsi jos omistussanan ja egen-sanan välissä on jokin sana.

Välkommen till **vår egen lägenhet**! — *Tervetuloa meidän omaan asuntoomme!*
Välkommen till **vår första egna lägenhet**! — *Tervetuloa meidän ensimmäiseen omaan asuntoomme!*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 108–113.

Adjektiivi substantiivina

De unga köper gärna **begagnat**. — *Nuoret ostavat mielellään käytettyjä tavaroita.*
Det enklaste sättet att vara miljövänlig är att åka **kollektivt**. — *Yksinkertaisin tapa olla ympäristöystävällinen on käyttää julkisia.*
Äter du **vegetariskt**? — *Syötkö kasvisruokaa?*
Jag ser **rött** när jag ser någon mobba **en handikappad**. — *Näen punaista, kun näen jonkun kiusaavan vammaista.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 4 s. 119–120.

Adjektiivin vertailu

positiivi	komparatiivi	superlatiivi	
rolig, -t, -a *hauska*	rolig**are**	rolig**ast**	den/det/de rolig**aste**
lång, -t, -a *pitkä*	läng**re**	läng**st**	den/det/de läng**sta**
stor, -t, -a *suuri*	stör**re**	stör**st**	den/det/de stör**sta**
ung, -t, -a *nuori*	yng**re**	yng**st**	den/det/de yng**sta**
dålig, -t, -a *huono*	säm**re**	säm**st**	den/det/de säm**sta**
gammal, -t, gamla *vanha*	äld**re**	äld**st**	den/det/de äld**sta**
liten, litet, lilla, små *pieni*	mind**re**	min**st**	den/det/de min**sta**
energisk, -t, -a *energinen*	**mer(a)** energisk, -t, -a	**mest** energisk, -t, -a	den/det/de mest energiska
spännande *jännittävä*	**mer(a)** spännande	**mest** spännande	den/det/de mest spännande
intresser/ad, -at, -ade *kiinnostunut*	**mer(a)** intresser/ad, -at, -ade	**mest** intresser/ad, -at, -ade	den/det/de mest intresserade

Positiivi

Är mitt träningsprogram **lika** effektivt **som** ditt?
Jag vill bli **så** muskulös **som** möjligt.

Onko minun treeniohjelmani yhtä tehokas kuin sinun?
Haluan tulla niin lihaksikkaaksi kuin mahdollista.

Komparatiivi

Mitt gymkort är **dyrare än** ditt men Pontus kort är **ännu dyrare**.

Det blir **allt dyrare** att träna.

Minun kuntosalikorttini on kalliimpi kuin sinun, mutta Pontuksen kortti on vieläkin kalliimpi.
On yhä kalliimpaa treenata.

Superlatiivi

Att träna hemma är **allra billigast**.
Att träna mångsidigt är **det effektivaste sättet** att hålla sig i form.

Kotona treenaaminen on kaikkein edullisinta.
Monipuolisesti treenaaminen on tehokkain tapa pitää itsensä kunnossa.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 3 s. 152–162.

Pronominit

Persoonapronominit

Subjekti	Objekti	Omistuspronomini
jag	mig, mej (puhek.)	min, mitt, mina
du	dig, dej (puhek.)	din, ditt, dina
han (mies)	honom	hans *sin, sitt, sina*
hon (nainen)	henne	hennes *sin, sitt, sina*
hen (sukupuolineutraali)	hen	hens *sin, sitt, sina*
den/det	den/det	dess *sin, sitt, sina*
vi	oss	vår, vårt, våra
ni	er	er, ert, era
de, dom (puhek.)	dem, dom (puhek.)	deras *sin, sitt, sina*

Omistuspronominia **sin**, **sitt**, **sina** käytetään silloin, kun lauseen subjektina on Kalle/Lena/*hän* tai *Kalle ja Lena/he* ja omistettava asia on **subjektin oma**.

Kristina är känd för **sin** vackra stil och **sina** klassiska kläder.

Kristina tunnetaan kauniista tyylistään ja klassisista vaatteistaan.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 32–35, s. 130, PRECIS 2 s. 118–119.

Adjektiivi ja substantiivi pronominien jälkeen

Kertaa taulukoista, mihin muotoon adjektiivi ja substantiivi tulevat eri pronominien jälkeen.

Adjektiivi ja substantiivi epämääräisessä, lyhyessä muodossa

	en-sukuinen sana		**ett-sukuinen sana**			**monikko**	
millainen	hurdan	**kreativ uppgift** *luova tehtävä*	hurdant	**kreativt jobb** *luova työ*		hurdana	**kreativa uppgifter** *luovat tehtävät*
mikä	vilken		vilket			vilka	
jokin	någon		något			några	
ei mikään	ingen		inget			inga	
muu, toinen	en annan		ett annat			andra	
samanlainen	en likadan		ett likadant			likadana	
sellainen	en sådan		ett sådant			sådana	
joka(inen)	varje		varje		*kaikki*	alla	
joka ikinen	varenda		vartenda		*monta*	många	
joka toinen	varannan		vartannat		*useampia*	flera	
					useimmat	de flesta	
					vähän, harvoja	få	
					vähemmän, harvemmat	färre	

Huom.

all hälsosam mat	*kaikki terveellinen ruoka*
allt rent vatten	*kaikki puhdas vesi*

AKTIVERA KODEN

Adjektiivi a-muodossa ja substantiivi epämääräisessä muodossa

	en-sukuinen sana		ett-sukuinen sana		monikko	
omistus-pronomini	min	**kreativa uppgift**	mitt	**kreativa jobb**	mina	**kreativa uppgifter**
tämä	denna		detta		dessa	
sama	samma		samma		samma	

Adjektiivi a-muodossa ja substantiivi määräisessä, pitkässä muodossa

	en-sukuinen sana		ett-sukuinen sana		monikko	
tämä	den här	**kreativa uppgiften**	det här	**kreativa jobbet**	de här	**kreativa uppgifterna**
tuo	den där		det där		de där	
molemmat					båda	**(de kreativa) uppgifterna**
koko	hela	**(den kreativa) uppgiften**	hela	**(det kreativa) jobbet**		
itse	själva	**(den kreativa) uppgiften**	själva	**(det kreativa) jobbet**	själva	**(de kreativa) uppgifterna**

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 160–161, PRECIS 2 s. 39–40, PRECIS 3 s. 35–36, s. 38, s. 75, PRECIS 5 s. 39, s. 41, s. 74, s. 104, s. 106.

Huom.

den/det ena – den/det andra,
några/somliga – andra

Det var två män i parken. **Den ena** solade och **den andra** sov.
Hela klassen var ute på gården. **Några** spelade fotboll och **andra** hejade.

toinen – toinen,
toiset – toiset

Puistossa oli kaksi miestä. Toinen otti aurinkoa ja toinen nukkui.
Koko luokka oli pihalla. Toiset pelasivat jalkapalloa ja toiset kannustivat.

Huom.

var, vart	*joka*
var tredje student	*joka kolmas opiskelija*
vart tionde gymnasium	*joka kymmenes lukio*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 5 s. 42, s. 132.

Itsenäiset pronominit

Någon, något/någonting, några	*joku, jotakin, jotkut*
Någon ringde till dig.	*Joku soitti sinulle.*
Känner du **några** där?	*Tunnetko sieltä joitakin/keitään?*
Vill du äta **något**?	*Haluatko syödä jotakin?*
Ingen, inget/ingenting, inga	*ei kukaan, ei mitään, ei ketkään*
Ingen var hemma.	*Kukaan ei ollut kotona.*
Det hände **inget** speciellt igår.	*Eilen ei tapahtunut mitään erikoista.*
Inga blev rasande.	*Ketkään eivät suuttuneet.*
Allt/allting, alla	*kaikki*
Allt var roligt på kryssningen.	*Kaikki oli hauskaa risteilyllä.*
Alla njöt av resan.	*Kaikki nauttivat matkasta.*
Var och en, vart och ett, vars och ens	*jokainen, jokaisen*
Var och en av oss är viktig.	*Jokainen meistä on tärkeä.*
Du har tre alternativ. **Vart och ett** är lika lockande, eller hur?	*Sinulla on kolme vaihtoehtoa. Jokainen on yhtä houkutteleva, eikö?*
Det är **vars och ens** egen sak.	*Se on jokaisen oma asia.*
Densamma, detsamma, desamma	*sama*
Menyn är **densamma**.	*Ruokalista on sama.*
Bordet är **detsamma**.	*Pöytä on sama.*
Och även **kockarna** är **desamma**.	*Ja myös kokit ovat samat.*
Själv, själva	*itse*
Skrev du uppsatsen **själv**?	*Kirjoititko aineen itse?*
Vi gjorde upp planer för resan **själva**.	*Me suunnittelimme matkan itse.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 43, PRECIS 3 s. 35–36, s. 38, s. 74, PRECIS 5 s. 42, s. 106.

Relatiivipronominit ja relatiiviadverbit

som	*joka, jotka*
vars	*jonka, joiden*
vilket	*mikä (viittaa koko edelliseen lauseeseen)*
allt **vad**	*kaikki mikä (kun mikä-sana ei ole subjektina)*
allt **som**	*kaikki mikä (kun mikä-sana on subjektina)*
där	*jossa*
dit	*jonne*
då	*jolloin*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 164–166.

AKTIVERA KODEN

Verbit

Verbin taivutusluokat ja aikamuodot

taivutus-luokka	perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	
I	snacka	snack**ar**	snack**ade**	har/hade snack**at**	*puhua, jutella*
IIa	ringa	ring**er**	ring**de**	har/hade ring**t**	*soittaa*
	höra	hör	hör**de**	har/hade hör**t**	*kuulla*
IIb	köpa	köp**er**	köp**te**	har/hade köp**t**	*ostaa*
III	må	må**r**	må**dde**	har/hade må**tt**	*voida*
IV	bjuda	bjud**er**	bjöd	har/hade bjud**it**	*kutsua; tarjota*
	välja	välj**er**	val**de**	har/hade val**t**	*valita*
	få	få**r**	fick	har/hade få**tt**	*saada*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 40–44.

Refleksiiviverbit

känna II sig	*tuntea itsensä/olonsa joksikin*
Jag känner mig pigg.	*Tunnen itseni pirteäksi.*
Du känner dig glad.	*Sinä tunnet itsesi iloiseksi.*
Han/Hon känner sig energisk.	*Hän tuntee olonsa energiseksi.*
Vi känner oss nöjda.	*Me tunnemme itsemme tyytyväisiksi.*
Ni känner er avslappnade.	*Te tunnette itsenne rentoutuneiksi.*
De känner sig lyckliga.	*He tuntevat itsensä onnellisiksi.*

Muita yleisiä refleksiiviverbejä

ajaa partansa/karvansa	raka I sig
erota	skilja II sig
ilmoittautua	anmäla II sig
istuutua	sätta IV sig
kammata hiuksensa	kamma I sig
katua	ångra I sig
keskittyä johonkin	koncentrera I sig på
kiirehtiä	skynda I sig
käyttäytyä	bete III sig, uppföra II sig
laiskotella	lata I sig
leikata hiuksensa	klippa II sig
loukkaantua	skada I sig
mennä kihloihin	förlova I sig
mennä naimisiin	gifta II sig
mennä nukkumaan	lägga IV sig
niistää nenänsä	snyta IV sig
nukkua pommiin	försova IV sig
oppia	lära II sig
peseytyä	tvätta I sig
pukeutua	klä III (på) sig
riisuutua	klä III av sig
ryhdistäytyä	skärpa II sig
sopeutua johonkin	anpassa I sig till
tutustua johonkin	bekanta I sig med
valmistautua johonkin	förbereda II sig för
varoa jotakin	akta I sig för
välittää jostakin	bry III sig om

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 134.

Apuverbit

perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti/ pluskvamperfekti	
		borde		*pitäisi*
få	får	fick	har/hade fått	*saada*
kunna	kan	kunde	har/hade kunnat	*osata; voida*
-	måste	måste	-	*täytyä*
-	ska	skulle	-	*aikoa; pitää*
vilja	vill	ville	har/hade velat	*haluta, tahtoa*

Vad **ska** vi **göra**? Vi **ska** hem. — *Mitä teemme? Menemme kotiin.*
Vill du **ta** en fika på stan? — *Haluatko kahville kaupunkiin?*
Får jag bara **fråga** en sak? — *Saanko kysyä yhtä asiaa?*

Jag **borde ha vetat** det. — *Minun olisi pitänyt tietää se.*
Du **kunde** ju **ha tagit** bussen. — *Sinähän olisit voinut mennä bussilla.*
De **måste ha sålt** stugan. — *He ovat varmaankin myyneet mökin.*
Sex personer **kan ha omkommit** i olyckan. — *Kuusi henkilöä on voinut menehtyä onnettomuudessa.*

Huom.
Helena **fick mig att skratta**. — *Helena sai minut nauramaan.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 86–88.

Apuverbin kaltaiset verbit

behöva II göra	*tarvita tehdä*	råka I göra	*sattua tekemään*
bruka I göra	*olla tapana tehdä*	slippa IV göra	*päästä tekemästä*
hinna IV göra	*ehtiä tehdä*	tyckas II göra	*vaikuttaa tekevän*
låta IV göra	*antaa, sallia tehdä*	tänka II göra	*aikoa tehdä*
orka I göra	*jaksaa tehdä*	våga I göra	*uskaltaa tehdä*

Vågar du **stå** på dig? — *Uskallatko pysyä kannassasi?*
Hinner du **hjälpa** mig? — *Ehditkö auttaa minua?*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 4 s. 116–117.

AKTIVERA KODEN

Käskymuoto

perusmuoto	preesens	käskymuoto	
boka I	bokar	**Boka!**	*Varaa!*
tänka II	tänker	**Tänk!**	*Mieti!*
tro III	tror	**Tro!**	*Usko!*
sova IV	sover	**Sov!**	*Nuku!*
sätta IV sig	sätter sig	**Sätt dig!** **Sätt er!**	*Istuudu!* *Istuutukaa!*

Huom.

Kom hit!	*Tule tänne!*
Glöm inte det!	*Älä unohda sitä! / Älkää unohtako sitä!*
Var så god!	*Ole hyvä!*
Var så goda!	*Olkaa hyvät!*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 34–35.

Tulevan ajan ilmaiseminen

preesens ja tulevan ajan ilmaus

Jag **åker** till Italien om två veckor. — *Matkustan Italiaan kahden viikon kuluttua.*

tänker + perusmuoto

Jag **tänker besöka** alla berömda sevärdheter där. — *Aion käydä katsomassa kaikki kuuluisat nähtävyydet siellä.*

kommer att + perusmuoto

Det **kommer att bli** dyrt. — *Se tulee kalliiksi.*

ska + perusmuoto

Vart **ska** du **resa**? — *Minne sinä aiot matkustaa?*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 4 s. 92–93.

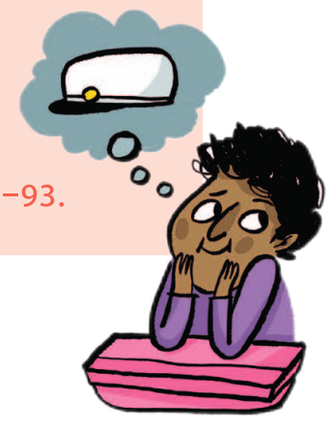

Konditionaali I

Om-lause: imperfekti	**päälause: skulle + perusmuoto**
Om jag **hade** tid,	**skulle** jag **läsa** en bok.
Jos minulla olisi aikaa,	*lukisin kirjan.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 3 s. 42–43.

Konditionaali II

Om-lause: pluskvamperfekti	**päälause: skulle + ha + supiini (verbin 4. muoto)**
Om jag **hade haft** tid,	**skulle** jag **ha läst** en bok.
Jos minulla olisi ollut aikaa,	*olisin lukenut kirjan.*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 4 s. 64.

Partisiipin preesens

Denna unga politiker har en **lovande** framtid. *Tällä nuorella poliitikolla on **lupaava** tulevaisuus.*
Brett **leende** lyssnade hon på valresultatet. *Leveästi **hymyillen** hän kuunteli vaalitulosta.*

Jos verbin perusmuoto päättyy **vokaaliin a**, niin partisiipin preesensin (-va/-vä/-en) pääte on **-ande**.

Jos verbin perusmuoto päättyy **johonkin muuhun vokaaliin**, partisiipin preesensin pääte on **-ende**.

Joillakin verbeillä on kaksi perusmuotoa.
Partisiipin preesens muodostetaan pidemmästä muodosta.

bli/bliva	blivande	*tuleva*
ge/giva	givande	*antoisa*
ha/hava	jourhavande	*päivystävä*
ta/taga	tilltagande	*lisääntyvä*

Jos verbiin liittyy kiinteästi toisen sanaluokan sana, se liitetään partisiippimuodon eteen **yhteenkirjoitettuna**.

må III väl	välmående	*hyvinvoiva*
ha IV jour	jourhavande	*päivystävä*
kräva II tid	tidskrävande	*aikaavievä*
väcka II tankar	tankeväckande	*ajatuksia herättävä*

→ LUE LISÄÄ PRECIS 5 s. 135–136.

AKTIVERA KODEN

S-passiivi

Preesens

Största delen av de begagnade kläder som **samlas** in i Sverige **exporteras** och **säljs** i andra länder, framför allt i Afrika.

Suurin osa käytetyistä vaatteista, jotka kerätään Ruotsissa, viedään maasta ja myydään muissa maissa, ennen kaikkea Afrikassa.

Jos preesensin pääte on

-ar	samlar → samla**s**	*kerätään*
-er	säljer → sälj**s**	*myydään*
-ser	läser → läs**es**	*luetaan*
-r	tar → ta**s**	*otetaan, viedään*
-(päätteetön)	bär → bär**s**	*kannetaan*

Menneet aikamuodot ja apuverbi + pääverbi

Begagnade möbler **såldes** på rea.
Ekologiskt odlade gurkor **har sålts** förmånligt.
Många onödiga prylar **hade slängts**.
Stadens sötaste tomater **kan köpas** här.

Käytettyjä huonekaluja myytiin alennuksella.
Luomukurkkuja on myyty edullisesti.
Monia tarpeettomia tavaroita oli heitetty menemään.
Täältä voi ostaa kaupungin makeimpia tomaatteja.

S-tunnus liitetään pääverbiin.

sålde	→ sålde**s**
har sålt	→ har sålt**s**
hade slängt	→ hade slängt**s**
kan köpa	→ kan köpa**s**

Agentti ja det-subjekti

10 kg ekologiskt odlade gurkor **skänktes** till daghemmet **av en lokal odlare**.
Det påstås att det skulle vara hälsosammare att äta ekologiskt.

Paikallinen viljelijä lahjoitti päiväkodille 10 kg luomukurkkuja.
Väitetään, että on terveellisempää syödä luomua.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 5 s. 160–162.

Sanajärjestys

Päälause

Suora sanajärjestys

S P L O T P A
Jag tränar ofta parkour flitigt på stan på kvällarna.
Harjoittelen usein parkouria ahkerasti kaupungilla iltaisin.

S P1 L P2 P
Jag har ännu inte vågat hoppa ner från hustaket.
En ole vielä uskaltanut hypätä talon katolta.

Käänteinen sanajärjestys

Aika P S L O T P
På kvällarna tränar jag ofta parkour flitigt på stan.
Iltaisin harjoittelen usein parkouria ahkerasti kaupungilla.

Paikka P1 S L P2
Hemma får jag inte träna.
Kotona en saa harjoitella.

Sivulause P S O
Om jag nån gång får sällskap, tränar jag svårare tricks.
Jos joskus saan seuraa, harjoittelen vaikeampia temppuja.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 1 s. 78–80.

Sivulause

Alistuskonjunktiolla alkava sivulause

KON SU KIE PRE
Vet du att Lisa ofta ordnar roliga fester?
Tiedätkö, että Lisa järjestää usein hauskoja juhlia?

KON SU KIE PRE
När hon inte har egna fester, jobbar hon som festfixare.
Kun hänellä ei ole omia juhlia, hän työskentelee juhlienjärjestäjänä.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 80–84, PRECIS 5 s. 34–35.

AKTIVERA KODEN

Suora kysymys — Epäsuora kysymys

Suora kysymys	Epäsuora kysymys
	KON SU KIE PRE
Varför bjöd hon inte mig?	Jag undrar **varför** hon inte bjöd mig.
	Miksiköhän hän ei kutsunut minua?
	KON SU KIE PRE
Dansar hon alltid på bordet?	Vet du **om** hon alltid dansar på bordet?
	Tiedätkö, tanssiiko hän aina pöydällä.
	KON SU KIE PRE
Vilka andra var inte på festen?	Berätta **vilka andra** som inte var på festen.
	Kerro, keitä muita juhlissa ei ollut.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 160–161.

Relatiivilauseet

KON/SU PRE
Jag vill träffa Sara som var med på festen.
Haluan tavata Saran, joka oli mukana juhlissa.

KON/SU KIE PRE
Lasse ska återigen ordna en hemmafest i helgen, vilket inte överraskar mig.
Lasse aikoo taas järjestää kotibileet viikonloppuna, mikä ei yllätä minua.

→ LUE LISÄÄ PRECIS 2 s. 164–166.

Lukusanat

AKTIVERA KODEN

Perusluvut

Perusluvut ovat **taipumattomia**. Poikkeuksen tekee lukusana **yksi**, joka taipuu substantiivin suvun mukaan **en** tai **ett**. Peruslukujen jälkeen substantiivi on **epämääräisessä** muodossa.

Oktober har **trettioen dagar**.	*Lokakuussa on 31 päivää.*
Lasse är **tjugoett** år gammal.	*Lasse on 21 vuotta vanha.*
Jag åt nyss **tre mackor**.	*Söin juuri kolme voileipää.*

Määräistä muotoa käytetään, kun puhutaan jostakin tietystä tai määrätystä ryhmästä.

Vad heter **de fyra årstiderna** på tyska?	*Mitkä ovat neljän vuodenajan nimet saksaksi?*
De tio första sidorna var svårlästa.	*Ensimmäiset kymmenen sivua olivat vaikealukuisia.*

Perusluvuista voidaan muodostaa **a-loppuisia substantiiveja**.

en etta 1	*ykkönen, yksiö, arvosana*
en tvåa 1	*kakkonen, kaksio, arvosana*
en trea 1	*kolmonen, kolmio, arvosana*
en fyra1	*nelonen, neljä huonetta ja keittiö, arvosana*
en femma 1	*viitonen, arvosana, vitosen raha*
...	
en åtta 1	*kasi, arvosana*
en nia 1	*ysi, arvosana*
en tia 1	*kymppi, arvosana, kympin raha*

Pontus har bara **tior** på betyget.	*Pontuksella on vain kymppejä todistuksessa.*
Kan du låna mig **en femma**?	*Voitko lainata minulle vitosen?*
Syrran har hyrt **en etta** mitt i stan.	*Systeri on vuokrannut yksiön keskeltä kaupunkia.*
Linus kom **trea** i fototävlingen.	*Linus tuli kolmanneksi valokuvakilpailussa.*
Ska vi ta **nian** hem?	*Mennäänkö ysillä (bussi, raitiovaunu) kotiin?*
Min bror går i **tvåan**.	*Veljeni on toisella luokalla.*

Muuta huomioitavaa

ett tiotal	*kymmenkunta*	tiotals	*kymmenet, kymmenittäin*
ett tjugotal	*parisenkymmentä*		
ett trettiotal	*kolmisenkymmentä*		
...			
ett hundratal	*satakunta*	hundratals	*sadat, sadoittain*
ett tusental	*tuhatkunta*	tusentals	*tuhannet, tuhansittain*
ett dussin	*tusina*	dussintals	*tusinoittain*

Ett tiotal hushåll blev utan el på grund av stormen.	*Kymmenkunta taloutta jäi ilman sähköä myrskyn takia.*
Ett fyrtiotal människor skadades i olyckan.	*Nelisenkymmentä ihmistä loukkaantui onnettomuudessa.*
Det finns **hundratals fina städer** och jag har besökt bara **ett tiotal**.	*On olemassa sadoittain hienoja kaupunkeja, ja olen käynyt vain kymmenkunnassa.*
Jag glufsade i mig **ett dussin praliner** till frukost.	*Hotkaisin tusinan suklaakonvehteja aamupalaksi.*

AKTIVERA KODEN

Järjestysluvut

Järjestyslukuja käytetään adjektiivien tavoin ja substantiivi on tuolloin usein määräisessä muodossa. Omistusmuodon jälkeen substantiivi on epämääräisessä muodossa.

De första dagarna var mycket soliga.	*Ensimmäiset päivät olivat hyvin aurinkoisia.*
Den andra veckan regnade det hela tiden.	*Toisella viikolla satoi koko ajan.*
Larssons har fått **sitt fjärde barn**.	*Larssonit ovat saaneet neljännen lapsensa.*
Först **mitt tredje försök** lyckades.	*Vasta kolmas yritykseni onnistui.*

Huom. Artikkeli puuttuu.

Vi bor på **sjätte våningen**.	*Asumme kuudennessa kerroksessa.*
Är ni här **för första gången**?	*Oletteko täällä ensimmäistä kertaa?*

Järjestyslukua käytetään **päivämäärissä**.

När är du född?	*Milloin olet syntynyt?*
Jag är född **den 8 september 1996**.	*Olen syntynyt 8. syyskuuta 1996.*
Vad är det för datum idag?	*Mikä päivämäärä tänään on?*
Det är **den 14 februari** idag.	*Tänään on 14. helmikuuta.*
Vasa **den 23 augusti** 2022	*Vaasassa 23. elokuuta 2022*

Järjestyslukua käytetään myös joissakin toistuvissa tapahtumissa.

Tåget går var **tjugonde** minut.	*Juna kulkee joka kahdeskymmenes minuutti.*
Vi har presidentval vart **sjätte** år.	*Meillä on presidentinvaalit joka kuudes vuosi.*

Huom.

Varannan dag ordnas en valdebatt någonstans.	*Joka toinen päivä järjestetään jossakin vaalikeskustelu.*
Vem har råd att göra en utlandsresa **vartannat** år?	*Kenellä on varaa tehdä ulkomaanmatka joka toinen vuosi?*

Murtoluvut, desimaaliluvut, mittayksiköt ja valuutta

¼	en fjärdedel	0,1	noll komma en
2/3	två tredjedelar	2,9	två komma nio
1/100	en hundradel	7,82	sju komma åttiotvå

Mitat ja valuutta ilmaistaan lukusanan jälkeen aina yksikössä.

100 g	ett hundra gram, ett hekto (s.sv.)	en krona 1	*kruunu*
1 kg	ett kilo	**Poikkeus:** 500 kronor	
1000	ett ton	en öre	*äyri*
1 dl	en deciliter	en euro	
1 l	en liter	en cent	
1 km	en kilometer	en dollar	*dollari*
100 km	= 10 mil (s.sv.)		

Muuta huomioitavaa

en halva 1	*puolikas, puolisko*
en hälft 3	*puoli, puolet*
halv, -t, -a	*puoli, puolikas*

Säljer du datorn till **halva priset**?	*Myytkö tietokoneen puoleen hintaan?*
Hälften av gästerna är vuxna som betalar fullt pris.	*Puolet vieraista on aikuisia, jotka maksavat täyden hinnan.*
Köp **ett halvt kilo** köttfärs till köttbullar.	*Osta puoli kiloa jauhelihaa lihapulliin.*
Jag ska vara bortrest **en och en halv månad**.	*Olen matkoilla puolitoista kuukautta.*
Mina studier tar ännu **ett och ett halvt år**.	*Opintoni kestävät vielä puolitoista vuotta.*
Det är bara **två en halv vecka/veckor** kvar till sommarlovet.	*Kesälomaan on vain kaksi ja puoli viikkoa.*

Kellonajat

Ursäkta, vad är klockan?	*Anteeksi, mitä kello on?*
Klockan är **ett**.	*Kello on yksi.*
Hon är **halv två**.	*Kello on puoli kaksi.*
Den är **kvart i/över** sju.	*Kello on varttia vaille/yli seitsemän.*
Tåget avgår från spår två klockan **13.05** (tretton noll fem).	*Juna lähtee raiteelta kaksi kello 13.05.*
Filmen börjar **19.45** (nitton och fyrtiofem).	*Elokuva alkaa 19.45.*
Ska vi träffas **klockan tre**?	*Tavataanko kolmelta?*
Jag slutar **vid femtiden**.	*Lopettelen viiden maissa.*

Ikä

Jag är **18 år**.	*Olen 18 vuotta.*
Jag är en **18-årig** tjej.	*Olen 18-vuotias tyttö.*
Som **18-åring** är man myndig.	*18-vuotiaana on täysi-ikäinen.*
Jag vill bli färdig med mina studier senast **vid 25 års ålder**.	*Haluan saada opintoni valmiiksi viimeistään 25 vuoden iässä.*

EPÄSÄÄNNÖLLISET VERBIT

be	ber	bad	bett	*pyytää; rukoilla*
binda	binder	band	bundit	*sitoa*
bita	biter	bet	bitit	*purra*
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	*tarjota; kutsua*
erbjuda	erbjuder	erbjöd	erbjudit	*tarjota*
förbjuda	förbjuder	förbjöd	förbjudit	*kieltää*
inbjuda	inbjuder	inbjöd	inbjudit	*kutsua*
bli	blir	blev	blivit	*tulla joksikin*
bli av med	blir av med	blev av med	blivit av med	*päästä eroon jostakin*
brinna	brinner	brann	brunnit	*palaa*
bryta	bryter	bröt	brutit	*murtaa, katkaista*
avbryta	avbryter	avbröt	avbrutit	*keskeyttää*
bära	bär	bar	burit	*kantaa*
dra	drar	drog	dragit	*vetää*
bidra	bidrar	bidrog	bidragit	*myötävaikuttaa, antaa panoksensa*
föredra	föredrar	föredrog	föredragit	*suosia, pitää parempana*
dra igång	drar igång	drog igång	dragit igång	*laittaa käyntiin*
dricka	dricker	drack	druckit	*juoda*
driva	driver	drev	drivit	*pilailla; johtaa (yritystä); ajaa (etua)*
bedriva	bedriver	bedrev	bedrivit	*harjoittaa (toimintaa)*
överdriva	överdriver	överdrev	överdrivit	*liioitella*
duga	duger	dög	dugt	*kelvata*
dyka upp	dyker upp	dök upp	dykt upp	*ilmaantua, ilmestyä*
dö	dör	dog	dött	*kuolla*
falla	faller	föll	fallit	*pudota; kaatua*
fara	far	for	farit	*lähteä, mennä*
finna	finner	fann	funnit	*löytää*
befinna sig	befinner sig	befann sig	befunnit sig	*olla, oleskella*
finnas	finns	fanns	funnits	*olla olemassa*
flyga	flyger	flög	flugit	*lentää*
flyta	flyter	flöt	flutit	*sujua, kellua*

frysa	fryser	frös	frusit	*jäätyä; pakastaa; palella*
få	får	fick	fått	*saada*
försvinna	försvinner	försvann	försvunnit	*kadota*
ge	ger	gav	gett	*antaa*
ange	anger	angav	angett	*ilmoittaa, esittää*
ge upp	ger upp	gav upp	gett upp	*antaa periksi*
medge	medger	medgav	medgett	*myöntää*
uppge	uppger	uppgav	uppgett	*kertoa, antaa tiedoksi*
glädja	gläder	gladde	glatt	*ilahduttaa*
gråta	gråter	grät	gråtit	*itkeä*
gå	går	gick	gått	*mennä, kävellä; lähteä*
gå ihop	går ihop	gick ihop	gått ihop	*sopia yhteen*
gå miste om	går miste om	gick miste om	gått miste om	*jäädä paitsi*
gå ut på	går ut på	gick ut på	gått ut på	*perustua johonkin*
ingå	ingår	ingick	ingått	*sisältyä, kuulua johonkin*
pågå	pågår	pågick	pågått	*olla käynnissä, jatkua*
utgå från	utgår från	utgick från	utgått från	*lähteä jostakin (näkemyksestä)*
göra	gör	gjorde	gjort	*tehdä*
göra bort sig	gör bort sig	gjorde bort sig	gjort bort sig	*mokata*
ha	har	hade	haft	*olla, omistaa*
hinna	hinner	hann	hunnit	*ehtiä*
hugga	hugger	högg	huggit	*hakata*
hålla	håller	höll	hållit	*pitää, pidellä; kestää*
förhålla sig	förhåller sig	förhöll sig	förhållit sig	*suhtautua*
hålla med	håller med	höll med	hållit med	*olla samaa mieltä*
hålla på	håller på	höll på	hållit på	*tehdä parhaillaan; harrastaa*
innehålla	innehåller	innehöll	innehållit	*sisältää, pitää sisällään*
kliva på	kliver på	klev på	klivit på	*astua sisään, nousta (kulkuneuvoon)*
knyta	knyter	knöt	knutit	*solmia*
komma	kommer	kom	kommit	*tulla*
komma ihåg	kommer ihåg	kom ihåg	kommit ihåg	*muistaa*
komma på	kommer på	kom på	kommit på	*keksiä, saada ajatus*
komma överens	kommer överens	kom överens	kommit överens	*tulla toimeen*
åstadkomma	åstadkommer	åstadkom	åstadkommit	*aiheuttaa, saada aikaan*
återkomma	återkommer	återkom	återkommit	*palata asiaan*

kunna	kan	kunde	kunnat	*osata; voida, pystyä*
le	ler	log	lett	*hymyillä*
lida	lider	led	lidit	*kärsiä*
ligga	ligger	låg	legat	*maata; olla; sijaita*
ljuga	ljuger	ljög	ljugit	*valehdella*
låta	låter	lät	låtit	*antaa, sallia; kuulostaa*
förlåta	förlåter	förlät	förlåtit	*antaa jollekulle anteeksi*
tillåta	tillåter	tillät	tillåtit	*antaa lupa, sallia*
lägga	lägger	lade	lagt	*laittaa, panna*
avlägga	avlägger	avlade	avlagt	*suorittaa (esim. tutkinto)*
kartlägga	kartlägger	kartlade	kartlagt	*kartoittaa*
lägga ned	lägger ned	lade ned	lagt ned	*lakkauttaa*
lägga om	lägger om	lade om	lagt om	*muuttaa (tapojaan)*
lägga ut	lägger ut	lade ut	lagt ut	*julkaista (netissä)*
njuta	njuter	njöt	njutit	*nauttia*
rida	rider	red	ridit	*ratsastaa*
riva	river	rev	rivit	*repiä*
se	ser	såg	sett	*nähdä*
anse	anser	ansåg	ansett	*olla jotakin mieltä*
inse	inser	insåg	insett	*ymmärtää, oivaltaa*
se till	ser till	såg till	sett till	*huolehtia, varmistaa*
se ut	ser ut	såg ut	sett ut	*näyttää joltakin*
sitta	sitter	satt	suttit	*istua*
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	*laulaa*
sjunka	sjunker	sjönk	sjunkit	*upota; laskea*
skina	skiner	sken	skinit	*paistaa*
skjuta	skjuter	sköt	skjutit	*ampua; työntää*
skjuta upp	skjuter upp	sköt upp	skjutit upp	*siirtää, lykätä*
skrika	skriker	skrek	skrikit	*huutaa, kiljua*
skriva	skriver	skrev	skrivit	*kirjoittaa*
beskriva	beskriver	beskrev	beskrivit	*kuvailla, kuvata*
skryta	skryter	skröt	skrutit	*kehuskella*
skära	skär	skar	skurit	*leikata*
beskära	beskär	beskar	beskurit	*karsia (esim. oksia)*

slippa	slipper	slapp	sluppit	*päästä tekemästä jotakin, välttyä*
slita	sliter	slet	slitit	*kuluttaa; riuhtoa; raataa*
slå	slår	slog	slagit	*lyödä*
föreslå	föreslår	föreslog	föreslagit	*ehdottaa*
sova	sover	sov	sovit	*nukkua*
sprida	sprider	spred	spridit	*levittää*
springa	springer	sprang	sprungit	*juosta*
sticka	sticker	stack	stuckit	*häipyä; pistää*
sticka ut	sticker ut	stack ut	stuckit ut	*pistää esiin*
stiga	stiger	steg	stigit	*astua; nousta*
stjäla	stjäl	stal	stulit	*varastaa*
stryka	stryker	strök	strukit	*silittää*
understryka	understryker	underströk	understrukit	*painottaa, korostaa*
stå	står	stod	stått	*seisoa*
förstå	förstår	förstod	förstått	*ymmärtää*
missförstå	missförstår	missförstod	missförstått	*ymmärtää väärin*
påstå	påstår	påstod	påstått	*väittää*
uppstå	uppstår	uppstod	uppstått	*saada alkunsa, syntyä*
suga	suger	sög	sugit	*imeä*
säga	säger	sade	sagt	*sanoa*
säga upp	säger upp	sade upp	sagt upp	*irtisanoa*
säga upp sig	säger upp sig	sade upp sig	sagt upp sig	*irtisanoutua*
sälja	säljer	sålde	sålt	*myydä*
sälja slut	säljer slut	sålde slut	sålt slut	*myydä loppuun*
sätta	sätter	satte	satt	*asettaa, laittaa*
ersätta	ersätter	ersatte	ersatt	*korvata*
fortsätta	fortsätter	fortsatte	fortsatt	*jatkaa*
förutsätta	förutsätter	förutsatte	förutsatt	*edellyttää*
ifrågasätta	ifrågasätter	ifrågasatte	ifrågasatt	*kyseenalaistaa*
motsätta sig	motsätter sig	motsatte sig	motsatt sig	*vastustaa*
sätta upp	sätter upp	satte upp	satt upp	*kiinnittää*
översätta	översätter	översatte	översatt	*kääntää (toiselle kielelle)*

ta	tar	tog	tagit	*ottaa; kestää (ajasta)*
anta	antar	antog	antagit	*olettaa*
delta	deltar	deltog	deltagit	*ottaa osaa, osallistua*
ta ställning	tar ställning	tog ställning	tagit ställning	*ottaa kantaa*
ta upp	tar upp	tog upp	tagit upp	*ottaa esille; nostaa ylös*
våldta	våldtar	våldtog	våldtagit	*raiskata*
återta	återtar	återtog	återtagit	*ottaa takaisin, aloittaa uudelleen*
umgås	umgås	umgicks	umgåtts	*seurustella, viettää aikaa*
vara	är	var	varit	*olla*
veta	vet	visste	vetat	*tietää*
vika	viker	vek	vikit	*taittaa, taitella*
undvika	undviker	undvek	undvikit	*välttää, vältellä*
vilja	vill	ville	velat	*haluta, tahtoa*
vinna	vinner	vann	vunnit	*voittaa*
återvinna	återvinner	återvann	återvunnit	*kierrättää*
välja	väljer	valde	valt	*valita*
äta	äter	åt	ätit	*syödä*

Precis-sarjassa **vahvat verbit** esitellään **epäsäännölliset verbit** -otsikon alla.
Sekä vahvojen että epäsäännöllisten verbien taivutusluokka on *Precis*-sarjassa IV.

Valokuvien oikeudet Precis 7:

Kannen kuva: Johner RF/Getty Images

Valokuvien oikeudet Precis 7:

6	Shutterstock
12	Thomas M. Barwick INC/Getty Images
13 ylh. vas.	Mostphotos
13 ylh. oik.	Shutterstock
13 kesk. vas.	Shutterstock
13 kesk.	Fotolia
13 kesk. oik.	Shutterstock
14 vas.	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
14 oik.	Helsinki Filmi
16	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
17	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
21	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
25	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
31	Moment RF/Getty Images
32	Tuija Tiala
33	Tuija Tiala
34	Miina Savolainen ja Milla Makkonen, 1998 Maailman ihanin tyttö -projekti
36	Roman Nerud /Shutterstock
40	Shutterstock
41	Shutterstock
42	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
44	Shutterstock
45	Martin Appel
46	Martin Appel
52	Martinho Smart/Shutterstock
57	Åsa Heurling, Torbjörn Brander/Mostphotos
58 vas.	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
58 oik.	Andersphoto/Shutterstock
62	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
65	Stone Sub/Getty Images
70 vas.	Wahlström & Widstrand
70 kesk.	Norstedts
70 oik.	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
72	JHVEPhoto/Shutterstock
73	Shutterstock
74	Shutterstock
75 vas.	Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
75 kesk.	Anita Kokkila/Sanoma Pro Oy
75 oik.	Stefan Holm/Shutterstock
77	Dimitri Otis aka Vervitsiotis/ Getty Images
84 ylh.	Siri Koskela
84 alh.	Sofia Lindqvistin blogi
93	Shutterstock
95	Shutterstock
96	Istockphoto
102	Mostphotos
104	Vilja Harala/Sanoma Pro Oy
106	AFP/Getty Images
109	Roland Magnusson/Mostphotos
110	Gabriella Åkers
111	Frej Vuori
115	Roope Permanto/Sanoma Pro Oy
117	Cindy Höckert
130	Pressens Bild/Lehtikuva
131	Tuija Tiala
132	Stellan Herner
138	Shutterstock

Ajanilmauksia

Vuodet

vuonna 2021	2021/år 2021
tänä vuonna	i år
ensi vuonna	nästa år
viime vuonna	i fjol / förra året
vuoden kuluttua (tulevaa aikaa)	om ett år
vuoden kuluttua (mennyttä aikaa)	efter ett år
vuosi sitten	för ett år sedan

Vuodenajat

tänä kesänä/kesällä/viime kesänä	i sommar/på sommaren/i somras
tänä syksynä/syksyllä/viime syksynä	i höst/på hösten/i höstas
tänä talvena/talvella/viime talvena	i vinter/på vintern/i vintras
tänä keväänä/keväällä/viime keväänä	i vår/på våren/i våras

Kuukaudet

elokuussa	i augusti
syyskuun alussa/lopussa/puolivälissä	i början/slutet/mitten av september

Viikonpäivät

perjantaina	på fredag
perjantaisin	på/om fredagarna
viime perjantaina	i fredags
perjantaina 10. lokakuuta	fredagen den 10 oktober

Vuorokaudenajat

aamulla	på morgonen
aamupäivällä	på förmiddagen
päivällä	på dagen
keskipäivällä	mitt på dagen
iltapäivällä	på eftermiddagen
illalla	på kvällen
yöllä	på natten
keskellä yötä	mitt i natten
keskiyöllä	vid midnatt
tänään	idag
tänä iltana	i kväll
tänä yönä, viime yönä	i natt
tänä aamuna (mennyt aika)	i morse

Muita ilmauksia

huomenna	imorgon
ylihuomenna	i övermorgon
huomenaamuna	i morgon bitti
viikonloppuna	under/på veckoslutet, på/i helgen
eilen	igår
edellisenä päivänä	dagen innan, en dag tidigare
eilisaamuna	igår morse
päivisin	på/om dagarna
toissapäivänä	i förrgår
2000-luvulla	på 2000-talet
kerran päivässä/vuodessa	en gång om dagen/året
kaksi kertaa tunnissa/viikossa/kuukaudessa	två gånger i timmen/veckan/månaden

Kuukaudet

januari	*tammikuu*	maj	*toukokuu*	september	*syyskuu*
februari	*helmikuu*	juni	*kesäkuu*	oktober	*lokakuu*
mars	*maaliskuu*	juli	*heinäkuu*	november	*marraskuu*
april	*huhtikuu*	augusti	*elokuu*	december	*joulukuu*

Perusluvut

0	noll	11	elva	30	trettio
1	en, ett	12	tolv	40	fyrtio
2	två	13	tretton	50	femtio
3	tre	14	fjorton	60	sextio
4	fyra	15	femton	70	sjuttio
5	fem	16	sexton	80	åttio
6	sex	17	sjutton	90	nittio
7	sju	18	arton/aderton	100	ett hundra
8	åtta	19	nitton	525	femhundratjugofem
9	nio	20	tjugo	1000	ett tusen
10	tio	21	tjugoen, tjugoett	100 000	hundratusen
		22	tjugotvå	1 000 000	en miljon
				5 000 000	fem miljoner
				1 000 000 000	en miljard

Järjestysluvut

(den, det, de)

1.	första	11.	elfte	30.	trettionde
2.	andra	12.	tolfte	31.	trettioförsta
3.	tredje	13.	trettonde	40.	fyrtionde
4.	fjärde	14.	fjortonde	50.	femtionde
5.	femte	15.	femtonde	60.	sextionde
6.	sjätte	16.	sextonde	70.	sjuttionde
7.	sjunde	17.	sjuttonde	80.	åttionde
8.	åttonde	18.	artonde	90.	nittionde
9.	nionde	19.	nittonde	100.	hundrade
10.	tionde	20.	tjugonde	1 000.	tusende
		21.	tjugoförsta		
		22.	tjugoandra		

1 s. 13

en skådespelare 5
en producent 3
en dramaturg 3
en manusfattare 5
en stylist 3
en scenograf 3
en manager 5
en kompositör 3
en tonsättare 5
en ljudtekniker 5
en ljustekniker 5
en sångare 5

en designer 5
en optiker 5
en ögonläkare 5
en expedit 3

en farmaceut 3
en forskare 5
en läkare 5
en långtradarchaufför 3
ett cykelbud 5
en skomakare 5
en företagare 5

4 s. 15

1 b
2 b
3 c
4 c
5 a
6 a
7 c
8 a

5A s. 20

• tehtävät
– matkustaminen
– kokoustaminen
– puhelinkeskustelut
– sähköpostiviestittely
– projektien käynnistäminen
– yhteistyökumppanien hankkiminen
– taloudesta henkilökunnasta ja oikeudellisista asioista huolehtiminen

• roolit
– järjestelijä/organisoija
– myyjä
– johtaja

• ominaisuudet
– hyvä myyjä
– hyvä johtaja
– hyvä tunnelmanluoja
– sisukas
– itsepäinen; periksiantamaton
– ahkera

5B s. 20

1 Uppgifter
att resa
att ha möten
telefonsamtal
att skicka och läsa e-post
att starta upp projekt
att anlita samarbetspartners
att ha hand om ekonomin, personalen och det juridiska

2 Egenskaper
duktig på försäljning
en bra ledare
bra på att skapa en god stämning
uthållig
envis
flitig

7A s. 21

1 som filmproducent
2 i samband med filmfestivaler
3 jag gillade att organisera
4 småningom
5 det bästa
6 framför allt
7 ha roligt
8 till min natur
9 mer spännande
10 minst fyra år
11 det är dags
12 samtidigt som

7B s. 22

1 med en berömd filmregissör
2 i samband med
3 Så typiskt
4 som alltid är försenad/sen
5 borde bara ta en kvart
6 (i) minst en halv timme / halvtimme
7 Till min natur är jag
8 (så) småningom
9 tänker ge upp
10 ha roligt/kul
11 skrattar
12 samtidigt som / medan

8A s. 23

1 ur
2 om
3 i/inom
4 på
5 kring / om / på
6 till
7 i
8 av
9 på
10 om
11 i
12 till
13 till
14 på

8B s. 23

Esim.

Jag skulle vilja fråga Annika vilket som är viktigare: att satsa på utbildningen eller att skaffa sig arbetslivserfarenhet om man vill få jobb i filmbranschen.

9 s. 24

1 accepterade
2 få till stånd
3 insåg
4 föredrar framför
5 peppar
6 Småningom
7 dags
8 beredd

10 s. 24

1 Vad är (det) mest spännande med ditt jobb som filmproducent?
2 Hur länge / lång tid har du varit vd?
3 Vilka träffade du på din senaste jobbresa/arbetsresa?
4 Gillar du att / Tycker du om att organisera också utanför ditt jobb?
5 Hur(dant) var det att studera vid/på Hanken?
6 Vad brukar du göra för att skapa (en) god stämning/atmosfär i din arbetsgrupp / ditt team?
7 Skulle jag kunna få ditt visitkort? / Kunde jag få ditt visitkort?

12 s. 25

Esim.

Hej!

Mitt namn är Mats Sandström och jag studerar tredje året i/ på Sommargatans gymnasium i Sommarstad. Just nu har vi en kurs där vi gör kortfilmer. Den 10 oktober har vi skolans filmfestival där juryn utser den bästa kortfilmen. Jag undrar om du som är proffs skulle ha tid och möjlighet att vara domare i tävlingen.

Vi ser fram emot att ha dig som hedersgäst på vår filmfestival!

Med vänlig hälsning

Mats Sandström

14 s. 27

1 b
2 c
3 a
4 b
5 c

16 s. 28

1 Hur många kopior ska jag ta?
2 Kan vi inte skjuta upp mötet till nästa vecka?
3 När skickades möteskallelserna?
4 Var är närvarolistan?
5 Vem förde protokoll på/vid förra mötet?
6 Vems tur är det att vara sekreterare?

17 s. 28

Esim.

Hej!

Jag har fått en grym idé! Vi ordnar en utomhusbio och tjänar en massa pengar. Vad tycks? Nu gäller det att komma överens om tid och plats. Kan vi samlas och diskutera idén onsdagen den 8 kl. 18 hemma hos mig? Meddela mig om du inte kan komma.

Vi ses då!

Tim

18 s. 28

Esim.

1

Hej! Ursäkta jag är sen p.g.a. motorstopp på bussen. Jag tar en taxi och är där om en kvart.

Ove

2

Tjena! Jag har glömt var vi ska ha möte. Är du snäll och ger mig adressen? Tack på förhand.

Mia

3

Hej alla!

Jag är ledsen men jag har fått förhinder och kan inte delta i mötet ikväll. Kan vi skjuta upp mötet till i morgon samma tid? Svara så fort som möjligt!

Hälsningar

Nils P.

4

Hej Sebbe! Kan du vara så gullig och ta en kopia av protokollet från vårt förra möte.

Tack snälla!

Petra

19 s. 29

1 a, d
2 c, d
3 e
4 a
5 c
6 b

20A s. 30

1 lavalla hyvältä näyttäminen
2 erilaisten ihmisten tapaaminen
3 se, että saa työskennellä värin ja muodon kanssa
4 jännityksen luominen
5 turvallisuuden varmistaminen

21 s. 31

1 Att uppträda
2 Att bli skådespelare/skådis
3 Att få en intressant roll
4 Att skapa kontakt
5 Att hålla

22A s. 32

1 c
2 b
3 d
4 b
5 d

22B s. 33

Esim.

1

Hej! Det är Anna Asp från rum 21. Jag har glömt mina nycklar i mitt rum och låst ut mig. Kan du komma och låsa upp? Jag står här utanför dörren. Tack och hej!

2

Hej Jan! Det här är Linus Bergman från hus B. Jag har bokat tvättstuga idag från 10 till 12. Nu är det nån idiot som tvättar på min tid! Det här bokningssystemet funkar inte! Kan du göra nåt åt saken? Hejdå!

3

Hej! Det är Annabel från 147. Det är jättevarmt här och det går inte att öppna fönstret. Har du tid att komma och ta en titt på det? Tack, hej!

4

Go´morron Jan! Det här är Mårten Andersson från rum 276. Brandvarnaren piper så jag blir galen! Batteriet håller på att ta slut, tror jag. Kan du komma så fort som möjligt. Hej, hej!

5

Hej! Nu är det så att nån står och röker hela tiden ute på balkongen en trappa ner. Det är väl förbjudet, eller hur? Ja och mitt namn är alltså Camilla Gran och jag ringer från C-huset. Hoppas att det går att göra nåt åt saken! Hejdå!

23A s. 34–35

1 b
2 a
3 b
4 c
5 b

2 s. 38

1 a
2 c
3 b
4 b
5 a
6 c
7 a
8 b
9 a
10 c
11 b
12 a
13 c
14 a
15 a
16 c
17 a

3 s. 39

1 min
2 Vi
3 det
4 oss
5 sin
6 Hon
7 oss
8 vi
9 honom
10 han
11 De/Dom
12 mig
13 mina
14 mitt
15 dem/dom
16 mig
17 våra
18 dem/dom

4 s. 40

1 vi
2 får ni
3 våra kära läsare
4 era
5 Min
6 henne
7 hennes
8 hon
9 Hon hade
10 vi
11 Mormor älskade sin hund
12 Jag lade den
13 min stora
14 min
15 ta den
16 henne
17 mig
18 hon fick
19 i mitt liv
20 er

5A s. 41

1 I går kväll besökte vi / gick vi på er fotoutställning.
2 Själva fotografen Peter kom och pratade med oss.
3 Hälsa honom!
4 Jag undrar om det är möjligt att få hans autograf.
5 Vi skulle kunna komma och hämta den på ert galleri. /
Vi kunde komma och ...

5B s. 41

1 För en vecka sedan övernattade jag på ert lilla vandrarhem.
2 Jag glömde mitt säsongskort i mitt rum, nummer 211.
3 Jag undrar om ni har hittat det.
4 Följande match spelas nästa vecka, och jag väntar på snabbt svar från er.

1 s. 43

1

Jonathan: ei syö lihaa, maitotuotteita tai munia, ei aja autoa, kulkee bussilla

Katja: lajittelee jätteitä, ei heitä pois, eikä osta liikaa ruokaa

Maja: kulkee julkisilla, pyöräilee, matkustaa junalla auton sijaan

2

Jonathan: luisteli kaksi viikkoa sitten

Katja: kävelee metsässä lastensa kanssa, kerää oksia, rakentaa majoja, pitää hauskaa, kiipeilee kivillä

Maja: juoksi pururadalla

2B s. 44

Esim.

1

Hej! I kväll är det Earth Hour halv nio. Ska vi ta en promenad då? Det vore kul att se hur många som deltar.
Oliver

2

Hej alla!

Köpfria dagen närmar sig. Låt bli att handla något nu på lördag utan gör en insats på ålderdomshemmet i vår kommun. Vi har en chans att arbeta ideellt och gå ut med åldringar med minnessjukdomar. Välkommen med! Vi träffas framför skolan klockan 13. Ta med något varmt att sitta på.

Oliver Lindgren

2C s. 44

Bäste Magnus Lind

Vår skola engagerar sig mycket i grönt tänkande. I år bestämde vi oss för att sätta oss in i källkritik när det gäller miljönyheter. Vi tror att du skulle kunna hjälpa oss att vara mer kritiska. Kan du komma till vår skola och berätta om detta för oss studenter på Gröna flaggan-dagen onsdagen den 14 april klockan 11.00-11.45. Jag ser fram emot ditt svar.

Med vänlig hälsning

Oliver Lindgren

ordförande för elevkåren

4 s. 45

1 Fel
Hon bor någon timme söder om Stockholm.

2 Fel
Hon flyttade till Singapore för att etablera Hyper Island där.

3 Rätt

4 Fel
Livet i New York gick ut på att träffa människor.

5 Rätt

6 Rätt

5A s. 50

1 Innostuneen ja ystävällisen. Maria keittää kahvit ja Luke-koira hyppii vasten.

2 Laittaa Hyper Islandin toiminta käyntiin siellä.

3 Hän rakasti asua siellä.

4 Hän vietti siellä muutaman kuukauden ja viihtyi hyvin.

5 Luomupuutarhaviljelyn.

6 Suurkaupungissa tapasi koko ajan oikeita ihmisiä. Maalla päivärytmi on erilainen.

7 Viljelemällä ja osa-aikaisesti konsulttina.

8 Tietokoneella ja ulkona puutarhassa.

9 Asiat pitää saada kasvamaan.

5B s. 50

1 Hur tas gästerna emot? / Ett hurdant mottagande får gästerna?
2 Vad var Marias (arbets)uppgift i New York?
3 Vad tyckte hon om att bo där?
4 Vad sporrade/uppmuntrade/inspirerade Maria att flytta till landet/landsbygden i Sverige?
5 Vilken utbildning påbörjade Maria?
6 Hur skiljer sig livet i storstan från livet på landet enligt Maria?
7 Vad lever Maria på nuförtiden?
8 Hur tillbringar/spenderar hon sina dagar?
9 Vad förenar ledarskap och odling?

1 Ivrigt och vänligt. Maria kokar kaffe och Luke kastar sig över dem.
2 Hon skulle dra igång Hyper Islands verksamhet där.
3 Hon älskade att bo där.
4 Hon tillbringade några månader på stugan och stortrivdes där.
5 En utbildning i ekologisk trädgårdsodling.
6 I storstan träffade hon hela tiden rätt människor. På landet är dygnsrytmen annorlunda.
7 Hon lever på sina odlingar och jobbar deltid som konsult.
8 Vid/Framför datorn och ute i trädgården.
9 Det handlar om att få saker att växa.

7A s. 51

1 för några år sedan
2 i dag
3 under många år
4 efter några år
5 till slut
6 sedan länge
7 i snart ett år
8 en vanlig arbetsdag
9 resten av dagen
10 på kvällen
11 än så länge
12 flera timmar per dag

7B s. 52

1 söder om Stockholm
2 som framgångsrik
3 affärskvinna
4 med andra ord
5 bestämde vi oss för att
6 stanna (kvar)
7 full med plantor
8 att umgås med någon
9 ställa väckarklockan
10 leva på odlingarna
11 fokusera på något
12 en möjlighet att kombinera
13 handlar det om

8 s. 53

1 ställde väckarklockan
2 full med/av
3 framgångsrika moster
4 det internationella
5 älskar att shoppa
6 flera timmar om dygnet / per dygn
7 vi besöker
8 över/drygt en miljon växter
9 söder om
10 luncha på någon/en mysig restaurang
11 Resten av kvällen

10 s. 55

1 För två år sedan umgicks jag med några svenska ungdomar på en kryssning.
2 Då anade jag ännu inte att en av oss skulle bli väldigt framgångsrik.
3 En dag fick en av ungdomarna en fantastisk möjlighet/chans på ett stort företag.
4 Sedan drog han/hon igång verksamheten i Finland och bad mig (vara) med.
5 Än så länge har jag bara jobbat som assistent, eftersom jag först vill studera färdigt.

11 s. 55

1 Väckarklockan eller solen?
2 Kindpussas eller kramas?
3 En trendig eller en personlig livsstil?
4 På landet/landsbygden eller i en storstad?
5 I utlandet / Utomlands eller i hemlandet?
6 Kött eller vegetarisk mat / vegetariskt?
7 Nytt eller begagnat?

12 s. 55

Esim.

A)

Hej! Vad sägs om vi ordnar en trädgårdsloppis framför vårt hus nu nästa lördag klockan 14.00-16.00? Jag föreslår att vi säljer våra gamla leksaker, alltså inomhus- och utomhus. Det kan också gälla idrottsutrustning. Mvh Lena

B)

Tjaba! Nu när vi tre inte hittade något sommarjobb, kom jag på något. Vi ber våra släktingar och vänner att få deras trasiga maskiner, som bara ligger någonstans. Sen fixar/reparerar vi dem och säljer vidare på nätet. Vad tycker ni om mitt förslag? Messa mig genast! Kalle

C)

Hejsan! Vem behöver pengar... Vill ni hänga med och börja tjäna en slant? Jag föreslår alltså att vi börjar sälja tjänster i trädgårdar. Vi kan ju plocka bär och äpplen, klippa gräset, kratta löv osv. Ska vi ses ikväll och prata om saken?
Kram, Kajsa.

13 s. 56

5 handlat på nätet?
6 avstått från något viktigt/onödigt?
7 återvunnit/återanvänt...?
8 slösat på ...?

14A s. 57

På åkern
korn, -et
sockerbetor
en zucchini 3
havre, -n
kål, -en
en rödbeta 1
en squash 3
en lök 2
en jordgubbe 2
råg, -en
en morot 3+
en pumpa 1
vete, -t

I växthuset
mynta
en paprika 1
en jordgubbe 2
en lök 2
en tomat 3
en ört 3
en gurka 1
sallat, -en

I trädgården
ett päron 5
ett äpple 4
ett blåbär 5
ett plommon 5
ett hallon 5

(Bara) hos torghandlaren
en apelsin 3
ett hallon 5
en banan 3
ett blåbär 5
en kiwi 3

16A s. 59

1 b
2 b
3 c
4 a
5 a
6 b
7 c
8 c

16B s. 60

1 lilla
2 onödiga
3 konstigt/underligt/märkligt/egendomligt/udda
4 för rik/förmögen
5 det enkla
6 viktigt
7 generösa/givmilda
8 lyxiga
9 litet och förmånligt

16C s. 60

Esim.

Hej alla!

Rasmus passerar 20-årssträcket om tre veckor och nu är det dags att fundera på presenten. Såsom vi alla vet, lever han hållbart och vill absolut skona naturen kosta vad det kosta vill. Jag föreslår att vi köper ett presentkort till Ekobutiken. Har ni någon åsikt om hur mycket vi spenderar pengar på det? Jag kan skaffa kortet. Vi hörs!

Hälsningar

Emelie

18 s. 62

1 määräinen
2 määräinen
3 epämääräinen
4 epämääräinen
5 määräinen
6 määräinen
epämääräinen

19 s. 62

1 c
2 a
3 a
4 b

21 s. 63

1 b
2 a
3 a
4 b
5 a
6 a
7 b
8 a
9 b
10 b
11 a
12 a
13 b

22 s. 64–65

1 c
2 a
3 b
4 b

1 s. 66

1 määräinen, määräinen
2 määräinen, määräinen
3 määräinen, määräinen, epämääräinen
4 määräinen, epämääräinen
5 määräinen, määräinen, määräinen
6 määräinen, epämääräinen
7 määräinen, määräinen
8 määräinen, epämääräinen
9 epämääräinen, määräinen, epämääräinen, epämääräinen

3 s. 70

1 serietidning**en** Kalle Anka
2 författare**n** Jens Lapidus
3 kronprins– Haakon
4 musikal**en** Mamma Mia!
5 friluftsmuse**et** Skansen
6 romantrilogi**n** Torka aldrig tårar utan handskar
7 stad**en** London
8 målare**n** Anders Zorn
9 artist**en** Laleh
10 sångare**n** Alexander Rybak
11 program**met** Så ska det låta!
12 Allsvenskan, Superettan och Division– 1

5 s. 72–73

1 fotbollsspelaren
2 skådespelaren/skådespelerskan
3 sångaren
4 Målaren
5 tonsättaren/kompositören
6 skulptören
7 ön
8 landskapet
9 café
10 nöjesparken
11 konstmuseet
12 kronprinsessan
13 prinsessan
14 kronprins
15 kung
16 drottning

1A s. 75

B

1B s. 75

1 Hän väitti, ettei kuvaa ole käsitelty.
2 Kuva oli protesti kaupungistumista vastaan. Se, että ihmiset uskoivat susikuvan olevan aito, kertoo vieraantumisesta luonnosta, ja miten vähän ymmärrämme sitä.

2 s. 75

1 televisiota, radiota, nettiä
2 Hän arvioi tiedon lähdettä ja lähettäjää. Hän luottaa vakavasti otettavaan mediaan.
3 Hän ei halua käyttää aikaa, eikä tunne tarvetta kommentointiin.

3 s. 80

1 Jos kuvaa katsoessa tai tekstiä lukiessa miettii, voiko se olla totta.
2 Johtaa harhaan ja saada mahdollisimman paljon klikkauksia ja kerätä mainostuloja.
3 Heidän pitää toimia eettisesti, olla tasapuolisia ja oikeudenmukaisia ja huomioida eri näkökulmia asiaan
4 Hän ajaa omia etujaan.
5 Halutaan levittää vanhentunutta tilastotietoa ja vääriä, jo oikaistuja tietoja.
6 Ihmisiä halutaan ohjailla. Luodaan salaliittoteoria väittämällä, että ”kaikki muut valehtelevat”.

5 s. 81

1 vem som helst
2 sprids på/i sociala medier
3 verkar för galet
4 helt objektiv
5 vissa åsikter
6 de är tvungna att vara
7 hitta på vad som helst
8 ofta handlar det om
9 på det sättet
10 till slut
11 kan förstås ha rätt
12 hur sannolikt

6A s. 82

1 kan se ut
2 min starka åsikt
3 tvungen att göra
4 reda på fakta
5 Vem som helst
6 som inte stämmer
7 på det sättet / på så sätt påverka
8 känner genast igen
9 intressen
10 en helt/fullständigt galen
11 fel information
12 bakgrund
13 kan ju handla om / kan ju vara frågan om

6B s. 83

Esim.

Hej Malin,

Tack för ditt mejl och tack för feedbacken.

Jag förstår hur du resonerar. Vår tidning följer ändå de allmänna principerna för insändare och hur de publiceras. Det här innebär att alla åsikter ska få uttryckas, om de inte är kränkande eller direkt lögnaktiga. Åsikts- och yttrandefriheten hör till den goda journalistikens grunder. Vi publicerade den insändare du reagerade på för att ge även dessa åsikter utrymme. I den pågående debatten om aktuella miljöfrågor har främst de gröna tankegångarna fått plats. Därför ansåg vi på redaktionen det viktigt att även belysa andra aspekter. Det hör till insändarsidans natur att också tankar som strider mot majoritetens sätt att se på saken ska få synlighet.

Med vänliga hälsningar,

Jonas Blom

Chefredaktör

7A s. 83

1 3
2 4
3 8
4 1
5 2
6 7
7 6
8 5

7B s. 83

1 Vem som helst kan tyvärr/dessvärre sprida falsk information på/i sociala medier.
2 Det är inte alltid lätt att känna igen felaktiga/falska uppgifter.
3 Den här nyheten verkar för galen för att stämma.
4 Annonsen såg inte fullständigt/helt pålitlig ut.
5 Till slut / Till sist / Slutligen var tidningen tvungen att medge att nyheten inte var sann.
6 Hur sannolikt är det att han/hon/hen har rätt?

8 s. 84

1 c
2 a
3 c
4 Yritysten tuotteiden pitää liittyä muotiin ja kauneuteen. Niiden pitää kiinnostaa blogin lukijoita.
5 a
6 He eivät halua lukijoidensa luulevan, että bloggaaja esittää maksettuja mielipiteitä tuotteista.

10A s. 86

1 Jag håller med.
2 Det stämmer delvis.
3 Det stämmer inte alls.
4 Tvärtom.
5 Jag håller inte med.
6 Det skulle jag inte säga.
7 Det beror på.

10B s. 86

1 försiktig; misstänksam
2 ärlig
3 lättlurad; blåögd
4 medveten om
5 pålitliga
6 oärligt
7 överdrivna
8 fejkad
9 trovärdig

12 s. 89

1 motsätter sig
2 föreställningar om / uppfattningar om
3 förhöll sig – ändrade sig
4 attityd till / inställning till
5 ta ställning till

13 s. 90

1 **Vale**uutiset yhä yleisempiä
2 **Epäonnistunut** nettihuijausyritys
3 Vahvat mielipiteet eivät **sallittuja** työpaikoilla
4 Ministerin **pakko** erota
5 Asiantuntijat torjuvat **vanhentuneen** tilaston

14A s. 90

Esim.

A

Facebookissa on levitetty tietoa, jonka mukaan voi tulla sokeaksi, jos syö enemmän kuin viisi päärynää viikossa. Syynä olisi niiden sisältämä kaliumsyanidi. Elintarvikemyrkkyjen asiantuntija torjuu tiedon perättömänä. Runsas päärynöiden syönti voi korkeintaan aiheuttaa vatsavaivoja.

B

Uutistoimitukset ovat saaneet poliisin nimissä lähetettyjä väärennettyjä viestejä. Niissä kuvaillaan rikoksia, joita väitetään ympäristöaktivistien tekemiksi. Turvallisuusasiantuntija kertoo, että on nettisivuja, joilla voi luoda valeviestejä muuttamalla lähettäjän tiedot. Uutistoimitusten tulee tarkistaa poliisin lähettämien viestien lähde erityisen tarkasti.

15A s. 91

4
2
3
1

15B s. 91

– Jutun sisältö on epäuskottava: jättiläismuurahaiset valloittavat koko kaupungin.
– Jutussa ei ole haastateltu asiantuntijoita.
– Toimittaja ei ole itse ollut paikalla vaan uutinen perustuu somepäivityksiin ja epätarkkoihin kuviin.
– Muurahaisten määrää ja ihmisten reaktioita liioitellaan ja kuvaillaan värikkäästi.

15C s. 92

Esim.
Det är helt klart att det här är en falsk nyhet. Vem tror på jättelika myror? Jag gick just förbi köpcentret och allt såg helt normalt ut. Alla butikerna var öppna och jag såg inte en enda myra. Fotona på Instagram var tydligt manipulerade. Jag uppmanar alla att vara kritiska till sådana här nyheter och granska källan.

16A s. 92

1 Ihmiset voivat olla **uskomattoman sinisilmäisiä**.
2 Huijarit voivat olla **valtavan taitavia**.
3 Identiteettivarkauksia on **huomattavasti enemmän** kuin kymmenen vuotta sitten.
4 Juttu voi olla **täysin keksitty**, vaikka se vaikuttaa olevan **aivan totta**.
5 On **erittäin tärkeää** olla äärimmäisen varovainen. Muuten voi käydä **kauhean huonosti**.
6 Vain **kaikkein pahimmat tapaukset** päätyvät poliisille.
7 Ilmaistarjoukset taitavat olla **ehdottomasti tavallisin** nettihuijauksen **tyyppi**.

17 s. 93

1 c
2 b
3 a
4 c
5 b
6 a

18 s. 94–95

1 a
2 b
3 c
4 b
5 c

19 s. 96

1 verrattuna suljettuun Pohjois-Koreaan
2 Siellä on kiellettyä
3 ilmaisunvapaus on äärimmäisen rajoitettua
4 Ulkomaiset toimittajat … eivät ole tervetulleita.
5 valtion levittämää propagandaa
6 seinään asennettu kaiutin
7 ettei kaiuttimeen ole koskettu
8 vaikea päättää, mikä pitää paikkansa ja mikä on keksittyä tai liioiteltua

1 s. 98

Tämä identiteettivarkauksia käsittelevä artikkeli on **hyvin kirjoitettu** ja **tasapuolinen / tasapainoinen**.

On kai laissa **kiellettyä** varastaa toisen ihmisen identiteetti, vai kuinka?
En ole varma. Mutta olen kyllä **kiinnostunut** aiheesta.
Ja **tunnetut** rikoskirjailijat ovat kirjoittaneet siitä.

Okei. Mutta kuinka suuri riski se oikeastaan on?
Luuletko, että me voimme **joutua** sen **kohteeksi**?

2 s. 98–99

	EN	ETT	YKSIKÖN MÄÄRÄINEN / MONIKKO	suomennos
överraska I	överraskad	överraskat	överraskade	yllättynyt
förvåna I	**förvånad**	**förvånat**	**förvånade**	hämmästynyt
övertyga I	**övertygad**	**övertygat**	**övertygade**	vakuuttunut
önska I	**önskad**	**önskat**	**önskade**	toivottu

	sig jää pois			
intressera I sig	intresserad	intresserat	intresserade	kiinnostunut
utbilda I sig	**utbildad**	**utbildat**	**utbildade**	kouluttautunut

	prepositio tai partikkeli eteen			
tala I om	omtalad	omtalat	omtalade	paljon puhuttu
planera I väl	välplanerad	**välplanerat**	**välplanerade**	hyvin suunniteltu

	-s jää pois			
lyckas I	lyckad	lyckat	lyckade	onnistunut
misslyckas I	**misslyckad**	**misslyckat**	**misslyckade**	epäonnistunut

bygga II	byggd	byggt	byggda	rakennettu
godkänna II	**godkänd**	**godkänt**	**godkända**	hyväksytty
förvränga II	förvrängd	**förvrängt**	**förvrängda**	vääristynyt
glömma II bort	bortglömd	**bortglömt**	**bortglömda**	unohdettu
skämma II bort	bortskämd	**bortskämt**	**bortskämda**	hemmoteltu
låsa II	låst	låst	låsta	lukittu
tycka II om	**omtyckt**	**omtyckt**	**omtyckta**	pidetty, suosittu

skräddarsy III	skräddarsydd	skräddarsytt	skräddarsydda	räätälöity
uppnå III	uppnådd	**uppnått**	**uppnådda**	saavutettu
bebo III	bebodd	**bebott**	**bebodda**	asuttu
klä III upp sig	uppklädd	**uppklätt**	**uppklädda**	hienosti pukeutunut

förbjuda IV	förbjuden	förbjudet	förbjudna	kielletty
tillåta IV	tillåten	**tillåtet**	**tillåtna**	sallittu
slita IV	sliten	**slitet**	**slitna**	kulunut
brinna IV	**brunnen**	**brunnet**	**brunna**	palanut
	Poikkeuksia			
översätta IV	översatt	översatt	översatta	käännetty
sälja IV slut	slutsåld	slutsålt	slutsålda	loppuunmyyty
välja IV om	omvald	**omvalt**	**omvalda**	uudelleen valittu
göra IV väl	välgjord	**välgjort**	**välgjorda**	hyvin tehty
missförstå IV	missförstådd	missförstått	missförstådda	väärinymmärretty
anse IV	ansedd	**ansett**	**ansedda**	arvostettu

3 s. 101

1 a
2 a
3 b
4 a
5 c
6 c
7 b
8 a
9 b
10 a
11 a

4 s. 102

1 c
2 a
3 c
4 b
5 c

6 s. 104

1 tillverkade
2 inspirerade
3 producerade
4 medvetna
5 välklädd
6 närproducerat
7 miljömärkta
8 sydda
9 intresserad
10 utnyttjade
11 välbetalt
12 utvalda
13 gjorda
14 återvunnet

7 s. 105

1 balanser**ad**
2 garanter**ad**
3 begräns**ad**
4 uppdater**ad**
5 blocker**ade**
6 registrer**ade**
7 hot**ade**
8 förföljd**a**
9 fängsl**ade**
10 fatt**at**
11 missnöj**t**
12 tillåt**et**

Oikeus saada puolueetonta ja tasapuolista tietoa on monille itsestäänselvyys. Ilmaisunvapaus on ihmisoikeus, joka on taattu perustuslaissa. Mutta monissa maailman maissa
tilanne ei ole tällainen. Tässä pari esimerkkiä:

- Tiedon saatavuutta on rajoitettu. On vaikea saada ajantasaista tietoa, koska pääsy monille nettisivuille on kokonaan estetty.
- Toimittajien pitää olla rekisteröityneitä. Heitä uhataan ja usein myös vainotaan, ja he voivat joutua vangituiksi.
- Kansalainen ei voi tietää, kuinka jokin päätös on tehty.
- Kansa voi olla tyytymätöntä, mutta päättäjien arvosteleminen ei ole sallittua.

1A s. 107

4 Samlingspartiet
8 Vänsterförbundet
6 Socialdemokraterna
1 Centern
2 De Gröna
5 Sannfinländarna
7 Svenska folkpartiet
3 Kristdemokraterna

1C s. 107

1 T.ex. Piratpartiet, Feministiska partiet, Självständighetspartiet
2 Utdrag ur föreningsregistret, partiets stadgar, det allmänna programmet, minst 5000 anhängarkort som ska ingå i registreringsansökan.
3 Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna

2 s. 108

B

3 s. 109

1

Rebecca: Kansalliset ongelmat ovat keskiössä ja puolueella on kontakti oikeisiin päätöksentekijöihin eduskunnassa.

Karl-Mikael: Ollut aktiivinen aiemmin yhdistyksissä ja oppilaskunnissa, mikä madaltanut kynnystä osallistua politiikkaan.

2

Rebecca: Oppinut paljon yhteiskunnasta, omasta itsestään, verkostoitumaan ja puhumaan ihmisten edessä. Tuntee tekevänsä jotakin tärkeää ja saavansa läpi muutoksia.

Karl-Mikael: Hauskinta ja tärkeintä ovat mukavat ihmiset, joita saa mahdollisuuden tavata.

4 s. 114

1

Rebecca: Pitää sosiaalidemokraattien keskittymisestä tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen.

Karl-Mikael: Se tuntuu jännittävältä yhdistelmältä kieliä, poliittisia intressejä ja kulttuuria. Haluaa politiikkansa olevan osallistavaa ja myönteistä protestia.

2

Rebecca: Hän haluaa muuttaa ulkomaalaislakia, jotta oleskeluluvan saisi helpommin.

Karl-Mikael: Yhteiskunnan täytyy ottaa paremmin huomioon vammaiset henkilöt. Kyse on ihmisoikeuksien puolesta puhumisesta.

3

Rebecca: Se on hauskaa, parantaa yleissivistystä sekä tapaa uusia ihmisiä. Puolueaktiivina vanhemmat ihmiset ottavat sinut tosissaan.

Karl-Mikael: Kuuntelemalla meitä nuoria ja ottamalla mielipiteemme, huolemme ja ilomme tosissaan. Puolueiden tulisi antaa vastuuta nuorille ja antaa meidän tehdä politiikkaa omalla tavallamme.

6 s. 116

1 för
2 i
3 för
4 i
5 Genom
6 på
7 för
8 på
9 på/till
10 från
11 om
12 i

7 s. 116

1 via ett politiskt parti
2 locka med
3 undvika att bli stämplad
4 jämlikhet och rättvisa
5 Jag har lärt mig att nätverka.
6 gå igenom
7 det förbättrar (ens) allmänbildning
8 ett gemensamt mål
9 tar dig på allvar
10 du framför dina åsikter
11 har sänkt tröskeln
12 engagera sig politiskt
13 har godkänt mitt förslag
14 ta hänsyn till

8 s. 117

1 Skulle du vilja påverka via ett politiskt parti?
2 Politikerna borde ha (en) bra/god allmänbildning.
3 Jag vill inte bli stämplad.
4 Partiets verksamhet har fokus på / koncentrerar sig på jämlikhet och rättvisa.
5 Beslutsfattarna måste/ska lära sig (att) nätverka i samhället.
6 Om du framför ditt förslag tillräckligt målmedvetet, tas det på allvar och gås igenom. / Framför du ditt förslag tillräckligt målmedvetet, tar man det på allvar och går igenom det.
7 Det är lättare för de unga att engagera sig politiskt, när man tar hänsyn till deras önskemål och behov.

9 s. 117

1 b
2 c
3 c

11 s. 119

1 yhteisten intressien ja ajankohtaisten kysymysten yhdistelmää
2 puolueeni edustaja
3 YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista

12 s. 119

Esim.

1 Jag skulle inte gå med i politiken därför att jag inte brinner för samhälleliga frågor.
Jag skulle gå med i politiken därför att jag vill göra vårt samhälle till en bättre plats för alla.
2 skulle jag förbjuda rökning i hela landet.
3 det är det enda riktiga sättet att påverka.
4 att ta hand om varandra.

13 s. 121

1 4
2 3
3 2
4 5
5 1
6 7
7 6

14 s. 121

1 6
2 2
3 5
4 1
5 3
6 4

15 s. 122

1 president
2 ordförande
3 motståndare
4 statsminister

16 s. 123

1 Det finns 200 riksdagsledamöter.
2 Riksdagens främsta uppgift är att stifta lagar.
3 Riksdagsval ordnas vart fjärde år, kommunalval ordnas vart fjärde år och presidentval ordnas vart sjätte år.
4 Till exempel: Utrikesminister, inrikesminister, arbets- och näringsminister, undervisnings- och kulturminister, finansminister, justitieminister
5 Det finns 311 kommuner i Finland (av vilka 16 är på Åland) år 2017.
6 Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige.
7 Den som har rösträtt i kommunalval, bor i kommunen och hör till en valmansförening.

17 s. 124

1 röstade på mig
2 blev vald
3 röster
4 mina förslag
5 hundratals anhängare
6 valdebatter
7 några soffliggare
8 använder sin rösträtt
9 ställde upp / kandiderade
10 vallöften

18 s. 125

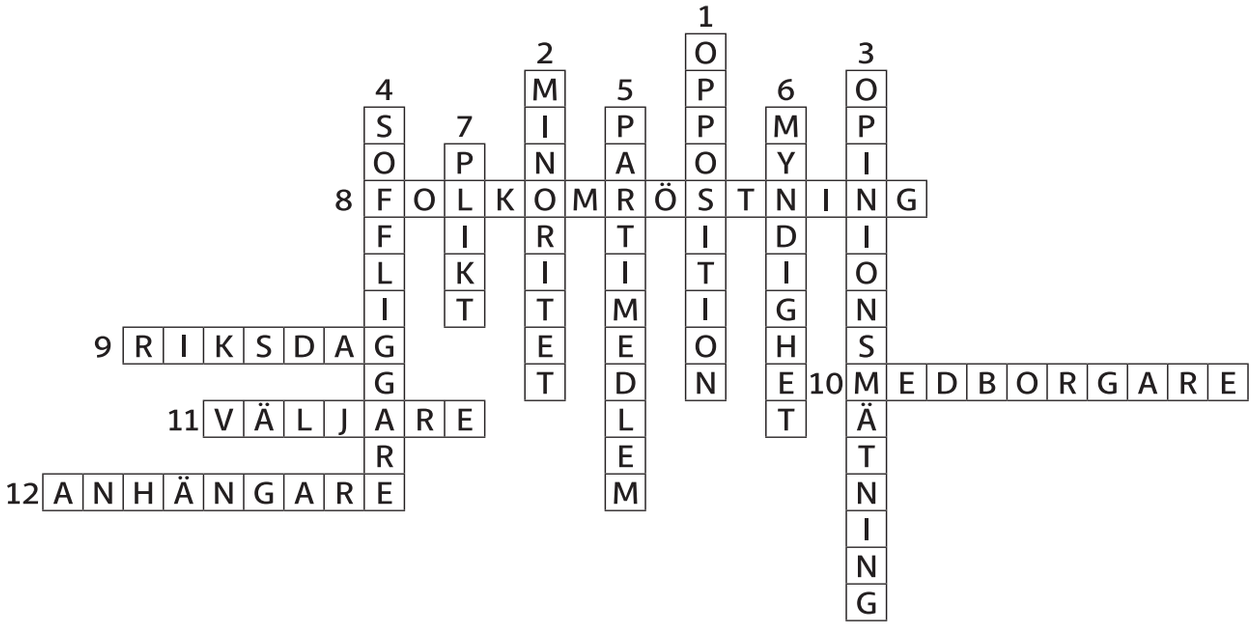

20 s. 127

1 b
2 b
3 c
4 b
5 c
6 a
7 b
8 c
9 c
10 a

22 s. 128

1 Nuorten äänestysaktiivisuus **on laskenut voimakkaasti** vuodesta 1987 vuoteen 2015.
2 Kaikkien äänioikeutettujen **äänestysaktiivisuus nousi hieman vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2003**.
3 Vuoden 1999 eduskuntavaalien äänestysaktiivisuus oli **lähes samalla tasolla kuin** vuonna 2003.

23A s. 129

1 Rätt
2 Fel
Det har minskat med cirka 13 procentenheter.
3 Fel
Det har ökat med drygt en procentenhet från 1999 till 2003.
4 Framgår inte av statistiken
5 Rätt

23B s. 129

Esim.

1 Valdeltagandet har sjunkit tydligt bland de unga väljarna.
2 År 1987.
3 Valdeltagandet har gått ner från slutet av 1980-talet till år 2015.
4 Statistiken visar bland annat att valdeltagandet har minskat bland de unga från slutet av 1980-talet till våra dagar.

24A s. 131

1 Yhteiskuntaa, jolle on tunnusomaista tasa-arvo ja yhteisymmärrys – koko kansan koti.
2 Johti useisiin uudistuksiin (esim. loma-ajan palkka, sairasvakuutus, kansaneläke). Ruotsalainen neuvottelu- ja sopimuskulttuuri syntyi.
3 Nostalgisesti. Vasemmisto kaipaa tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa, kun taas konservatiiveja puhuttelee vähemmän monikulttuurinen yhteiskunta.
4 Kansankotiaatteeseen kuului myös, että kaikilla oli hyvä ja käytännöllisesti sisustettu asunto pesutupineen.

25 s. 131

1 Fel
Beskriver hur sverigefinländarnas vardag ser ut i Sverige.
2 Rätt
3 Fel
Bevakar utvecklingen av det finska språket objektivt.
4 Rätt
5 Rätt
6 *Finne*-sanan käyttö herättää aina tunteita.

26 s. 132–133

1 Hänen myönteinen elämänkatsomuksensa saattaa olla geeneissä (viittaa isotätiinsä, jonka mielestä elämä on huippukivaa).
2 Työssä saavuttaa menestystä jaksamalla yrittää ja tekemällä virheitä. Elämässä perhe ja ystävät ovat tärkeitä. Hänen elämänsä on tasapainossa.
3 Ympäristöuhat ovat suurimmat. Toinen suuri uhka on oma pelkomme, joka tekee meistä tyhmiä ja jonka takia toimimme järjenvastaisesti.
4 Tavallaan Mark on poliittinen hahmo, vaikkei hän ole mukana puoluepolitiikassa. 20 vuotta sitten hän oli puolisonsa kanssa rohkeasti mukana parantamassa seksuaalivähemmistöjen oloja.
5 Etsi muita ihmisiä, jotka tuntevat samoin. Keskustelkaa, kertokaa, kuunnelkaa ja miettikää yhdessä. Ala esittää varman oloista henkilöä. Se voi olla hankalaa, mutta rohkeus vaatii harjoittelua.

1 s. 135

1 Kalles nya parti
2 Max motto
3 Max emotionella tal
4 Backmans
5 gick till havs/sjöss – i somras
6 för omväxlings skull
7 Mats mamma – Umeå universitet

2A s. 138

1 på/under
2 till
3 av
4 av
5 till
6 till
7 för
8 hos
9 från/till
10 av
11 på

2B s. 138

1 Vaalipäivän sää
2 vaalipaikan sisäänkäynti
3 Vanhan kirjaston muuttaminen
4 Vaalityöntekijöiden rekrytointi
5 yhden hyvän ystäväni
6 presidenttimme poika
7 jonkun puolueen edustaja
8 ehdokkaani paras ominaisuus
9 Turun junassa
10 Illan lopussa
11 68 euron lasku

3 s. 139

1 Presidentvalet i USA
2 Tv-sändningarna av valdebatterna
3 Största delen av väljarna
4 Innehållet i valdebatterna
5 i slutet av programmet / på slutet av programmet
6 Fientligheten hos kandidaterna
7 En bekant till mig
8 statscheferna för andra länder